

UCHWAŁA NR
RADY GMINY KROŚNICE

z dnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a w związku z art. 10e ust. 1 oraz art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2022.559) oraz art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U.2021.1057 ze zm.), w związku z uchwałą Nr XXXIV/233/2021 Rady Gminy Krośnice z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030” oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Krośnice
z dnia 2022 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY KROŚNICE NA LATA 2021–2030

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. DIAGNOZA SYTUACJI W SFERZE SPOŁECZNEJ GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ	4
2. WNIOSKI Z DIAGNOZY	61
3. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH	65
4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	81
5. EWALUACJA TRAFNOŚCI, PRZEWIDYWANEJ SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU	82
6. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY	84
7. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	87
8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI.....	103
9. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH.....	104
10. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	108
11. OPIS PRZEBIEGU OPINIOWANIA ORAZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH STRATEGII	109
12. OPIS PROCEDURY STRATEGICZNEJ OCENY ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	111
SPIS TABEL.....	112
SPIS RYSUNKÓW	113

Dokument „Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030” został opracowany przez „EffiCon sp. z o.o.” sp.k. z siedzibą we Wrocławiu na zlecenie Gminy Krośnice.

Szanowni Państwo, Drodzy Mieszkańcy

„Strategia Rozwoju dla Gminy Krośnice na lata 2021–2030” wyznacza cele rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej, w jakich powinna rozwijać się gmina Krośnice do 2030 r.

Dokument został przygotowany na podstawie Uchwały Nr XXXIV/233/2021 Rady Gminy Krośnice z dnia 30 marca 2021 r. oraz zgodnie z postanowieniami znowelizowanej Ustawy o samorządzie gminnym i Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Strategia, którą Państwu przekazujemy, powstała w modelu ekspercko-partycypacyjnym i jest wynikiem wielomiesięcznej pracy specjalistów, uwzględniającym zaangażowanie mieszkańców i partnerów społeczno-gospodarczych np. poprzez warsztaty oraz spotkanie konsultacyjne.

Dokument został poddany konsultacjom społecznym, a uzasadnione uwagi i opinie zostały uwzględnione w treści dokumentu. W procesie opiniowania „Strategia Rozwoju dla Gminy Krośnice na lata 2021–2030” uzyskała pozytywną opinię Zarządu Województwa Dolnośląskiego. Strategia jest również spójna ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Osiągnięcie wizji Strategii tj. „GMINA KROŚNICE – NATURALNY WYBÓR, Aktywni ludzie, nowoczesna gospodarka, piękna przyroda” będzie możliwe, jeżeli w proces wdrażania włączą się interesariusze, a w szczególności jednostki samorządu terytorialnego wszystkich szczebli, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy.

Dlatego też zachęcam Państwa do lektury Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030 i zapraszam do wspólnego udziału w jej realizacji.

Wójt Gminy Krośnice

Andrzej Biały

1. DIAGNOZA SYTUACJI W SFERZE SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ

W rozdziale „*Diagnoza sytuacji w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej*” zaprezentowano opis sytuacji gminy Krośnice, który został przygotowany w ramach procesu tworzenia projektu „*Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030*” (dalej Strategia).

Diagnoza jest spójna z postanowieniami art. 10a. ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹.

Została opracowana w trzech sferach: społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Intencją autorów diagnozy jest przedstawienie sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Krośnice w porównaniu do powiatu milickiego i województwa dolnośląskiego oraz zaprezentowanie zmian jakie następowały w okresie pomiędzy 2014–2019 r.

Z tego powodu oraz w celu zapewnienia rzetelności i porównywalności danych wykorzystano przede wszystkim dane pochodzące ze źródeł publicznych, w szczególności Głównego Urzędu Statystycznego.

Ponadto w treści dokumentu zaprezentowano informacje pochodzące z Monitora Rozwoju Lokalnego. Narzędzie to zostało opracowane przez Związek Miast Polskich i jest rekomendowane przy tworzeniu strategii rozwoju. Monitor Rozwoju Lokalnego pozwala na ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i relacji do innych jednostek. MRL wykorzystuje wyłącznie oficjalne dane statystyczne, których źródłem jest Główny Urząd Statystyczny lub Ministerstwo Finansów².

Gmina Krośnice w Monitorze Rozwoju Lokalnego została zakwalifikowana do grupy porównawczej gmin wiejskich o umiarkowanych funkcjach rolniczych (Grupa I4). Na potrzeby analizy do porównania wybrano 4 inne jednostki gminne tj. gminę Dziadowa Kłoda, gminę Dobroszyce, gminę Wierzchlas oraz gminę Lubsza – wskazane przez narzędzie jako referencyjne dla gminy Krośnice. Dane użyte do niniejszej diagnozy pochodzą z początku lipca 2021 roku, a analiza obejmuje lata 2014–2018.

Diagnoza stanowi ważny punkt wyjścia do dalszych decyzji planistycznych zawartych w kolejnych częściach Strategii, a wnioski wynikające z tej części dokumentu były podstawą do sformułowania celów i kierunków działań.

¹ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tj. Dz. U. 2021 poz. 1057).

² Źródło: <https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego> [dostęp: 2 lipca 2021].

ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ

DEMOGRAFIA

Liczba mieszkańców w gminie Krośnice w latach 2014–2020 zmniejszyła się. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) na koniec grudnia 2020 r. w gminie mieszkały 8.093 osoby, co stanowiło ok. 22% ogółu mieszkańców powiatu milickiego. W stosunku do 2014 r. liczba ludności zmniejszyła się o 1,2% (101 osób). Warto przy tym podkreślić, że zjawisko zmniejszania się liczby ludności zaobserwować można zarówno w przypadku powiatu milickiego, jak i Dolnego Śląska. Proces depopulacji przebiegał jednak na Dolnym Śląsku wolniej.

Tabela 1. Liczba ludności – stan na 31 grudnia

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Gmina Krośnice - ogółem	8 194	8 093	98,8
Mężczyźni	4 132	4 090	99,0
Kobiety	4 062	4 003	98,5
Powiat milicki - ogółem	37 266	36 800	98,7
Dolny Śląsk - ogółem	2 908 457	2 891 321	99,4

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W strukturze ludności gminy zauważalne jest nieznaczne odchylenie od stanu równowagi pomiędzy liczbą kobiet a mężczyzn. W 2020 r. współczynnik feminizacji, który określa liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn kształtował się w gminie Krośnice na poziomie 97,9.

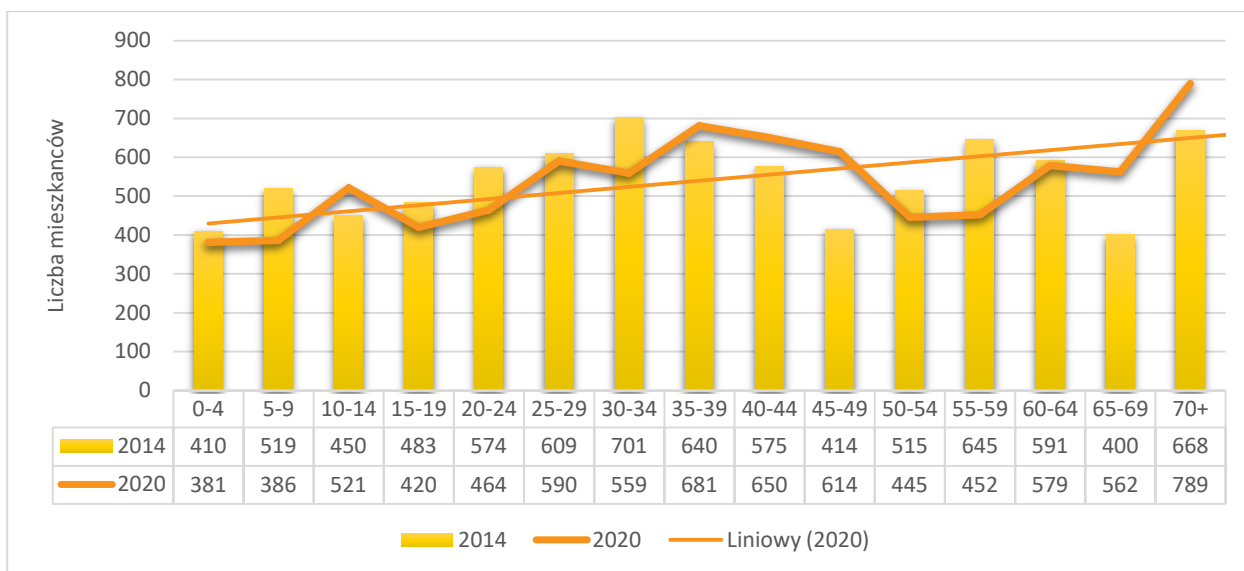
Analizując strukturę wiekową mieszkańców gminy posłużono się danymi GUS. Z analizy zmian ludności według roczników wynika, że w latach 2014–2020 wzrosła liczba ludności w wieku: 10-14 lat (o 15,8%), 35-39 lat (6,4%), 40-44 lata (13,0%), 45-49 lat (48,3%), 65-69 lat (40,5%) oraz powyżej 70 lat (18,1%) przy jednoczesnym zmniejszeniu się liczby ludności w pozostałych rocznikach.

Tabela 2. Struktura wiekowa gminy Krośnice – stan na 31 grudnia

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)	Różnica w liczbie ludności
0-4	410	381	92,9	-29
5-9	519	386	74,4	-133
10-14	450	521	115,8	71
15-19	483	420	87,0	-63
20-24	574	464	80,8	-110
25-29	609	590	96,9	-19
30-34	701	559	79,7	-142
35-39	640	681	106,4	41
40-44	575	650	113,0	75
45-49	414	614	148,3	200
50-54	515	445	86,4	-70
55-59	645	452	70,1	-193
60-64	591	579	98,0	-12
65-69	400	562	140,5	162
70 i więcej	668	789	118,1	121

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W analizowanym okresie największy wzrost liczby ludności odnotowano w grupie wiekowej 45-49 lat (wzrost o 200 osób) i w grupie wiekowej 70 i więcej lat (wzrost o 162 osoby). Największy spadek liczby ludności zanotowano w grupie wiekowej 55-59 lat, gdzie zmiana wynosiła (-193) osoby oraz w grupie wiekowej 30-34 lata (-142) osoby.

Rysunek 1. Struktura wiekowa gminy Krośnice – stan na 31 grudnia

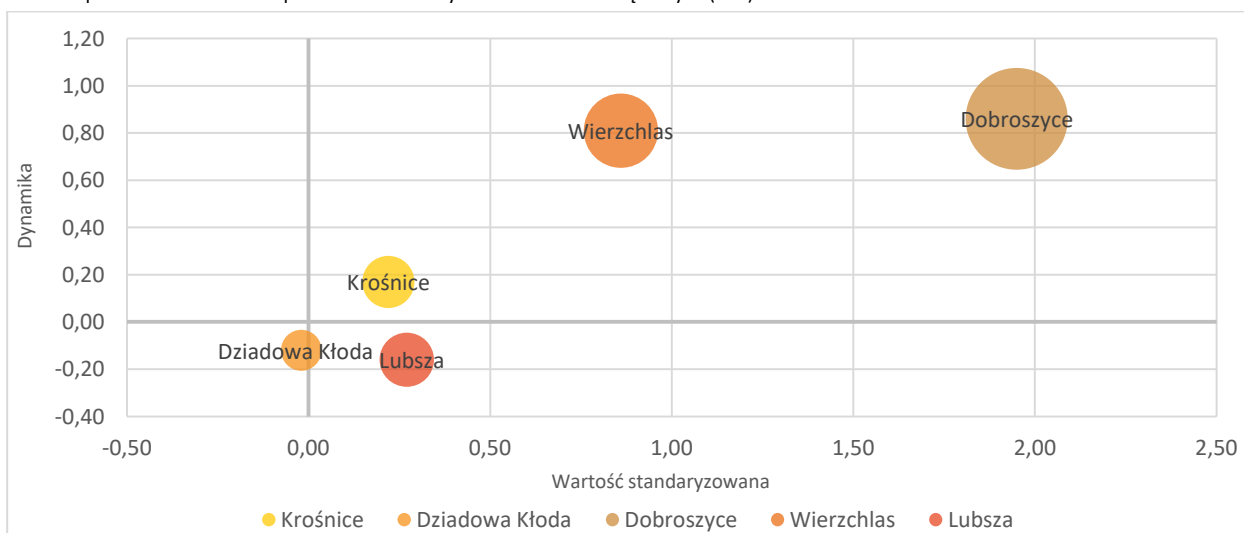
Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Według danych Monitora Rozwoju Lokalnego (MRL), wartość nominalna wskaźnika „Zmiana liczby mieszkańców w ostatnich 5 latach jako % ludności w roku bazowym” w gminie Krośnice wyniosła (-0,31). Wśród jednostek samorządu terytorialnego przyjętych do porównań w gorszej sytuacji znalazła się jedynie gmina Dziadowa Kłoda.

Tabela 3. Zmiana liczby mieszkańców w ostatnich 5 latach jako % ludności w roku bazowym

Jednostka Samorządu Terytorialnego (dalej JST)	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	-0,31	0,22	0,17
Gmina Dziadowa Kłoda	-0,82	-0,02	-0,12
Gmina Dobroszyce	3,33	1,95	0,86
Gmina Wierzchlas	1,03	0,86	0,81
Gmina Lubsza	-0,20	0,27	-0,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 2. Zmiana liczby mieszkańców w ostatnich 5 latach jako % ludności w roku bazowym

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

W poniższej prognozie liczby ludności gminy do 2030 r., jako punkt wyjścia przyjęto stan ludności na dzień 31.12.2016 r. Prognoza została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia Prognozy ludności Polski na lata 2014–2050 oraz Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014–2050³.

Tabela 4. Prognoza ludności gminy Krośnice do 2030 r.

Wiek	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ogółem	8 156	8 154	8 152	8 150	8 149	8 147	8 141	8 135	8 128
Przedprodukcyjny	1 533	1 516	1 485	1 468	1 438	1 396	1 366	1 364	1 359
Produkcyjny – ogółem	4 842	4 826	4 801	4 820	4 820	4 851	4 856	4 826	4 819
Produkcyjny – mobilny	3 007	2 967	2 950	2 902	2 842	2 823	2 783	2 725	2 683
Produkcyjny – niemobilny	1 835	1 859	1 851	1 918	1 978	2 028	2 073	2 101	2 136
Poprodukcyjny	1 781	1 812	1 866	1 862	1 891	1 900	1 919	1 945	1 950
0-14	1 233	1 205	1 165	1 141	1 141	1 138	1 131	1 132	1 123
15-59	4 879	4 879	4 895	4 925	4 913	4 899	4 890	4 863	4 843
60+	2 044	2 070	2 092	2 084	2 095	2 110	2 120	2 140	2 162
15-64	5 422	5 409	5 370	5 356	5 318	5 319	5 292	5 264	5 276
65+	1 501	1 540	1 617	1 653	1 690	1 690	1 718	1 739	1 729
80+	275	265	262	261	277	295	320	347	372

Źródło: opracowanie na podstawie „Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030” – GUS.

Z powyższej Prognozy wynika, że ogólna liczba ludności w gminie Krośnice nadal będzie się zmniejszać. Zmniejszać się będzie również liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym mobilnym. Jednocześnie wzrośnie liczba ludności w wieku poprodukcyjnym i produkcyjnym niemobilnym. W rezultacie na terenie gminy widoczny będzie proces starzenia się społeczeństwa.

Istotnymi czynnikami, które wpływają na kształtowanie się bilansu ludnościowego gminy i jej profilu demograficznego są: przyrost naturalny i migracje.

W 2020 r. w gminie Krośnice wartość wskaźnika „urodzenia żywe na 1000 ludności” wynosiła 8,14 i była najniższa w całym analizowanym okresie. Równocześnie w latach 2014-2020 wzrosła liczba zgonów. W rezultacie przez cały analizowany okres w gminie utrzymywał się ujemny przyrost naturalny. W 2020 r. wartość niniejszego wskaźnika wyniosła (-6,29).

Tabela 5. Ruch naturalny na 1000 ludności w gminie Krośnice w latach 2014–2020

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Urodzenia żywe	9,38	9,78	8,58	10,53	9,82	9,08	8,14
Zgony	9,75	11,25	9,56	11,38	10,19	11,41	14,43
Przyrost naturalny	-0,37	-1,47	-0,98	-0,86	-0,37	-2,33	-6,29

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Równoległe w badanym okresie na obszarze gminy Krośnice dominowało:

- dodatnie saldo migracji ogółem,
- dodatnie saldo migracji wewnętrznych
- dodatnie saldo migracji zagranicznych.

W 2020 r. saldo migracji ogółem na 1000 ludności wyniosło 0,3. W stosunku do 2014 r. sytuacja uległa poprawie, wówczas saldo migracji ogółem wynosiło 0,1. Wpływ na korzystniejszą sytuację gminy miało dodatnie saldo migracji zagranicznych.

³ Główny Urząd Statystyczny – Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030.

Tabela 6. Ruch migracyjny na 1000 ludności w gminie Krośnice w latach 2014–2020

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Saldo migracji ogółem	0,1	b.d.	-2,7	1,5	1,8	-1,6	0,3
Saldo migracji wewnętrznych	0,1	-0,4	-2,8	1,3	1,8	-2,0	0,1
Saldo migracji zagranicznych	0,0	b.d.	0,1	0,1	0,0	0,4	0,1

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Na potencjał demograficzny gminy wpływa także struktura wiekowa ludności. Niestety obserwowanym na terenie gminy Krośnice zjawiskiem jest starzenie się społeczeństwa. Widoczny jest wzrost wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Rośnie również liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

W 2014 r. na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadały 84 osoby w wieku poprodukcyjnym, w 2020 r. wskaźnik ten wzrósł do 106,5. Wzrósł również z 18,6 do 24,8 wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi. W rezultacie w 2020 r. ok. 16,7% ludności gminy Krośnice miała przynajmniej 65 lat.

Tabela 7. Wskaźniki obciążenia demograficznego w gminie Krośnice

Wskaźnik	2014	2020	2014=100(%)
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	84,0	106,5	126,8
Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi	18,6	24,8	133,3
Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem	13,0	16,7	128,5

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Podsumowując, zmiany w strukturze wiekowej ludności będą w przyszłości wpływać na kierunki inwestycji infrastrukturalnych. Przede wszystkim należy oczekiwać rosnącego popytu na usługi adresowane dla seniorów. Należy również wspomnieć o możliwym wzroście wydatków związanych z opieką zdrowotną.

RYNEK PRACY

Jak wynika z danych GUS w 2019 r. w gminie Krośnice pracowały łącznie 1.833 osoby, w tym 894 mężczyźni i 939 kobiet. Należałoby jednak podkreślić, że informacje pochodzące z GUS nie zawierają danych dotyczących zatrudnienia osób pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych, pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach oraz nie zawierają podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. Można więc uznać, że liczba osób faktycznie pracujących (zwłaszcza w przypadku mężczyzn) była wyższa.

Tabela 8. Pracujący ogółem

JST	2014	2019	2014=100(%)
Gmina Krośnice - ogółem	1 455	1 833	126,0
Mężczyźni	785	894	113,9
Kobiety	670	939	140,1
Powiat milicki - ogółem	6 260	7 061	112,8
Dolny Śląsk - ogółem	730 013	800 581	109,7

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W latach 2014–2019 wartość wskaźnika pracujący na 1000 ludności wzrosła w gminie Krośnice o 26,4% ze 178 do 225. Warto zaznaczyć, że wprawdzie wskaźnik ten kształtował się w gminie powyżej średniej dla powiatu milickiego (190), to jednak był on wyraźnie niższy od średniej regionalnej (276).

Tabela 9. Pracujący na 1000 ludności

JST	2014	2019	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2019
Gmina Krośnice	178	225	126,4	118,4
Gmina Cieszków	88	94	106,8	49,5
Gmina Milicz	180	196	108,9	103,2
Powiat milicki	168	190	113,1	100,0
Dolny Śląsk	251	276	110,0	145,3

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Z danych GUS wynika, że na przestrzeni lat 2014–2020 zmniejszyła się w gminie Krośnice liczba osób bezrobotnych z 381 do 181, przy czym zjawisko bezrobocia z większym natężeniem występowało w przypadku kobiet (95 bezrobotnych)

Tabela 10. Bezrobotni ogółem

JST	2014	2020	2014=100(%)
Gmina Krośnice - ogółem	381	181	47,5
Mężczyźni	186	86	46,2
Kobiety	196	95	48,5
Powiat milicki - ogółem	1 566	933	59,6
Dolny Śląsk - ogółem	121 562	68 822	56,6

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Analizując zjawisko bezrobocia posłużono się również wskaźnikiem „Miejska stopa bezrobocia” rekomendowanym w PN-ISO 37120 Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia.

W analizowanym okresie wskaźnik bezrobocia rozumiany (zgodnie z wytycznymi normy PN-ISO 37120) jako udział zarejestrowanych bezrobotnych w wieku produkcyjnym w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się w gminie Krośnice z 7,3% w 2014 r. do 3,7% w 2020 r. Warto podkreślić, że w 2020 r. wartość przedmiotowego wskaźnika była w gminie Krośnice niższa od średniej dla powiatu milickiego (4,3%) i województwa dolnośląskiego (4,0%).

Tabela 11. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ogółem

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Krośnice	7,3	3,7	50,7	86,0
Gmina Cieszków	10,4	5,4	51,9	125,6
Gmina Milicz	8,0	4,3	53,8	100,0
Powiat milicki	8,2	4,3	52,4	100,0
Dolny Śląsk	6,6	4,0	60,6	93,0

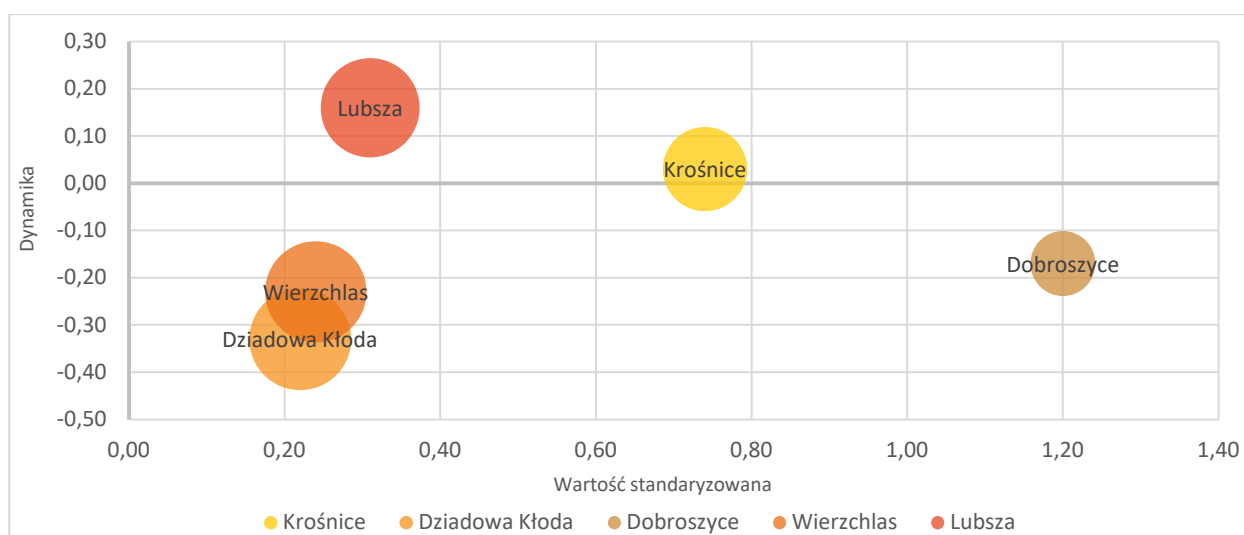
Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W zestawieniu z innymi jednostkami referencyjnymi (według MRL), wartość nominalna wskaźnika „Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 1000 mieszkańców” była w gminie Krośnice relatywnie niska. W korzystniejszej sytuacji znajdowała się jedynie gmina Dobroszyce.

Tabela 12. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 1000 mieszkańców gminy

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	20,20	0,74	0,03
Gmina Dziadowa Kłoda	29,58	0,22	-0,33
Gmina Dobroszyce	12,00	1,20	-0,17
Gmina Wierzchlas	29,18	0,24	-0,23
Gmina Lubsza	27,98	0,31	0,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 3. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem na 1000 mieszkańców gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Podsumowując, sytuacja na rynku pracy w gminie Krośnice przedstawia się relatywnie korzystnie. Pandemia, chociaż wpłynęła na ograniczenie działalności podmiotów gospodarki narodowej, to jednak nie doprowadziła do załamania lokalnego rynku pracy. Niemniej jednak nie można wykluczyć, że takie załamanie w przypadku przeciągających się obostrzeń może nastąpić.

POMOC SPOŁECZNA

Za pomoc społeczną na terenie gminy odpowiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach (GOPS) zlokalizowany przy ul. Sportowej 4.

Z danych GUS wynika, że w 2019 r. ze środowiskowej pomocy społecznej skorzystały 254 gospodarstwa domowe (643 osoby). W stosunku do 2014 r. zarówno liczba gospodarstw domowych, jak i liczba osób korzystających z pomocy uległy wyraźnemu zmniejszeniu. Wówczas z pomocy społecznej korzystały 434 gospodarstwa domowe (1.226 osób). Zmniejszyła się również liczba najuboższych gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej. W 2019 r. było ich 123 (276 osób), podczas gdy w 2014 r. 261 gospodarstw (730 osób).

Tabela 13. Pomoc społeczna w gminie Krośnice

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100(%)
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej			
Ogółem	434	254	58,5
Poniżej kryterium dochodowego	261	123	47,1
Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej			
Ogółem	1226	643	52,4
Poniżej kryterium dochodowego	730	276	37,8
Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej (%)			
Ogółem	14,9	7,9	53,0
Poniżej kryterium dochodowego	8,9	3,4	38,2

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

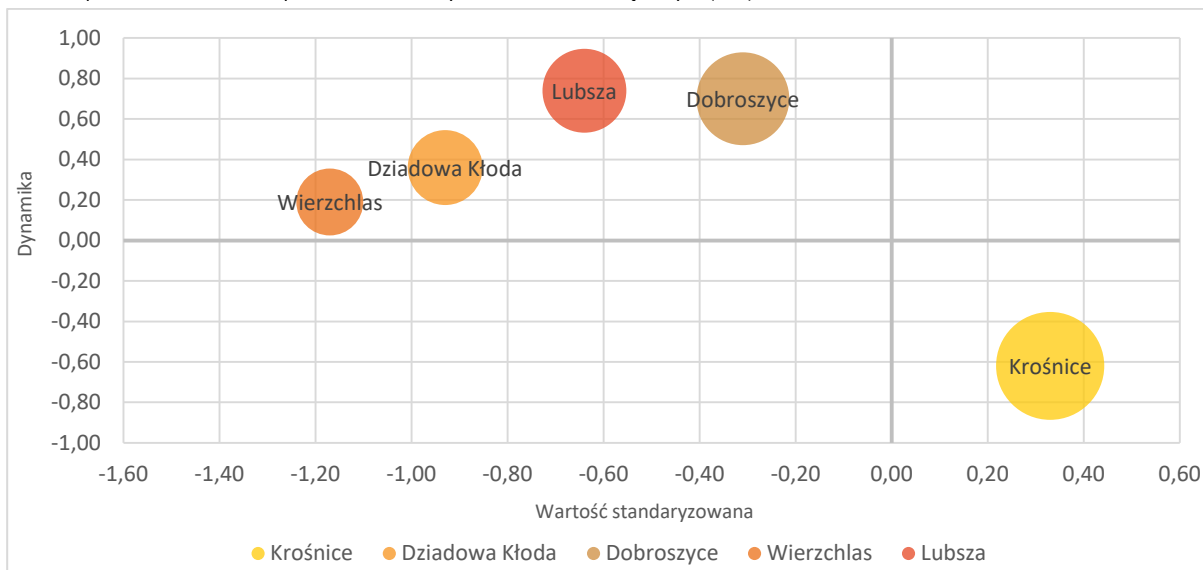
Jak wynika z danych GUS na przestrzeni lat 2014–2019 zmniejszył się także odsetek ludności żyjącej w ubóstwie z 8,9% do 3,4%. Przyczyn powyższego stanu upatrywać należy m.in. w korzystnych zmianach zachodzących na rynku pracy oraz w realizowanej na różnych szczeblach administracji publicznej polityce społecznej.

Niestety z analizy danych, zawartych w MRL wynika, że na tle gmin referencyjnych sytuacja w gminie Krośnice kształtuje się niekorzystnie. Wartość wskaźnika „gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców” była w gminie Krośnice najwyższa.

Tabela 14. Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	35,26	0,33	-0,62
Gmina Dziadowa Kłoda	16,97	-0,93	0,36
Gmina Dobroszyce	25,95	-0,31	0,70
Gmina Wierzchlas	13,54	-1,17	0,19
Gmina Lubsza	21,20	-0,64	0,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 4. Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Jak wynika z danych GOPS głównymi powodami trudnej sytuacji życiowej mieszkańców gminy Krośnice w 2020 r. były:

- ubóstwo – wsparto 87 rodziny, 213 osób w rodzinach,
- długotrwała lub ciężka choroba – wsparto 87 rodzin, 173 osoby,
- niepełnosprawność – wsparto 83 rodziny, 184 osoby,
- bezrobocie – wsparto 56 rodzin, 156 osób,
- potrzeba ochrony macierzyństwa – wsparto 40 rodzin, 200 osób.

W 2020 r. podobnie jak w latach poprzednich jednym z najważniejszych powodów korzystania ze środków pomocy społecznej w gminie Krośnice było ubóstwo, które wystąpiło w 87 rodzinach. Niejednokrotnie powodem ubóstwa było kilka nawarstwiających się problemów takich jak: bezrobocie – szczególnie długotrwałe tzw. długookresowe, powyżej 1 roku, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba.

Należy również wskazać na problem bezrobocia, zwłaszcza że ze zjawiskiem tym związane są często patologie społeczne takie jak alkoholizm. Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PiRPA).

W 2020 r. do Gminnej Komisji ds. PiRPA wpłynęło 21 wniosków o skierowanie na leczenie. W 2020 r. na Gminną Profilaktykę Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wydatkowano kwotę 149.986,94 zł.

Osoby najbardziej potrzebujące kierowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do Domów Pomocy Społecznej. Mieszkańcy gminy Krośnice umieszczani są w:

- Domu Pomocy Społecznej w Miliczu,
- Domu Pomocy Społecznej w Krośnicach,
- Domu Pomocy Społecznej w Baszkowie,
- Domu Pomocy Społecznej w Opolnicy.

Podsumowując na terenie gminy zauważalne są pozytywne zmiany, które doprowadziły do zmniejszenia sfery ubóstwa. Jednak sytuacja nadal wymaga dalszych działań, zwłaszcza że w przyszłości należy spodziewać się wzrostu popytu na usługi związane z opieką nad osobami niesamodzielnymi, co może skutkować koniecznością rozwoju odpowiedniej infrastruktury.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Istotne znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Krośnice ma aktywność ludności. Wynika ona m.in. z poziomu kapitału społecznego. Wyznacznikiem aktywności społecznej jest m.in. rozwój organizacji pozarządowych, w tym fundacji i stowarzyszeń.

Aktywność społeczna mierzona liczbą organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców była w gminie w 2020 r. wyższa niż w 2014 r. i wynosiła 40. Liczba ta kształtowała się jednak poniżej średniej dla powiatu milickiego (50) i województwa dolnośląskiego (43).

Tabela 15. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Krośnice	32	40	125,0	80,0
Gmina Cieszków	19	34	178,9	68,0
Gmina Milicz	45	56	124,4	112,0
Powiat milicki	39	50	128,2	100,0
Dolny Śląsk	36	43	119,4	86,0

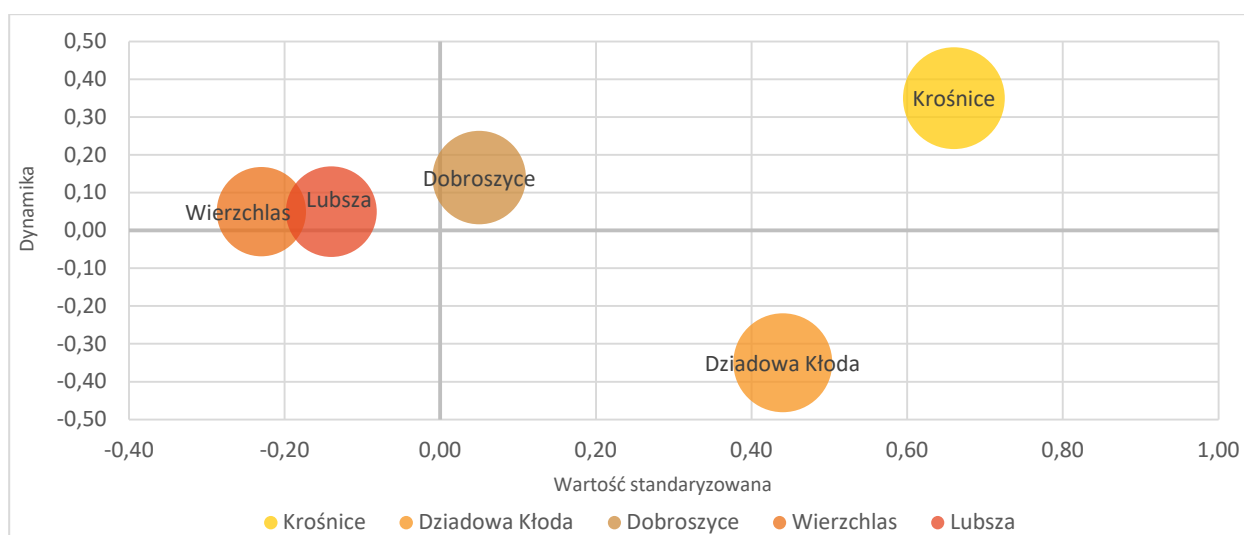
Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Na podstawie danych zawartych w MRL można stwierdzić, że w porównaniu z innymi gminami mieszkańcy gminy Krośnice wykazują wysoką aktywność.

Tabela 16. Organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	3,92	0,66	0,35
Gmina Dziadowa Kłoda	3,70	0,44	-0,35
Gmina Dobroszyce	3,30	0,05	0,14
Gmina Wierzchlas	3,01	-0,23	0,05
Gmina Lubsza	3,11	-0,14	0,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 5. Organizacje społeczne na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Do najważniejszych organizacji pozarządowych działających na terenie gminy Krośnice zaliczyć można:

- Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół i Przedszkola w Krośnicach „Bona Fide”,
- Stowarzyszenie „Aktywne Łązy”,
- Uczniowski Klub Sportowy „Krośnicka Przystań”,
- Klub Piłkarski „Płomień” w Krośnicach,
- Ochotnicze Straże Pożarne w: Łazach, Bukowicach, Brzostowie, Grabownicy, Kuźnicy Czeszyckiej, Wierzchowicach,
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Bizon”,
- Stowarzyszenie Sympatyków Sportów Wytrzymałościowych Team Krośnice,
- Stowarzyszenie Klub Sportowy Łązy.

OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Wpływ na poziom i jakość życia mieszkańców ma dostęp do opieki żłobkowej. Swobodny dostęp do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 umożliwia podjęcie zatrudnienia przez rodziców i wpływa korzystnie na aktywność zawodową, szczególnie kobiet.

Aktualnie na terenie gminy Krośnice funkcjonuje niepubliczny Żłobek „Słoneczko” w Krośnicach. Jak wynika ze Statutu Żłobek przewidziany jest na 17 dzieci (opieka powyżej 5 godzin dziennie) lub 20 dzieci (opieka poniżej 5 godzin dziennie).

Czesne w Żłobku wynosi 770 zł. za miesiąc, przy czym mieszkańcy gminy Krośnice mogą starać się o Krośnicki Bon Żłobkowy w wysokości 300 zł. miesięcznie na dziecko. Dodatkowo 250 zł. wynosi jednorazowa opłata – wpisowe. Opłata za wyżywienie wynosi 11 zł. dziennie.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Potencjał gminy buduje się między innymi poprzez przełamywanie barier w zakresie dostępu do edukacji i to już od wieku przedszkolnego. Na terenie gminy Krośnice działa Przedszkole Publiczne funkcjonujące w ramach Zespołu Szkół i Przedszkola w Krośnicach oraz oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Bukowicach oraz Szkole Podstawowej w Kuźnicy Czeszyckiej.

Tabela 17. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat

JST	2014	2019	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2019
Gmina Krośnice	636	628	98,7	79,2
Gmina Cieszków	594	707	119,0	89,2
Gmina Milicz	731	860	117,6	108,4
Powiat milicki	693	793	114,4	100,0
Dolny Śląsk	800	892	111,5	112,5

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Jak wynika z danych GUS w 2019 r. odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym był w gminie Krośnice niższy od średniej w powiecie milickim i na Dolnym Śląsku. W 2019 r. na 1000 dzieci w wieku 3-5 lat opieką przedszkolną w gminie objętych było 628 dzieci (w powiecie milickim – 793 dzieci, a na Dolnym Śląsku – 892 dzieci).

EDUKACJA SZKOLNA

Na terenie gminy Krośnice funkcjonują dwie szkoły podstawowe oraz jeden zespół szkół, a mianowicie: Szkoła Podstawowa im. Piastów Śląskich w Bukowicach, Szkoła Podstawowa im. Edmunda Bojanowskiego w Kuźnicy Czeszyckiej oraz Zespół Szkół w Krośnicach Szkoła Podstawowa im. Ignacego Łukasiewicza i Przedszkole Publiczne.

Do placówek oświatowych uczniowie dowożeni są gminnym transportem.

O stanie edukacji na danym obszarze świadczą pośrednio wyniki uczniów uzyskiwane z egzaminów państwowych, a zwłaszcza wyniki egzaminu ósmoklasisty. Średnie wyniki egzaminu z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego uczniów uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie gminy kształtowały się poniżej średniej dla województwa dolnośląskiego, a mianowicie o:

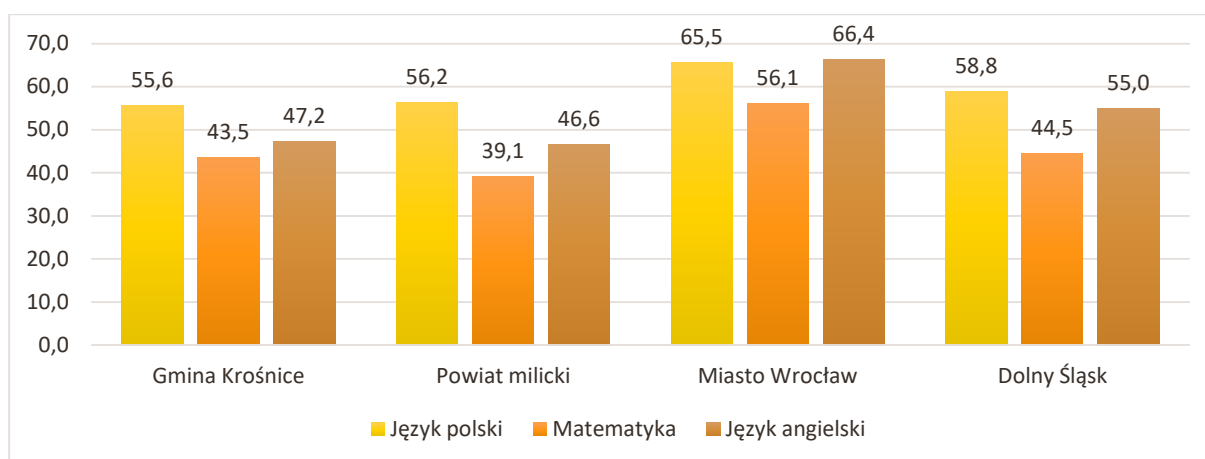
- 3,2 punktu procentowego w przypadku języka polskiego,
- 1,0 punkt procentowy w przypadku matematyki,
- 7,8 punktu procentowego w przypadku języka angielskiego.

Warto jednak zaznaczyć, że w przypadku matematyki i języka angielskiego średni wynik dla uczniów ze szkół w gminie Krośnice kształtował się powyżej średniej dla powiatu milickiego.

Tabela 18. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 r.

JST	Język polski	Matematyka	Język angielski
Gmina Krośnice	55,6	43,5	47,2
Gmina Cieszków	59,3	36,4	36,5
Gmina Milicz	55,7	38,0	48,6
Powiat milicki	56,2	39,1	46,6
Dolny Śląsk	58,8	44,5	55,0

Źródło: OKE Wrocław.

Rysunek 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2020 r.

Źródło: OKE Wrocław.

Jak wynika z powyższych danych wskazane są dalsze działania zmierzające do wzmocnienia systemu edukacji na terenie gminy.

OPIEKA ZDROWOTNA

Na terenie gminy Krośnice działają następujące przychodnie:

- NZOZ Praktyka Lekarska Andrzej Krężlewicz w Krośnicach ul. Kwiatowa 37 oraz w Kuźnicy Czeszyckiej 47,
- Milickie Centrum Zdrowia Sp. z o. o. , Sp. Komandytowa w Krośnicach ul. Kwiatowa 5 oraz w Bukowicach ul. Krośnicka 1,
- NZOZ Kom-Med. Bukowice ul. Wrocławska 41,
- Zakład Opieki Zdrowotnej Gaja w Krośnicach ul. Parkowa 5.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje apteka w Krośnicach oraz 2 punkty apteczne w Bukowicach.

Szerszy zakres usług medycznych świadczony jest przez oddalony o 10 km od Krośnic Szpital Powiatowy w Miliczu. Szpital posiada relatywnie szeroki zakres usług medycznych, znajdują się tu oddziały: chorób wewnętrznych, oddział dziecięcy, ginekologiczno-położniczy, chirurgii ogólnej, ortopedyczny, anestezjologii i intensywnej terapii, rehabilitacyjny, noworodkowy, oddziały psychiatryczne dla dorosłych i dzieci, detoksykacji alkoholowej oraz liczne poradnie specjalistyczne (neurologiczne, ginekologiczno-położnicza, chirurgii ogólnej, urazowo-ortopedyczne, okulistyka, otolaryngologiczna, zdrowia psychicznego).

Tabela 19. Ambulatoryjna opieka zdrowotna

JST	2014	2020	2014=100(%)
Przychodnie na 10 tys. ludności			
Gmina Krośnice	4	6	150,0
Powiat milicki	5	4	80,0
Dolny Śląsk	5	5	100,0
Porady lekarskie ogółem			
Gmina Krośnice	50 898	50 192	98,6
Powiat milicki	272 052	153 947	56,6
Dolny Śląsk	20 197 216	19 502 166	96,6

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

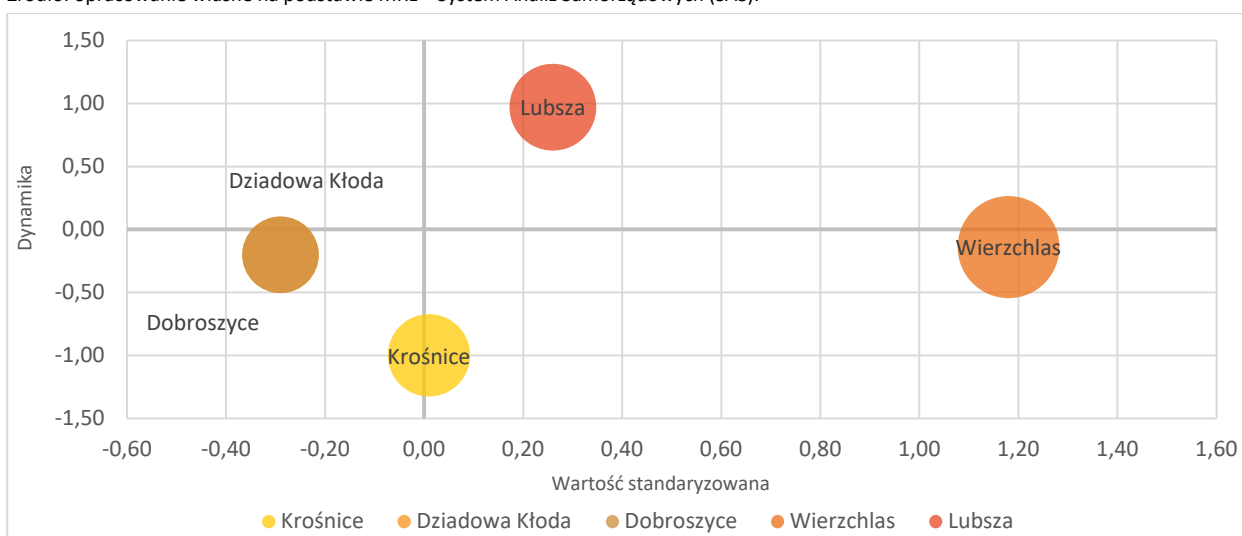
W 2020 r. mieszkańcom gminy udzielono łącznie 50.192 porad lekarskich. W stosunku do 2014 r. liczba porad zmniejszyła o ok. 3,4%. W 2014 r. mieszkańcom gminy udzielono 50.898 porad.

Niestety, jak wynika z danych MRL mieszkańcy gminy Krośnice posiadają na tle innych gmin co najwyżej przeciętny dostęp do opieki medycznej. Pod względem liczby lekarzy i lekarzy dentystów na 1000 mieszkańców gmina Krośnice ustępują gminom Wierzchlas i Lubsza, jednak góruje nad gminami Dziadowa Kłoda i Dobroszyce.

Tabela 20. Liczba lekarzy i lekarzy dentystów pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 1000 mieszkańców

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	1,40	0,01	-1,00
Gmina Dziadowa Kłoda	1,21	-0,29	-0,20
Gmina Dobroszyce	1,21	-0,29	-0,20
Gmina Wierzchlas	2,15	1,18	-0,14
Gmina Lubsza	1,56	0,26	0,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 7. Liczba lekarzy i lekarzy dentystów pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Na zakończenie należy podkreślić, że na terenie gminy Krośnice występują charakterystyczne dla całego kraju problemy związane z funkcjonowaniem służby zdrowia, przejawiające się między innymi kolejkami do lekarzy i ograniczonym dostępem do opieki specjalistów. Są to problemy systemowe wymagające interwencji z poziomu krajowego.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Bezpieczeństwo mieszkańcom gminy Krośnice zapewnia m.in. policja i straż pożarna. Teren gminy podlega Komendzie Powiatowej Policji w Miliczu oraz Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Miliczu.

Jak wynika z danych GUS w 2019 r. na terenie gminy Krośnice odnotowano 18 interwencji z udziałem jednostek ochrony pożarowej w przeliczeniu na 1000 ludności. Wskaźnik ten kształtował się w gminie powyżej średniej regionalnej.

Tabela 21. Zdarzenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej na 1000 ludności

JST	2018	2019	2018=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2019
Gmina Krośnice	21	18	85,7	100,0
Gmina Cieszków	16	19	118,8	105,6
Gmina Milicz	22	18	81,8	100,0
Powiat milicki	21	18	85,7	100,0
Dolny Śląsk	16	15	93,8	83,3

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Wpływ na bezpieczeństwa ma również monitoring. Systemy, którymi dysponuje gmina Krośnice monitorują remizy OSP, place zabaw, teren Krośnickiej Kolei Wąskotorowej oraz szkoły.

KULTURA

Obecnie o szansach rozwoju obszaru decyduje także jego potencjał kulturalny. Na terenie gminy Krośnice funkcjonują:

- Dom Kultury w Krośnicach,
- Dom Kultury Filia w Bukowicach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Krośnicach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Bukowicach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Kuźnicy Czeszyckiej,
- świetlice wiejskie.

W 2019 r. biblioteki dysponowały łącznie 36.672 woluminami. W ciągu roku z ofert bibliotek skorzystało 369 czytelników, a na zewnątrz wypożyczono 3.784 książki.

Tabela 22. Biblioteki publiczne w gminie Krośnice

Wyszczególnienie	2014	2019	2014=100(%)
Biblioteki i filie	3	3	100,0
Księgozbiór	23 967	36 672	153,0
Czytelnicy w ciągu roku	708	369	52,1
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	13 860	3 784	27,3

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Niestety w porównaniu do 2014 r. zmniejszyła się zarówno liczba czytelników, jak i wypożyczanych książek. W 2014 r. z usług bibliotek skorzystało 708 czytelników, którzy wypożyczyli 13.860 książek. Powyższe zjawisko, może świadczyć o obserwowanym w całym kraju regresie czytelnictwa i w przyszłości może rzutować na sposób funkcjonowania bibliotek.

Na terenie gminy działa Chór Ballada, Zespół Ludowy Pierstniczanie, Zespół Pierścienie oraz zespół rockowy Lonely Flowers, a także zespoły taneczne, w skład których wchodzi uczniowie lokalnych szkół.

Na terenach sołectw świetlice wiejskie pełniły funkcję głównych obiektów odpowiedzialnych za działalność kulturalną oraz miejsce spotkań lokalnej społeczności. W gminie Krośnice funkcjonuje 16 świetlic wiejskich w miejscowościach: Czeszycach, Czarnogoździejach, Dziewiętlinie, Grabownicy, Kotlarce, Kuźnicy Czeszyckiej, Lędzinie, Luboradowie, Łazach Małych, Pierstnicy Małej, Starej Hucie, Suliradziejach, Świebodowie, Wąbnicach, Wierzchowicach, Żeleźnikach.

W gminie Krośnice organizowane są liczne imprezy o zasięgu ponad lokalnym. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- **Otwarcie sezonu Krośnickiej Kolei Wąskotorowej** – każdego roku w ostatni weekend kwietnia lub w weekend pierwszomajowy rusza sezon Krośnickiej Kolei Wąskotorowej, który trwa do końca września. Imprezie towarzyszy wiele atrakcji m. in. Jarmark Produktów Lokalnych, na którym można zakupić lokalne produkty, m.in. soki z Doliny Baryczy, wina, cydr, wędzone ryby oraz rękodzieło. Dla najmłodszych powstaje Wesole Miasteczko z dmuchańcami, bungee, zjeżdżalnią na pontonach, autodromem, karuzelą, stanowiskami z cybergajem, kulami wodnymi, łódeczkami padlerami a także z kucykami. Na scenie prezentują się lokalne zespoły i wokaliści oraz gwiazdy polskiej muzyki (występowali: Czadoman, Rafał Brzozowski, Cleo, Luxtorpeda, Oddział Zamknięty, Sławomir);
- **Rajd rowerowy "Śladami Ryszarda Szurkowskiego"** – rajd rowerowy „Śladami Ryszarda Szurkowskiego” to cykliczna impreza, która odbywa się nieprzerwanie od 2010 r. Rowerzyści spotykają się w Krośnicach dwa razy do roku w ostatnią sobotę kwietnia i pierwszą września. Uczestników przyciągają malownicze trasy Doliny Baryczy. Jedna prowadzi drogami asfaltowymi, a druga jest typowo szutrowa i wiedzie przez lasy oraz wokół Stawów Krośnickich.
- **Święto Sadów** – kontynuacja obchodów Święta Jabłoni. Inicjatorem obchodów święta była grupa sadowników z Wierzchowic i okolicznych wsi. Wydarzenie odbywa się w ostatnią niedzielę września. Wydarzenie ma charakter regionalny i co roku ściąga coraz to więcej uczestników. Część artystyczna jest bogata w występy lokalnych zespołów oraz tych znanych w całym kraju. Bardzo urozmaicona jest część wystawowa, gdzie okoliczni sadownicy, wikliniarze, pszczelarze prezentują efekty swojej pracy.
- **Dni Karpia,**
- **Krośnicka Halowa Liga Piłki Nożnej,**
- **Otwarty Turniej Szachowy „O puchar Doliny Baryczy”** – impreza cieszy się ogromnym zainteresowaniem, udział biorą osoby z całego regionu dolnośląskiego.

Według wykazu zabytków w powiecie milickim (stan na lipiec 2019 r.) prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków we Wrocławiu, w gminie Krośnice znajduje się 6 obiektów wpisanych do rejestru zabytków (dwór, kaplica, dwa kościoły, obszar – historyczny układ urbanistyczny, park). Obiekty te stanowią 9,2% wszystkich zabytków wpisanych do rejestru w powiecie milickim.

Pandemia COVID-19 sprawiła, że instytucje kultury doświadczyły wiele negatywnych skutków. Wiele imprez zostało przeniesionych lub całkowicie anulowanych. Coraz modniejsze stało się natomiast upowszechnianie inicjatyw kulturalnych online. Wydarzenia kulturalne nie są aktualnie organizowane na tak dużą skalę jak miało miejsce wcześniej a mieszkańcy jako jedną z form wypoczynku wybierają m.in. spędzanie wolnego czasu na świeżym powietrzu przy zachowaniu reżimu sanitarnego.

SPORT I REKREACJA

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Krośnicach, w skład którego wchodzi Park Wodny zlokalizowany w Krośnicach przy ul. Sanatoryjnej 9. W obiekcie mieści się pełnowymiarowy 25-metrowy basen pływacki z częścią z ruchomym dnem oraz basen rekreacyjny z dwoma zjeżdżalniami, jacuzzi, urządzeniami do masażu wodnego i brodzikiem dla dzieci. Do dyspozycji gości jest również saunarium, siłownia oraz sala fitness. Na pierwszym piętrze hali basenowej znajdują się miejsca dla widowni przewidziane na ok. 150 osób.

Obiekt basenu jest bezpośrednio połączony z halą sportową oraz szkołą w Krośnicach. Ośrodek organizuje zajęcia stałe z fitnessu, jogi, nauki pływania, zajęć rehabilitacyjnych w wodzie, zajęć z dziećmi w wodzie, oraz zajęć dedykowanych dla krośnickich seniorów. Zajęcia prowadzone są także na siłowni.

Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji organizuje również wydarzenia sportowe skierowane przede wszystkim do uczniów trzech gminnych szkół, mieszkańców gminy Krośnice, powiatu milickiego a także województwa dolnośląskiego.

Przy Gminnym Ośrodku Sportu i Rekreacji działa Uczniowski Klub Sportowy „Krośnicka Przystań”, którego podopieczni trenują pływanie. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji współpracuje również ze Stowarzyszeniem Sztuk i Sportów Walki „Leonidas” oraz z Uczniowskim Klubem Sportowym „Bizon”, którego zawodnicy reprezentują gminę w zapasach na szczeblu regionalnym oraz ogólnopolskim.

Z sal korzystają również inne podmioty działające na rzecz sportu i kultury na terenie gminy w tym m.in. Akademia Tańca, grupa teatralna.

Ponadto, Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji zarządza miejscem rekreacji na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego pomiędzy Krośnicami a Wierzchowicami.

W gminie Krośnice działa Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe (CETS). W ramach CETS działa Dom Kultury w Krośnicach oraz filia domu Kultury w Bukowicach, wszystkie biblioteki publiczne oraz Ośrodek Edukacji Ekologicznej. Zajmuje się jednocześnie organizacją wszystkich imprez kulturalnych i sportowych. CETS zarządza budynkiem Stacji Głównej na Krośnickiej Kolei Wąskotorowej oraz prowadzi tam działalność gastronomiczną.

Adresatem działań Centrum są wszystkie grupy wiekowe, w tym również seniorzy. Działania Centrum koncentrują się wokół sekcji plastycznych, muzycznych i tanecznych.

W gminie Krośnice w 2020 r. kluby sportowe zrzeszały łącznie 97 członków. Jednocześnie zarejestrowanych było tyle samo ćwiczących. W ramach klubów funkcjonowały 4 sekcje sportowe.

Tabela 23. Kluby sportowe w gminie Krośnice

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Kluby	3	4	133,3
Członkowie	73	97	132,9
Ćwiczący ogółem	68	97	142,6
Ćwiczący do lat 18 ogółem	35	38	108,6
Sekcje sportowe	3	4	133,3

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Do najważniejszych klubów sportowych działających na terenie gminy zaliczyć można:

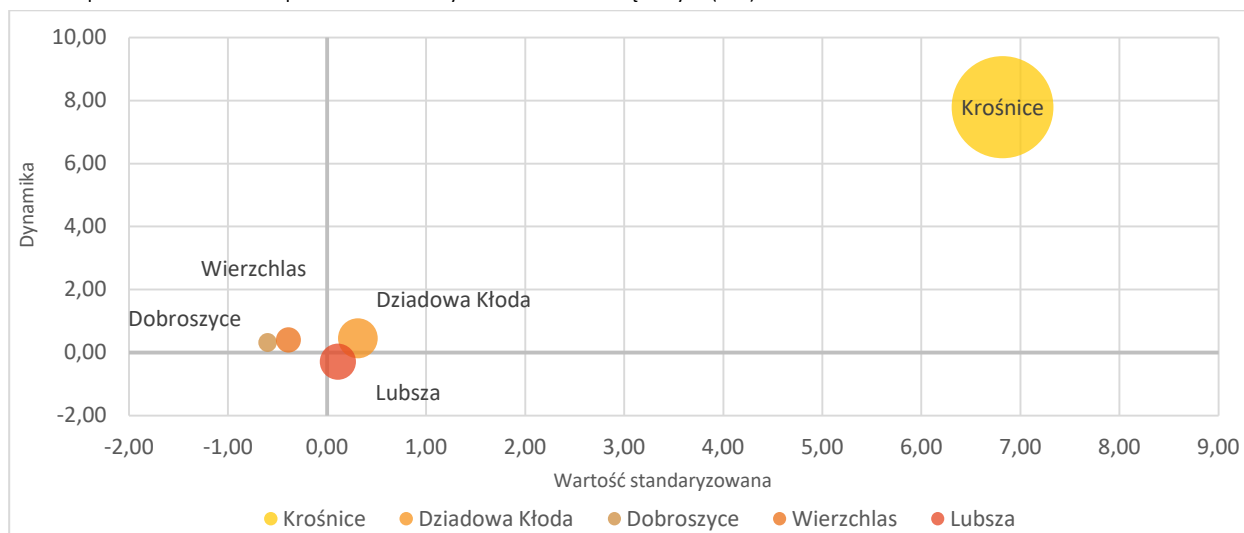
- Piłkarski Klub Sportowy „Płomień” Krośnice (piłka nożna),
- Uczniowski Klub Sportowy „Krośnicka Przystań” Black Aqua (pływanie),
- Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „Bizon” (zapasy),
- SSW Team Krośnice (biegi – Sympatycy Sportów Wytrzymałościowych Team Krośnice).

Analizując niniejszą sferę warto także podkreślić, że gmina Krośnice jest liderem wśród gmin wybranych do porównania w MRL pod względem wydatków na kulturę fizyczną, sport i rekreację *per capita*. Wydatki te (na mieszkańca) wyniosły w gminie Krośnice 438,82 zł, podczas gdy w kolejnej gminie tj. Dziadowej Kłodzie kształtowały się one na poziomie 66,58 zł.

Tabela 24. Wydatki na kulturę fizyczną, sport i rekreację przypadające na 1 mieszkańca

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	438,82	6,82	7,79
Gmina Dziadowa Kłoda	66,82	0,31	0,45
Gmina Dobroszyce	14,72	-0,60	0,32
Gmina Wierzchlas	26,58	-0,39	0,40
Gmina Lubsza	55,09	0,11	-0,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 8. Wydatki na kulturę fizyczną, sport i rekreację przypadające na 1 mieszkańca

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Sport i aktywność fizyczna odgrywają ważną rolę we wzmacnianiu więzi rodzinnych i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu. Gmina Krośnice prowadzi intensywne działania mające na celu promowanie oferty sportowej i rekreacyjno-wypoczynkowej.

OBSZAR E-USŁUG I DOSTĘP DO INTERNETU

Internet pełni rolę ważnego narzędzia, umożliwiającego szeroki dostęp do wiedzy i informacji. Rozwój technologii wykorzystujących internet umożliwia zdalny dostęp do wielu sfer życia społecznego i gospodarczego. Wraz z rozwojem e-usług coraz więcej spraw można zrealizować bez konieczności bezpośredniego kontaktu co staje się szczególnie ważne w okresie zagrożenia pandemią COVID-19.

Internet i technologie ICT usprawniają funkcjonowanie zarówno mieszkańców (szczególnie osobom niepełnosprawnym) jak i przedsiębiorstw. Wykorzystanie narzędzi ICT sprzyja obniżeniu kosztów działalności firm i administracji. Z tego powodu wydajność infrastruktury cyfrowej oraz e-usług jest kluczowa dla prawidłowego rozwoju gminy.

W gminie Krośnice internet obsługiwany jest przez ogólnopolskie sieci kablowe, satelitarne i komórkowe oraz firmy świadczące usługi Wi-Fi. Z danych gromadzonych i udostępnionych przez Urząd Komunikacji Elektronicznej wiadomo, że na terenie gminy według stanu na 31 grudnia 2019 r. usługami dostępu do internetu zajmowało się 12 przedsiębiorców telekomunikacyjnych:

- <http://www.nowa-telefonia.pl/> – Nowa Telefonía Sp. z o.o.,
- www.plus.pl – Polkomtel sp. z o.o.,
- www.netia.pl – Netia S.A.,
- <http://www.nask.pl> – NASK Państwowy Instytut Badawczy,
- www.multimedia.pl – Multimedia Polska S.A.,
- <http://www.oxyllion.pl> – Oxyllion S.A.,
- www.play.pl – P4 sp. z o.o.,
- <http://www.t-mobile.pl> – T-Mobile Polska S.A.,
- <http://www.edial.pl/> – AWB-NET Agnieszka Bardzo,
- <http://www.otvarta.pl> – OTVARTA Sp. z o.o.,
- www.orange.pl – Orange Polska S.A.,
- <http://www.asset.com.pl/> – ASSET Lubczyński, Sokolik spółka jawna.

ANALIZA SFERY GOSPODARCZEJ

STRUKTURA LOKALNEJ GOSPODARKI

W gminie Krośnice w 2020 r. zarejestrowane były ogółem 742 podmioty gospodarcze, z czego większość stanowiły przedsiębiorstwa prywatne (714 podmiotów). W porównaniu do 2014 r. wzrosła o ok. 29,9% ogólna liczba przedsiębiorstw. W 2014 r. według danych GUS zarejestrowanych było 571 podmiotów gospodarczych, w tym 550 podmiotów prywatnych.

Wśród podmiotów sektora prywatnego w 2020 r. dominowały przedsiębiorstwa osób fizycznych (598). Równocześnie na terenie gminy funkcjonowały również 24 spółki oraz 1 spółdzielnia. W gminie działalność gospodarczą prowadziły także stowarzyszenia, fundacje i inne organizacje społeczne. Jednak, w tym przypadku działalność gospodarcza ma charakter dodatkowy i wspiera realizację celów statutowych.

Tabela 25. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w gminie Krośnice

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	571	742	129,9
Sektor prywatny – ogółem	550	717	130,4
Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	442	598	135,3
Sektor prywatny – spółki handlowe	26	24	92,3
Sektor prywatny – spółdzielnie	2	1	50,0
Sektor prywatny – fundacje	2	3	150,0
Sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	24	29	120,8

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Analiza struktury przedsiębiorstw według sekcji, w których funkcjonują prowadzi do wniosku, że w gminie Krośnice dominowały podmioty związane z:

- handlem i naprawą pojazdów mechanicznych (Sekcja G) – 171 podmiotów,
- budownictwem (Sekcja F) – 130 podmiotów,
- przetwórstwem przemysłowym (Sekcja C) – 97 podmiotów.

W 2020 r. w ramach niniejszych sekcji działało łącznie 398 podmiotów, co stanowiło ok. 53,6% ogółu podmiotów funkcjonujących w gminie.

Tabela 26. Podmioty wpisane do rejestru REGON według sekcji PKD w gminie Krośnice

Podmioty według Sekcji PKD	2014	2020	2014=100(%)
Sekcja A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	33	31	93,9
Sekcja B Górnictwo i wydobywanie	1	1	100,0
Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe	84	97	115,5
Sekcja D Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze, do układów klimatyzacyjnych	2	2	100,0
Sekcja E Dostawa wody, gospodarowanie ściekami, i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	2	200,0
Sekcja F Budownictwo	82	130	158,5
Sekcja G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	152	171	112,5
Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa	30	47	156,7

Podmioty według Sekcji PKD	2014	2020	2014=100(%)
Sekcja I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16	19	118,8
Sekcja J Informacja i komunikacja	3	11	366,7
Sekcja K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	11	9	81,8
Sekcja L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13	19	146,2
Sekcja M Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	22	32	145,5
Sekcja N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	13	25	192,3
Sekcja O Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8	8	100,0
Sekcja P Edukacja	16	17	106,3
Sekcja Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23	45	195,7
Sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12	14	116,7
Sekcja S i T Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	49	60	122,4

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Analizując dynamikę zmian liczby podmiotów według Sekcji, warto zaznaczyć ponad trzykrotny wzrost liczby podmiotów działających w Sekcji J (Informacja i komunikacja), ok. 96% wzrost liczby podmiotów zajmujących się opieką zdrowotną i pomocą społeczną oraz 92% wzrost podmiotów w Sekcji N (Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca). Jednocześnie należy podkreślić spadek liczby podmiotów w Sekcji A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo) tradycyjnie kojarzonej z gminą.

Analizując potencjał gospodarczy gminy Krośnice należy szczególną uwagę zwrócić na branże innowacyjne i tzw. sektory kreatywne. W 2020 r. udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem wyniósł w gminie 3,61% i kształtował się powyżej średniej dla powiatu milickiego (2,88%), ale poniżej średniej regionalnej (5,97%).

Tabela 27. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Krośnice	4,35	3,61	83,0	125,3
Gmina Cieszków	4,65	3,03	65,2	105,2
Gmina Milicz	3,17	2,60	82,0	90,3
Powiat milicki	3,57	2,88	80,7	100,0
Dolny Śląsk	5,97	5,97	100,0	207,3

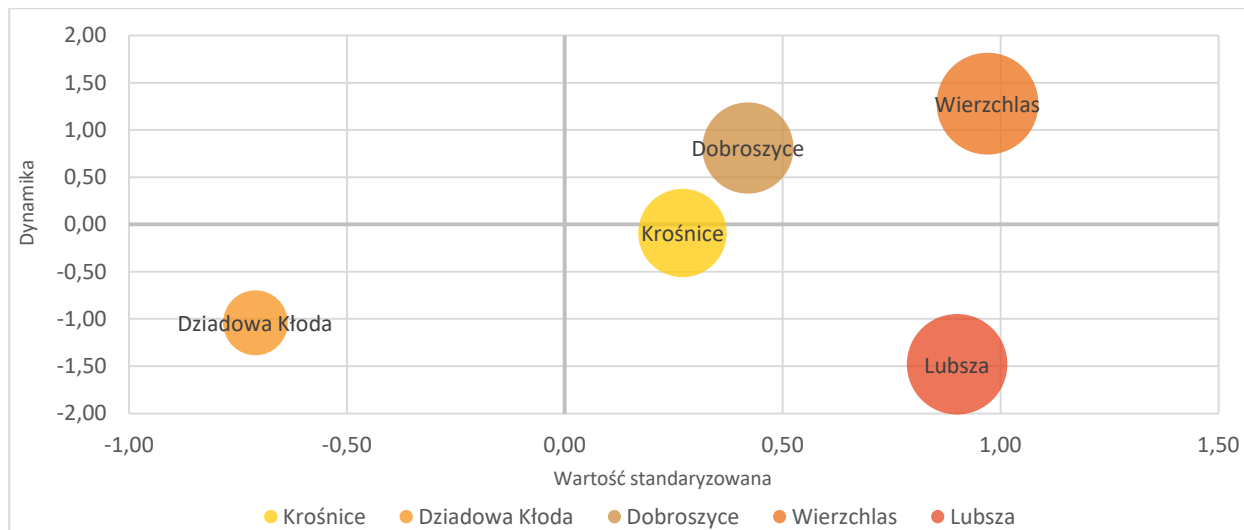
Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Ważnych informacji dostarcza również analiza trzyletnich danych zawartych w MRL. Wynika z nich, że pod względem innowacyjności firm, gmina Krośnice ustępuje trzem gminom wybranym do porównania, a wyprzedza jedynie gminę Dziadowa Kłoda. Niepokojąca jest również ujemna dynamika, z której wynika że sytuacja w gminie w analizowanym zakresie pogarsza się.

Tabela 28. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem (w %) – średnia trzyletnia

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	4,77	0,27	-0,09
Gmina Dziadowa Kłoda	2,56	-0,71	-1,04
Gmina Dobroszyce	5,09	0,42	0,81
Gmina Wierzchlas	6,33	0,97	1,28
Gmina Lubsza	6,17	0,90	-1,48

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 9. Udział nowo zarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowo zarejestrowanych podmiotów ogółem (w %) – średnia trzyletnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ MIESZKAŃCÓW

Analizując poziom przedsiębiorczości w gminie Krośnice posłużono się wskaźnikiem „Liczba firm na 100.000 mieszkańców” zgodnie z wytycznymi normy PN-ISO 37120 Zrównoważony rozwój społeczny – Wskaźniki usług miejskich i jakości życia.

W latach 2014–2020 w gminie Krośnice wzrosła o 31,6% wartość wskaźnika liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 100 tys. mieszkańców. W 2020 r. wskaźnik ten osiągnął wartość 9.168.

Tabela 29. Wskaźniki podmiotów gospodarczych w gminie Krośnice

Wskaźnik	2014	2020	2014 =100(%)
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 100 tys. ludności	6 969	9 168	131,6
Podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	110,1	151,4	137,5
Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 49 osób na 10 tys. mieszkańców	8,5	7,4	87,1
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	84,0	102,0	121,4
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	52	17	32,7
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	54	74	137,0
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	8,52	12,20	143,2

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Dodatkowo, należy zwrócić uwagę na wartości innego wskaźnika – podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W analizowanym okresie zaobserwowano wzrost wartości niniejszego wskaźnika o 37,5% z poziomu 110,1 w 2014 r. do poziomu 151,4 w 2020 r. Jednocześnie wzrosła również o 137,0% liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 mieszkańców.

Natomiast zmniejszyła się wartość wskaźnika „Podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 49 osób na 10 tys. mieszkańców”. W 2020 r. wskaźnik ten kształtował się w gminie Krośnice na poziomie 7,4.

Ważnych informacji dostarcza także analiza poziomu przedsiębiorczości mieszkańców gminy na tle województwa dolnośląskiego i powiatu milickiego. W 2020 r. wartość wskaźnika „Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców” wynosiła w gminie Krośnice 917 i była niższa niż w powiecie milickim (1.113) i w województwie (1.370). Warto jednak podkreślić, że w 2014 r. wartość przedmiotowego wskaźnika w przypadku gminy Krośnice w większym stopniu odbiegała od średniej powiatowej i regionalnej. Prowadzi to do wniosku, że gmina Krośnice rozwija się pod względem gospodarczym szybciej niż inne obszary na Dolnym Śląsku. W rezultacie jej pozycja gospodarcza na przestrzeni analizowanych lat na tle regionu uległa wzmocnieniu.

Tabela 30. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców

JST	2014	2020	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2020
Gmina Krośnice	697	917	131,6	82,4
Gmina Cieszków	767	949	123,7	85,3
Gmina Milicz	1 048	1 211	115,6	108,8
Powiat milicki	936	1 113	118,9	100,0
Dolny Śląsk	1 207	1 370	113,5	123,1

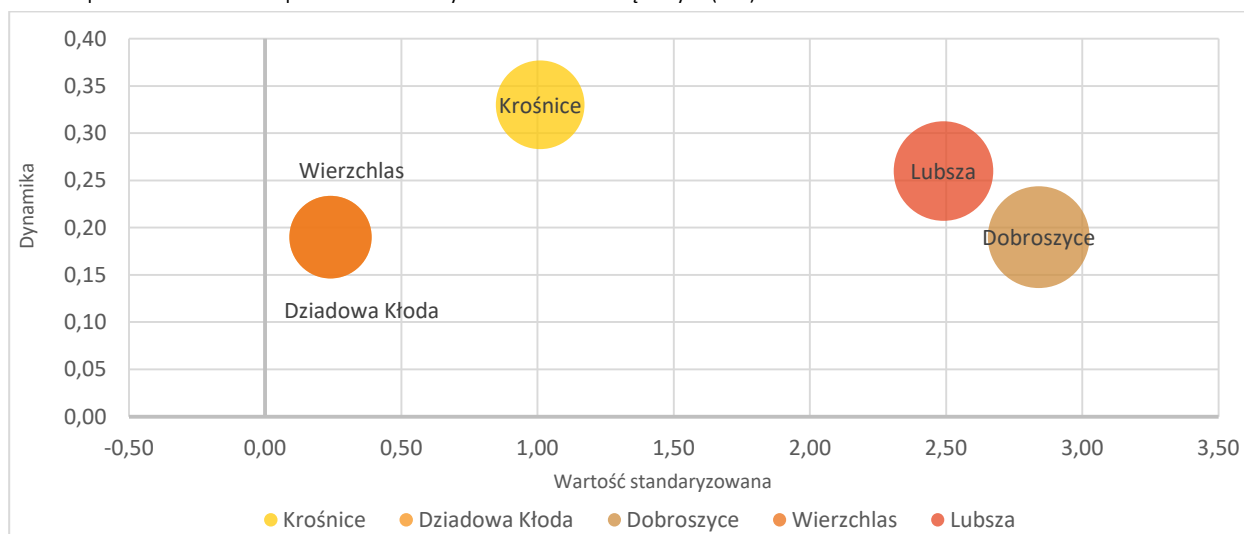
Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Z zaprezentowanych poniżej danych Monitora Rozwoju Lokalnego wynika, że w gminie Krośnice liczba podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców jest wyraźnie niższa niż w gminach Lubusza i Dobroszyce, ale równocześnie wyższa niż w gminach Dziadowa Kłoda i Wierzchlas.

Tabela 31. Liczba podmiotów gospodarczych w REGON na 1000 mieszkańców

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	81	1,01	0,33
Gmina Dziadowa Kłoda	70	0,24	0,19
Gmina Dobroszyce	107	2,84	0,19
Gmina Wierzchlas	70	0,24	0,19
Gmina Lubusza	102	2,49	0,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 10. Liczba podmiotów gospodarczych w REGON na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

INFRASTRUKTURA BIZNESU

Istotnym czynnikiem rozwoju gminy jest rozbudowana infrastruktura otoczenia biznesu. Ułatwia ona prowadzenie działalności gospodarczej. Kluczową rolę dla infrastruktury biznesu pełnią między innymi strefy aktywności gospodarczej, inkubatory przedsiębiorczości, parki przemysłowe i parki technologiczne. Należy również podkreślić znaczenie instytucji doradczych i szkoleniowych.

Na terenie gminy Krośnice nie działają Instytucje Otoczenia Biznesu, parki przemysłowe, inkubatory przedsiębiorczości. W gminie nie funkcjonują również organizacje zrzeszające przedsiębiorców.

ROLNICTWO

Krośnice są gminą o charakterze rolniczym. Intensywnie prowadzona jest gospodarka rybacka i leśna. Na terenie gminy występują gleby o niskiej bonitacji. Nie ma gleb klas I i II – grunty bardzo dobre nie występują. Niewiele jest też gruntów dobrych – III klasy. Na terenie gminy przeważają grunty średnie i słabe – IV i V-VI klasa.

TURYSTYKA

Gmina Krośnice posiada duży potencjał do rozwoju turystyki i rekreacji. Mając na uwadze atrybuty gminy należy przede wszystkim rozwijać eko- i agroturystykę oraz produkt adresowany do osób aktywnych.

Do najważniejszych atrakcji turystycznych gminy zaliczyć można:

- Krośnicka Kolej Wąskotorowa wybudowana na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego Krośnice – Wierzchowice,
- Zespół Pałacowo-Parkowy (założony w XVIII wieku pomiędzy pałacami w Krośnicach i Wierzchowicach wzdłuż barokowej osi widokowej), którym znajdują się: zabytkowa Aleja Parkowa oraz liczne ścieżki spacerowe, stawy rekreacyjne, plac zabaw oraz Lapidarium upamiętniające członków rodziny von der Recke-Volmerstein,
- pałac rodziny von der Recke-Volmerstein w Krośnicach,
- zabytkowy barokowy Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny o konstrukcji szkieletowej zbudowany w latach 1769–1773,
- liczne szlaki piesze i rowerowe, w tym ścieżka przyrodnicza „Stawy Krośnickie” mająca swój początek w Zespole Pałacowo-Parkowym (stawy Krośnickie to malowniczy zespół stawów położony wśród lasów z licznymi rosnącymi na groblach dębami – pomnikami przyrody, całkowita powierzchnia stawów w zespole kompleksu Krośnice wynosi prawie 500 ha),
- Dom z Rudy Darniowej znajdujący się przy ścieżce przyrodniczej „Stawy Krośnickie”,
- Kaplica Rodu Hochbergów w Wąbnicach,
- „Szklany Świat” w Krośnicach – spółdzielnia socjalna produkująca bombki tradycyjnym sposobem, prowadząca działalność edukacyjną i warsztatową,
- Galeria Młyńska w Wierzchowicach,
- Winnice: Winnica Anna i Winnica de Sas,
- Krośnicka Kalwaria,
- miejsce upamiętniające Ryszarda Szurkowskiego w Świebodowie oraz powstające Muzeum Ryszarda Szurkowskiego w Krośnicach,
- Centrum Ceramiki Artystycznej w Luboradowie,

- liczne atrakcje sportowo-rekreacyjne: Park Wodny „Krośnicka Przystań”, kompleks boisk sportowych, korty tenisowe i hala sportowa w Krośnicach,
- Stajnia Łazy Małe – stadnina koni oraz gospodarstwo agroturystyczne z najciekawszą ofertą ośrodka jeździeckiego na terenie gminy.

Szczególnie duże znaczenie turystyczne ma Krośnicka Kolej Wąskotorowa. Trasa kolejki liczy ok. 3 km. Kolejka kursuje w sezonie od maja do końca września na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego Krośnice – Wierzchowice, przez który przebiega kilka szlaków turystycznych. W tygodniu kursy obsługuje lokomotywa spalinowa natomiast w weekendy parowóz. Na trasie przejazdu znajduje się 5 mniejszych stacyjek. Dumą krośnickiego taboru jest parowóz Px48-1907 wyprodukowany w 1955 r. w Fabryce Lokomotyw w Chrzanowie.

W budynku stacji głównej znajduje się Centrum Informacji Turystycznej. Obok dworca ustawione są dwa ekspozycyjne parowozy. W budynku stacji głównej znajduje się punkt informacji turystycznej, wypożyczalnia rowerów oraz bar kolejkowy. Nieopodal stacji głównej znajduje się wiatra grillowa, staw rekreacyjny z miejscem przeznaczonym do kąpielii, czynnym w miesiącach lipiec-sierpień, wypożyczalnia łódek i rowerów wodnych oraz plac zabaw i płatna strefa dzieci.

Inną kluczową atrakcją turystyczną w gminie jest Ścieżka przyrodnicza Stawy Krośnickie o długości ok. 10 km, biegnąca po terenach najcenniejszych przyrodniczo Doliny Baryczy (obszar NATURA 2000 objęty dyrektywą ptasią i siedliskową) zarówno w skali krajowej jak i międzynarodowej. Prowadzi przez kompleks stawów krośnickich o powierzchni około 500 ha. Stawy Krośnickie są jednym z wielu kompleksów stawowych wspólnie określanym mianem stawów milickich. Na trasie ścieżki znajdują się tablice edukacyjne, miejsca do obserwacji ptaków oraz miejsca odpoczynku. Wyznaczony szlak turystyczny „Ścieżka Przyrodnicza Stawy Krośnickie” rozpoczyna się na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego Krośnice – Wierzchowice.

Do najważniejszych obiektów wzmacniających potencjał turystyczny i rekreacyjny gminy Krośnice zaliczyć można Park Wodny "Krośnicka Przystań" położony w miejscowości Krośnice. Park Wodny obejmuje kompleks basenów: sportowy, rekreacyjny z atrakcjami wodnymi, brodzik oraz jacuzzi. W kompleksie znajduje się nowoczesna siłownia, saunarium, sale fitness oraz zaplecze gastronomiczne.

Przez teren gminy przebiegają liczne szlaki takie jak:

- ścieżka przyrodnicza „Stawy Krośnickie” – ma formę pętli o długości 9 km + dojście z Krośnickiej Kolei Wąskotorowej około 6 km (cały szlak około 15 km). Prowadzi malowniczymi groblami 11 stawów należących do kompleksu „Stawy Milickie”. Na ścieżce znajdują się tablice edukacji ekologicznej wskazujące i opisujące najciekawsze miejsca na ścieżce,
- szlak niebieski (pieszy) „Wierzchowicki” – (wokół Krośnic), o długości ok. 7,7 km po morenowych wzgórzach koło Wierzchowic, wprowadza na Wiatraczne Wzgórze (punkt widokowy). Szlak zaczyna i kończy się na Krośnickiej Kolei Wąskotorowej. Przebieg: Krośnice – Wierzchowice – Wiatraczne Wzgórze – Wąbnice – Krośnice,
- szlak zielony (rowerowy) na Gęślicę, o długości ok. 6,5 km w jedną stronę – biegnie przez wzgórze Krośnickie na najwyższe wzniesienie Gęślicę (242 m n.p.m.). Przebieg: Krośnice – Dziewiętlin – wzgórze Gęślica (powrót tą samą drogą),

- szlak niebieski (rowerowy) Wielka Pętla „Wzgórz Krośnickich” o długości ok. 63,1 km – biegnie zalesionymi Wzgórzami Krośnickimi, pasmem morenowych wzgórz. Przebieg: Krośnicka Kolej Wąskotorowa – Krośnice ul. Kolejowa – Staw Czarny Las – Kotlarka – Luboradów – Brzostowo – Brzostówko – Łędzina – Staw Soczewica – Olszówka Bukowice (ul. Mleczna, ul. Wrocławska) – Malerzów – Kubryk – Łazy Małe – Poręba – Czeszów – Młyńska Struga – droga Krajowa nr 15 (szlak przerwany) – zjazd z drogi nr 15 – Gęślica (242m) – Krośnice,
- szlak czerwony (pieszy) „Zamkowy” na całej trasie liczy ok. 42 km. Łączy ze sobą nadbaryckie zamki w Żmigrodzie, Sułowie i Miliczu oraz neogotycki zameczek myśliwski, wzorowany na wieży rycerskiej na Wzgórzu Joanny. Przebieg: Milicz – Ruda Milicka – Krośnice – Wzgórze Joanny – Sułów – Żmigród,
- szlak niebieski (pieszy) „Archeologiczny”, na swej liczącej ponad 141 km trasie, łączy leżące wzdłuż Baryczy wczesnośredniowieczne grodziska. Prowadzi od Wińska przez kasztelański gród w Sądowlu do Wąsosza, a dalej przez Żmigród, Sułów, Milicz, Starą Hutę do Możdżanowa, skąd skręca na południe do Twardogóry,
- szlak zielony (pieszy) „Rezerwatów Przyrody” (Skoroszów – Cieszków) – prowadzi ze Zdun przez Milicz do Skoroszowa. Na długości 46 km przecina dolinę z północy na południe, pokazuje jej całą różnorodność i różnorodność środowisk roślinnych, które rozwinęły się w różnych warunkach. Szlak wprowadza w sam środek rezerwatu „Stawy Milickie,
- czarny szlak rowerowy: prowadzi drogami polnymi – szutrowymi, stawowi najkrótszą możliwość dojazdu do widokowej grobli między Stawnem a Nowym Grodziskiem,
- Szlak Konny Doliny Baryczy,
- Kolorowy Szlak Karpia po Dolinie Baryczy.

Możliwości rozwoju turystyki zależne są m.in. od posiadanej bazy noclegowej. Jak wynika z informacji dostępnej na stronie gminy bazę noclegową stanowią:

- Szkolne Schronisko Młodzieżowe – 46 miejsc noclegowych,
- Zagroda Grabownica Jolanta Bogatsu – 44 miejsca noclegowe
- Winnica De Sas – 13 miejsc noclegowych,
- Pensjonat „Lema” – 8 pokoi,
- Moya Ameryka – Motel – 42 miejsca noclegowe,
- Dom Myśliwski Kubryk – 22 miejsca noclegowe,
- Laboratorium Dom ASP – 28 miejsc noclegowych,
- Oaza – ośrodek wypoczynkowy Łazy Małe (domki, smażalnia ryb, kąpielisko Jesionka),
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Rumiane Jabłuszko” – 3 pokoje,
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Wiatraczne Wzgórze” Danuta i Bogdan Lew – 2 pokoje,
- Gospodarstwo Agroturystyczne „Ostoja-Uroczysko” Anna i Paweł Całujek – 4 domki,
- „Kama” Wynajem Pokoi Wiesława Zaremba – 5 pokoi,
- Beata Przerwa wynajem pokoi – 5 pokoi,
- Henryk Skrzypczyk wynajem pokoi,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Mariusz Chołodecki – 3 pokoje,
- Wynajem pokoi Gospodarstwo Sadownicze Janusz Dziekan – 5 pokoi,
- Gospodarstwo agroturystyczne „Pod Jesionami” – 5 pokoi,
- Gościniec Wąbnicki – 7 pokoi,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Krystyna Królik – 3 pokoje,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Krystyna Klucznik – 2 pokoje.

Dla rozwoju turystyki ważna jest także rozwinięta baza żywieniowa. Bazę żywieniową tworzą:

- Bar Kolejowy,
- Restauracja „Moya Ameryka”,
- Restauracja „Lema”,
- „Karczma Zuzanna”,
- punkt gastronomiczny zlokalizowany w Parku Wodnym „Krośnicka Przystań”.

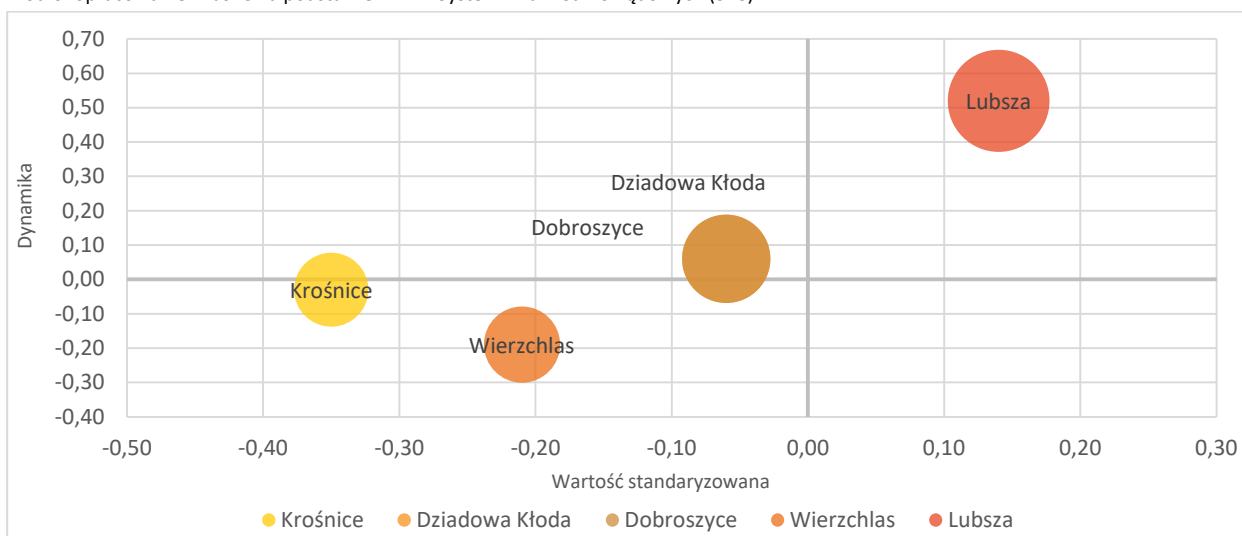
Wydaje się, że baza noclegowa w gminie Krośnice nie jest rozwinięta adekwatnie do roli, jaką pełni turystyka w jej rozwoju.

Potwierdzenie powyższego stwierdzenia znajduje odzwierciedlenie w danych Monitora Rozwoju Lokalnego. Aktualnie pod względem liczby miejsc noclegowych (w relacji do liczby mieszkańców) gmina Krośnice wyraźnie ustępuje pozostałym przyjętym do porównania gminom.

Tabela 32. Miejsca noclegowe w hotelach, motelach i innych obiektach hotelowych na 1000 ludności

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	3,64	-0,35	-0,03
Gmina Dziadowa Kłoda	5,18	-0,06	0,06
Gmina Dobroszyce	5,18	-0,06	0,06
Gmina Wierzchlas	3,84	-0,21	-0,19
Gmina Lubsza	6,86	0,14	0,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 11. Miejsca noclegowe w hotelach, motelach i innych obiektach hotelowych na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Ważnych informacji na temat potencjału turystycznego gminy dostarczają dane dotyczące liczby odwiedzających turystów. Gminę Krośnice rocznie odwiedza około 25-30 tys. turystów indywidualnych, którzy korzystają m.in. z atrakcji Krośnickiej Kolei Wąskotorowej oraz tras rowerowych. W znacznej mierze są to turyści przyjeżdżający do Krośnic na jednodniowe lub weekendowe wycieczki.

Spadek turystów, z powodu pandemii, zauważalny był w 2020 r, gdzie Krośnicką Kolei Wąskotorową odwiedziło jedynie około 13 tys. turystów.

Ponadto z oferty Schroniska Młodzieżowego i oferty Ośrodka Edukacji Ekologicznej korzystają dzieci i młodzież w ramach białych i zielonych szkół, obozów sportowych oraz innych zgrupowań młodzieżowych.

FINANSE GMINY

Na przestrzeni lat 2014–2020 dochody ogółem gminy Krośnice wzrosły o 16,8% z 41.773.472 zł do 48.795.944 zł. Jednocześnie wzrosły o 10,4% wydatki gminy. W rezultacie w 2020 r. odnotowano w gminie Krośnice nadwyżkę budżetową w wysokości 2.232.794 zł. Warto zaznaczyć, że 2014 r. zakończył się deficytem budżetowym w kwocie -414.331 zł.

Tabela 33. Wykonanie dochodów i wydatków w budżecie gminy Krośnice na koniec IV kw. w 2014 r. i 2020 r. (w zł)

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Dochody ogółem	41 773 472	48 795 944	116,8
w tym dochody majątkowe	10 786 503	2 264 391	21,0
w tym dochody bieżące	30 986 969	46 531 553	150,2
Wydatki	42 187 803	46 563 149	110,4
w tym wydatki majątkowe	16 075 910	3 902 663	24,3
w tym wydatki bieżące	26 111 893	42 660 486	163,4
Wynik budżetu	-414 331	2 232 794	-538,9

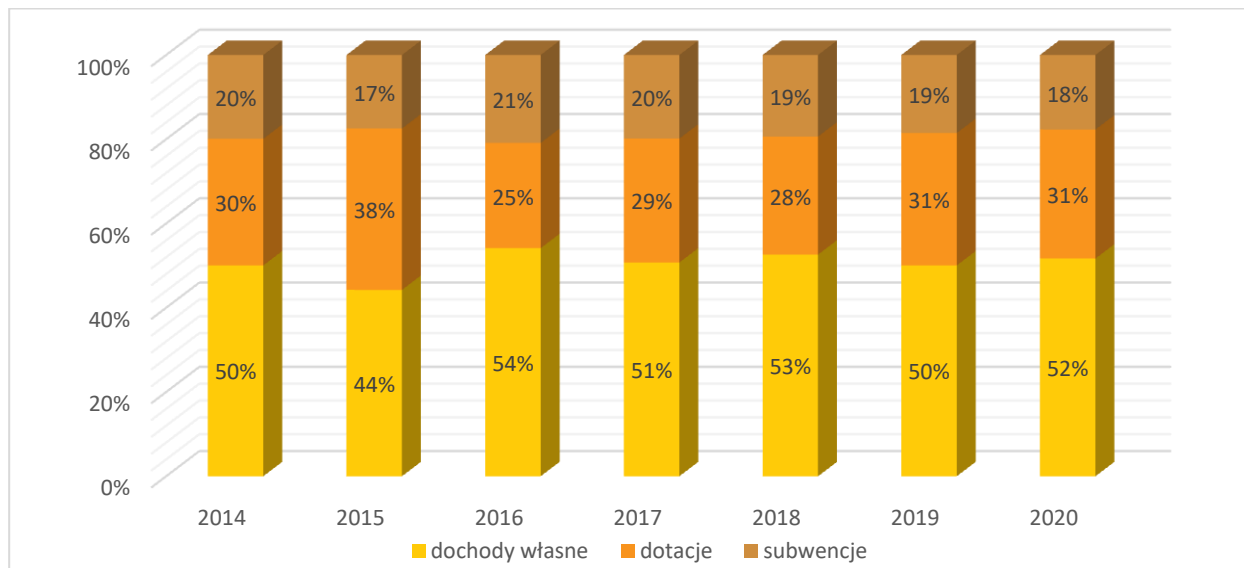
Źródło: przygotowane na podstawie opracowań rocznych Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

W 2020 r. w strukturze dochodów dominowały dochody własne (ok. 52%). Za pozytywne zjawisko uważa się, że dochody te na przestrzeni badanego okresu rosły najszybciej. Jest to korzystne zjawisko, gdyż oznacza, że gmina w coraz mniejszym stopniu zależna jest od zewnętrznego wsparcia finansowego. W 2020 r. dotacje stanowiły 30% ogółu dochodów budżetowych, a subwencje 18%.

Tabela 34. Struktura dochodów ogółem budżetu gminy Krośnice na koniec IV kw. w latach 2014–2020 (w tys. zł)

Dochody	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014=100(%)
Dochody ogółem	41,773	45,312	41,114	42,141	43,62	46,798	48,796	116,8
Dochody własne	20,906	20,047	22,261	21,383	22,953	23,423	25,217	120,6
Dotacje	12,555	17,359	10,271	12,401	12,224	14,705	14,945	119,0
Subwencje	8,312	7,907	8,581	8,357	8,444	8,67	8,634	103,9

Źródło: przygotowane na podstawie opracowań rocznych Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

Rysunek 12. Struktura (%) dochodów ogółem budżetu gminy Krośnice na koniec IV kw. w latach 2014–2020

Źródło: przygotowane na podstawie opracowań rocznych Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

Analizując strukturę dochodów warto zwrócić uwagę na znaczący wzrost dochodów pochodzących z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i od osób prawnych (CIT). W latach 2014–2020 dochody te wzrosły odpowiednio o 75,3% i 71,3%. Na przestrzeni analizowanego okresu wzrosły również o 31,0% dochody z tytułu podatków i opat lokalnych.

Szczególnie zauważalny był wzrost dochodów z tytułu podatku od czynności cywilnoprawnych (31,3%). Jednocześnie zmniejszyły się dochody z majątku gminy.

Tabela 35. Struktura dochodów własnych budżetu gminy Krośnice na koniec IV kw. w 2014 r. i 2020 r. (w zł)

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
PIT	3 629 990	6 362 638	175,3
CIT	309 522	530 302	171,3
Podatki i opłaty lokalne	11 227 997	14 710 786	131,0
Podatek od nieruchomości	8 652 564	10 498 814	121,3
Podatek rolny	549 014	528 540	96,3
Podatek leśny	-	224 147	-
Podatek od środków transportowych	275 560	324 621	117,8
Podatek od spadków i darowizn	14 922	23 636	158,4
Wpływy z opłaty skarbowej	13 562	13 917	102,6
Wpływy z opłaty eksploatacyjnej	558 218	827 125	148,2
Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	22 980	13 421	58,4
Wpływy z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu	122 849	144 945	118,0
Wpływy z innych opłat lokalnych	-	1 779 358	-!
Podatek od czynności cywilnoprawnych	133 829	307 936	230,1
Pozostałe	884 499	24 325	2,8
Dochody z majątku	4 180 647	892 418	21,3
Ze sprzedaży majątku	3 993 592	728 181	18,2
Pozostałe dochody własne	1 558 096	2 721 159	174,6

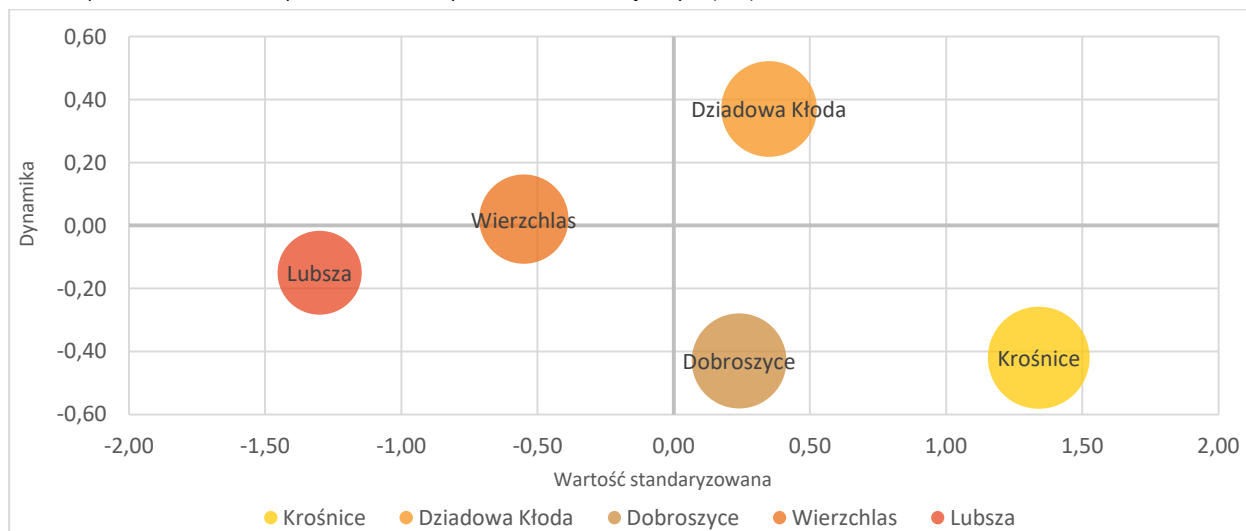
Źródło: przygotowane na podstawie opracowań rocznych Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

Analizując dane MRL z trzech ostatnich lat należy podkreślić, że w przeliczeniu na mieszkańca dochody budżetowe w gminie Krośnice są na tle innych porównywalnych gmin najwyższe.

Tabela 36. Dochody ogółem przypadające na 1 mieszkańca – średnia trzyletnia

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	5176,23	1,34	-0,42
Gmina Dziadowa Kłoda	4550,60	0,35	0,37
Gmina Dobroszyce	4485,46	0,24	-0,43
Gmina Wierzchlas	3984,35	-0,55	0,02
Gmina Lubsza	3515,32	-1,30	-0,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 13. Dochody ogółem przypadające na 1 mieszkańca – średnia trzyletnia

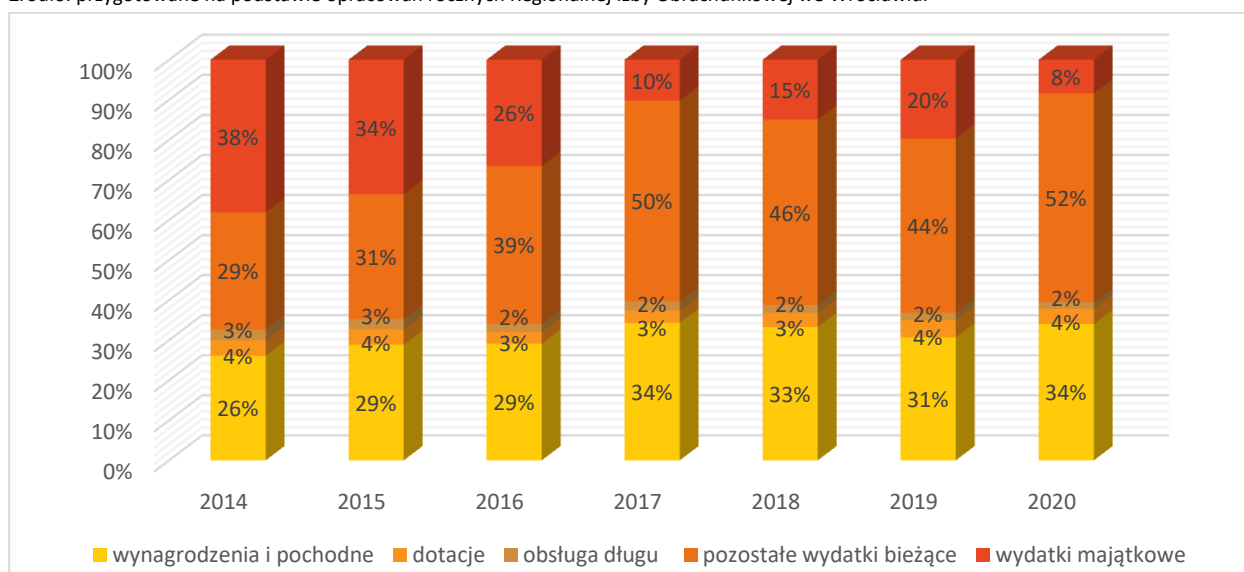
Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

W strukturze wydatków gminy dominują wydatki bieżące. Wydatki majątkowe mają relatywnie niski udział w strukturze wydatków. Zmiana relacji pomiędzy wydatkami bieżącymi a majątkowymi widoczna jest zwłaszcza na przestrzeni czterech ostatnich lat. W okresie tym zaobserwować można wyraźną tendencję do wzrostu wydatków bieżących i ograniczania wydatków majątkowych.

Tabela 37. Struktura wydatków ogółem budżetu gminy Krośnice na koniec IV kw. w latach 2014–2020 (w tys. zł)

Wydatki	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2014=100(%)
Wydatki ogółem	42,188	41,137	46,191	40,931	44,426	50,078	46,563	110,4
Wydatki bieżące	26,112	27,316	33,951	36,754	37,803	40,239	42,660	163,4
Wynagrodzenia i pochodne	11,022	11,874	13,453	14,055	14,799	15,385	15,850	143,8
Dotacje	1,629	1,579	1,346	1,264	1,537	2,121	1,783	109,5
Obsługa długu	1,148	1,077	0,958	0,921	0,907	0,936	0,764	66,6
Pozostałe wydatki bieżące	12,313	12,786	18,195	20,514	20,56	21,798	24,262	197,0
Wydatki majątkowe	16,076	13,821	12,239	4,177	6,622	9,839	3,903	24,3

Źródło: przygotowane na podstawie opracowań rocznych Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

Rysunek 14. Struktura (%) wydatków ogółem budżetu gminy Krośnice na koniec IV kwartału w latach 2014–2020

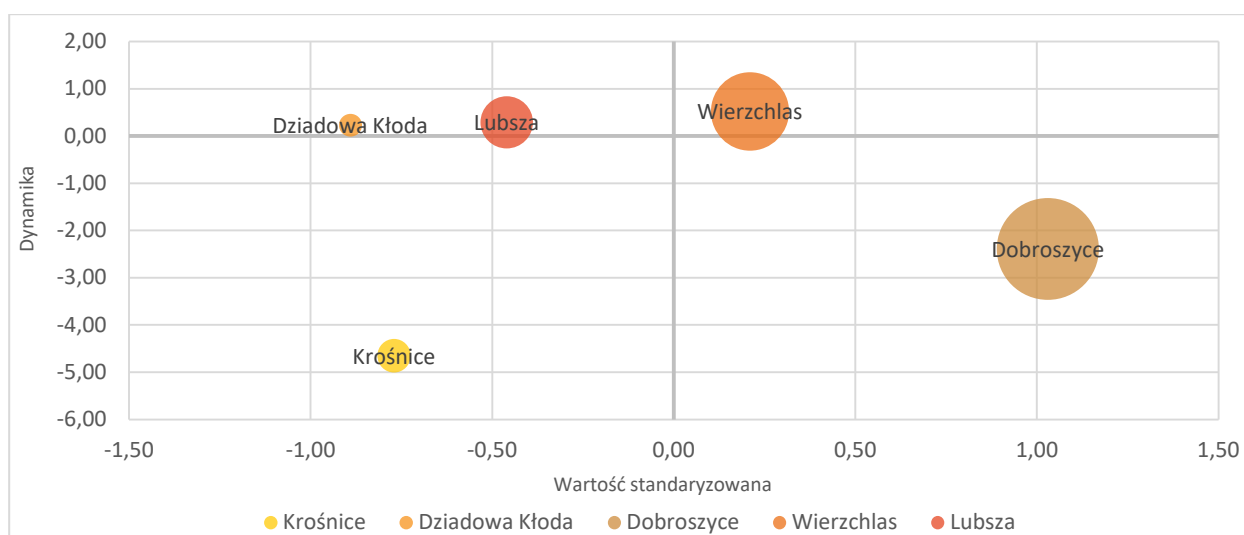
Źródło: przygotowane na podstawie opracowań rocznych Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

Powyższe stwierdzenia znajdują odzwierciedlenie w danych zawartych w Monitorze Rozwoju Lokalnego. Pod względem wysokości wydatków majątkowych na mieszkańca gmina Krośnice wyprzedza jedynie gminę Dziadowa Kłoda. Jednak wynika to z faktu iż wcześniej zakończone w gminie Krośnice duże inwestycje, obecnie generują koszty bieżące związane z ich utrzymaniem.

Tabela 38. Kwota wydatków majątkowych na projekty dofinansow. z UE przypadająca na 1 mieszkańca – średnia trzyletnia

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	47,02	-0,77	-4,65
Gmina Dziadowa Kłoda	22,07	-0,89	0,23
Gmina Dobroszyce	437,34	1,03	-2,39
Gmina Wierzchlas	258,58	0,21	0,52
Gmina Lubsza	115,27	-0,46	0,29

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 15. Kwota wydatków majątkowych na projekty dofinansow. z UE przypadająca na 1 mieszkańca – średnia trzyletnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Analizując strukturę wydatków można stwierdzić, że wśród nich dominują te przeznaczone na Rodzinę oraz Oświatę i wychowanie. Na przestrzeni lat znacznie wrosły również koszty związane z kulturą fizyczną i sportem oraz gospodarką komunalną.

Tabela 39. Wydatki budżetowe gminy Krośnice według działów na koniec IV kw. w 2014 r. i 2020 r. (w zł)

Wyszczególnienie	2014	2020	2014=100(%)
Rolnictwo i łowiectwo	436 125	1 080 647	247,8
Transport i łączność	2 123 616	1 652 142	77,8
Gospodarka mieszkaniowa	378 042	427 048	113,0
Administracja publiczna	4 179 392	4 251 253	101,7
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	182 878	639 103	349,5
Oświata i wychowanie	10 640 651	11 790 472	110,8
Ochrona zdrowia	112 872	214 749	190,3
Pomoc społeczna	5 476 132	1 794 126	32,8
Rodzina	-	13 223 031	-
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 586 597	3 228 153	203,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	14 415 752	2 691 990	18,7
Kultura fizyczna i sport	39 354	3 018 500	7670,2
Pozostałe	2 616 393	2 551 935	97,5

Źródło: przygotowane na podstawie opracowań rocznych Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu.

Niski udział w strukturze budżetu posiadają wydatki przeznaczone na Ochronę zdrowia, Gospodarkę mieszkaniową oraz Bezpieczeństwo publiczne.

ANALIZA SFERY PRZESTRZENNEJ

POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE

Gmina Krośnice położona jest w północno-wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie milickim. Od północy i zachodu graniczy z gminą Milicz, od południa z gminą Zawonia oraz gminą Dobroszyce, od południowego wschodu z gminą Twardogóra, a od wschodu z województwem wielkopolskim.

Południowozachodnia część gminy to fragment Wzgórz Twardogórskich, północno-wschodni obszar to część Kotliny Milickiej. Gmina wchodzi w skład Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy.

Gmina Krośnice zajmuje powierzchnię 17.873 ha. Tereny użytkowane rolniczo zajmują 8.654 ha (ok. 48% powierzchni gminy), w tym: gruntów ornych jest 5.695 ha, użytków zielonych 2.413 ha. Tereny lasów to 6.805 ha (ok. 38% powierzchni gminy), tereny wód otwartych (stawów) zajmują 1.085 ha (ok. 6% powierzchni gminy). Park krajobrazowy zajmuje 8.294,2 ha powierzchni gminy Krośnice (ok. 46% powierzchni gminy).

Ludność gminy Krośnice skupiona jest w 22 sołectwach: Brzostowo, Bukowice (2 sołectwa), Czarnogoździce, Czeszyce, Dąbrowa, Dziewiętlin, Grabownica, Kotlarka, Krośnice, Kuźnica Czeszycka, Lędzina, Luboradów, Łazy, Pierstnica, Police, Stara Huta, Suliradzice, Świebodów, Wąbnice, Wierzchowice i Żeleźniki.

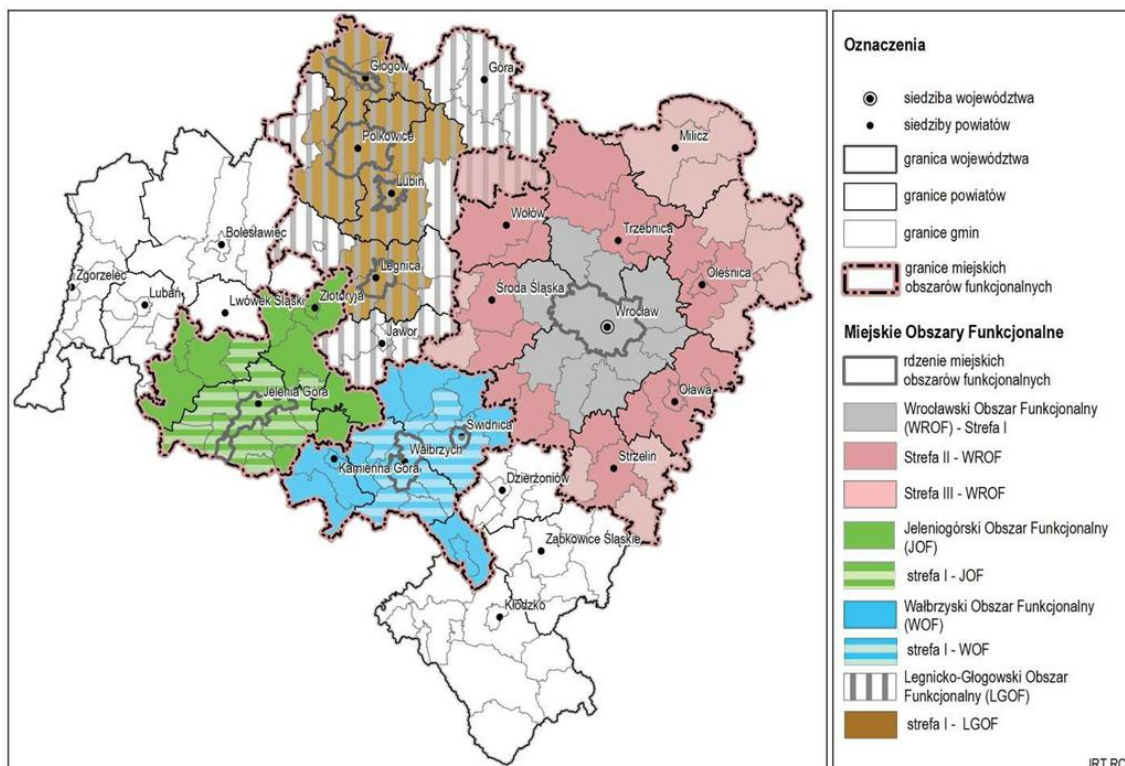
Rysunek 16. Położenie gminy Krośnice na tle województwa dolnośląskiego i powiatu milickiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Open Street Map.

ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE

Zgodnie z obowiązującym Planem zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego gmina Krośnice znajduje się w granicach wyznaczonego Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (WrOF) – w Strefie III tego obszaru – *zewnętrzna strefa stabilnego rozwoju WrOF*.

Powiązania z rdzeniem miejskiego obszaru funkcjonalnego (miastem Wrocław) są jednak słabsze niż w pozostałych Strefach (I i II), a rozwój uzależniony jest głównie od lokalnej specyfiki.

Rysunek 17. Miejskie Obszary Funkcjonalne na terenie województwa dolnośląskiego

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (Uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.).

STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Struktura funkcjonalno-przestrzenna to układ elementów przestrzennych danego obszaru, obejmujący ich wzajemne relacje funkcjonalne i przestrzenne. Struktura ta kształtuje się na skutek współoddziaływania na przestrzeń wszystkich istotnych czynników, jakich jak: zdarzenia naturalne, przemiany polityczne i administracyjne, rozwój społeczny wraz z zapotrzebowaniem na nowe siedziby ludzkie, rozwój gospodarczy i powstające miejsca pracy, udostępnienie komunikacji i rozwój funkcji usługowych, a także możliwości wypoczynku i spędzenia wolnego czasu.

Struktura jest zatem wynikiem zbioru przestrzennie zależnych od siebie warunków społecznych i gospodarczych, które w szerokim zakresie warunkują się nawzajem i tym samym określają lub wpływają na układ przestrzeni⁴. Kształtowanie przestrzeni powinno zapewnić harmonijną całość oraz uwzględnić w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

⁴ M. Borsa, Gospodarka i polityka przestrzenna, Warszawa, 2004 r.

Określenie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy ma na celu ustalenie głównych powiązań i relacji wewnątrz i na zewnątrz jednostki terytorialnej, które pozwolą na zrozumienie zasad funkcjonowania gminy i wskazanie właściwych kierunków jego rozwoju przestrzennego. Struktura funkcjonalno-przestrzenna składa się z wielu systemów i podsystemów oraz z wielorakich relacji pomiędzy nimi, zarówno poziomych, jak i pionowych.

Dla prawidłowego funkcjonowania gminy oraz swobodnego rozwoju niezbędna jest prosta i czytelna struktura, która umożliwi, w efektywny sposób, realizację przestrzennych interakcji. Aby struktura była czytelna, jej elementy muszą być również łatwe do identyfikacji. Istotna jest także komplementarność funkcjonujących rozwiązań, zapewniająca zaspokajanie w jak największym stopniu, na najwyższym poziomie, jak najwięcej potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców, w optymalnej liczbie lokalizacji.

W celu osiągnięcia najwyższej efektywności struktury ważna jest odpowiednia dywersyfikacja źródeł, celów i środków transportu. Oznacza to, iż w optymalny sposób na terenie gminy należy rozmieścić poszczególne funkcje i zapewnić możliwość różnego rodzaju kontaktów i przepływów pomiędzy nimi, w szczególności transportowych, poprzez indywidualny transport pieszy, kołowy, w tym rowerowy, samochodowy aż do przewozów zbiorowych różnymi środkami transportu.

Istotną kwestią w programowaniu rozwoju jest jego etapowanie, gdyż realizacja poszczególnych elementów w niewłaściwej kolejności, może prowadzić do zaburzenia ładu przestrzennego, wprowadzenia trudnych do skorygowania ograniczeń oraz osłabienia efektywności struktury.

Kluczowe dla oceny struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy jest jej stan istniejący i ocena jej funkcjonowania. Ze względu na dotychczasowe zagospodarowanie głównie leśne i rolne, na terenie gminy nie występują elementy zagospodarowania w istotnym stopniu dysharmonizujące przestrzeń.

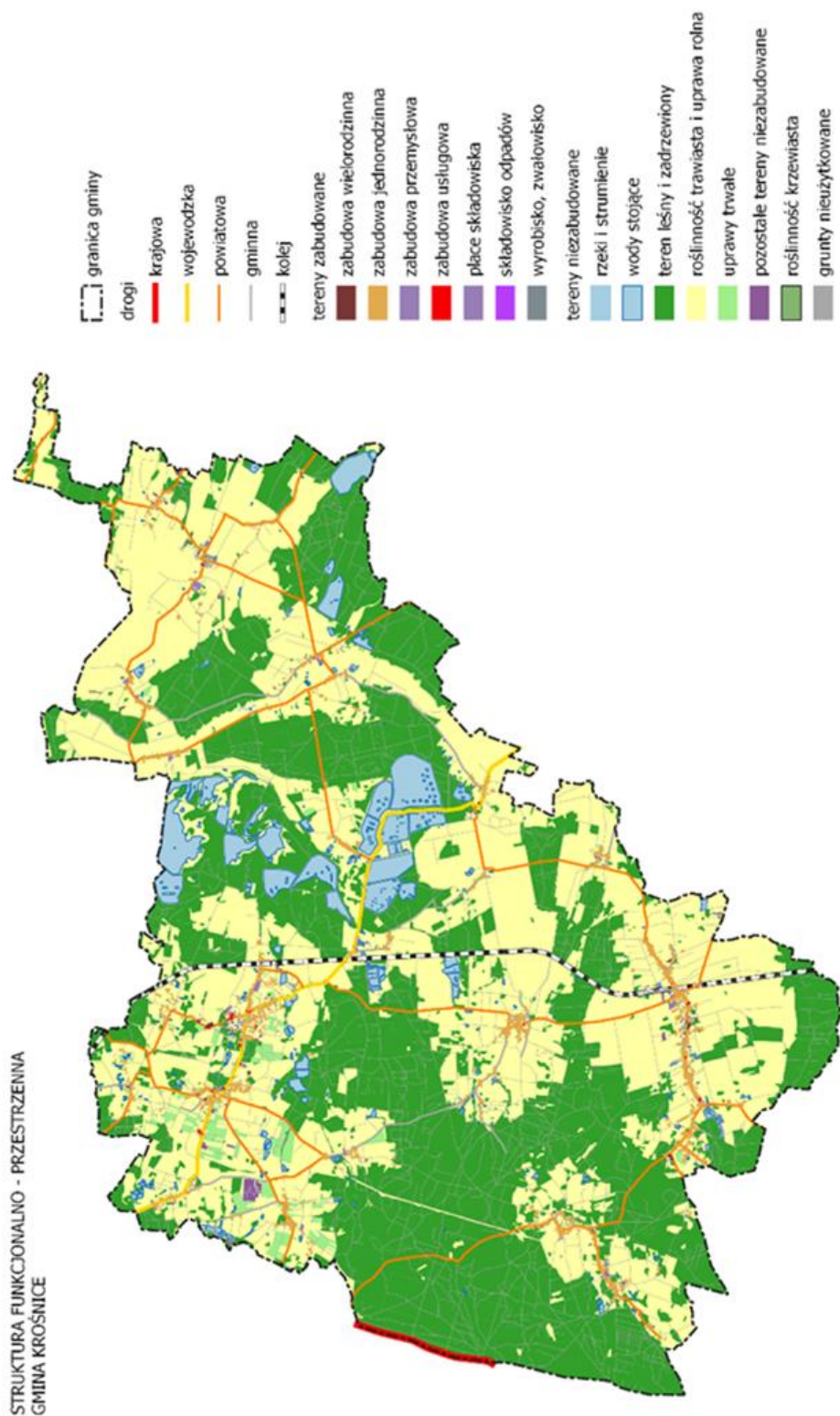
Równie ważna jest ocena prowadzonej polityki przestrzennej gminy określonej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice, w którym podkreślono, iż w planach rozwoju gminy należy szczególnie zadbać o zachowanie dotychczasowej równowagi przestrzennej, uwzględniając przy tym zasady zrównoważonego rozwoju, w związku z tym za priorytet uznano zapewnienie równowagi pomiędzy postępującym zainwestowaniem terenów a ochroną wartości ekologicznych i kulturowych. W celu ich zapewnienia, ustalono:

- zasady ochrony dóbr kultury,
- wprowadzono ustalenia pozwalające na kontrolę nad zainwestowaniem terenów,
- wprowadzono ochronę gruntów rolnych i leśnych,
- zabezpieczenie terenów pod rozwój mieszkalnictwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich docelowego uzbrojenia.

Krajobraz gminy jest zdominowany przez obszary leśne (przede wszystkim w południowo-zachodniej części, w rejonie miejscowości Łazy, Dziewiętlin, Pierstnica i Bukowice oraz centralnej i wschodniej części), oraz przestrzeń produkcji rolnej.

Ukształtowanie terenu jest zróżnicowane. Zachodnia część gminy posiada zdecydowanie pofałdowany charakter z pasmem wzniesień przebiegającym z północy na południe, równoległe niemal do granicy administracyjnej gminy, przez rejon wsi Bukowice, Pierstnica, Dziewiętlin, Wierzchowice i Wąbnice.

Najwyższe wzniesienia w tej części gminy znajdują się na poziomie ok. 240 m n.p.m., podczas gdy wschodnia jej część posiada ukształtowanie terenu regularne, o nieznacznych spadkach, gdzie najniższy punkt znajduje się na wysokości ok. 110 m n.p.m. Centralna część omawianego terenu jest urozmaicona ciekami wodnymi i zbiornikami (gł. stawami hodowlanymi), szczególnie w rejonie pomiędzy wsiami Krośnice, Kotlarka, Brzostowo i Żeleźniki⁵.

Rysunek 18. Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Krośnice
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy BDOT 10k.

⁵ Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice, Krośnice, 2008 r.

Krośnice, Wierzchowice, Świebodów, Pierstnica, Kuźnica Czeszycka, Stara Huta i Czeszyce posiadają bardziej zróżnicowany układ ulic. W przypadku wsi Grabownicy i Luboradowa utworzony został połączony układ przestrzenny, którego osią jest ciek Grabownicy. Szczególnie wartościowy krajobrazowo i architektonicznie jest Zespół Pałacowo-Parkowy w Krośnicach i Wierzchowicach.

Dominuje zabudowa 2-3 kondygnacyjna, o dachach spadzistych, zagrodowa i mieszkaniowa. Na obszarach leśnych występują pojedyncze zabudowania związane z gospodarką leśną. Większość budynków pochodzi z okresu przedwojennego, z czego przeszło połowa została wybudowana w drugiej połowie XIX wieku i na początku XX wieku. Są to najczęściej budynki w złym stanie technicznym wymagające kompleksowych prac rewaloryzacyjnych.

W latach 2014–2019 w gminie Krośnice wzrosła liczba mieszkań o 3,6% z 2.302 do 2.384. Podkreślić jednak należy, że liczba mieszkań w gminie rosła wolniej niż średnia w regionie wynosząca 7,6%.

Tabela 40. Zasoby mieszkaniowe – mieszkania

JST	2014	2019	2014=100(%)
Gmina Krośnice	2 302	2 384	103,6
Gmina Cieszków	1 303	1 345	103,2
Gmina Milicz	7 714	8 065	104,6
Powiat milicki	11 319	11 794	104,2
Dolny Śląsk	1 123 386	1 208 215	107,6

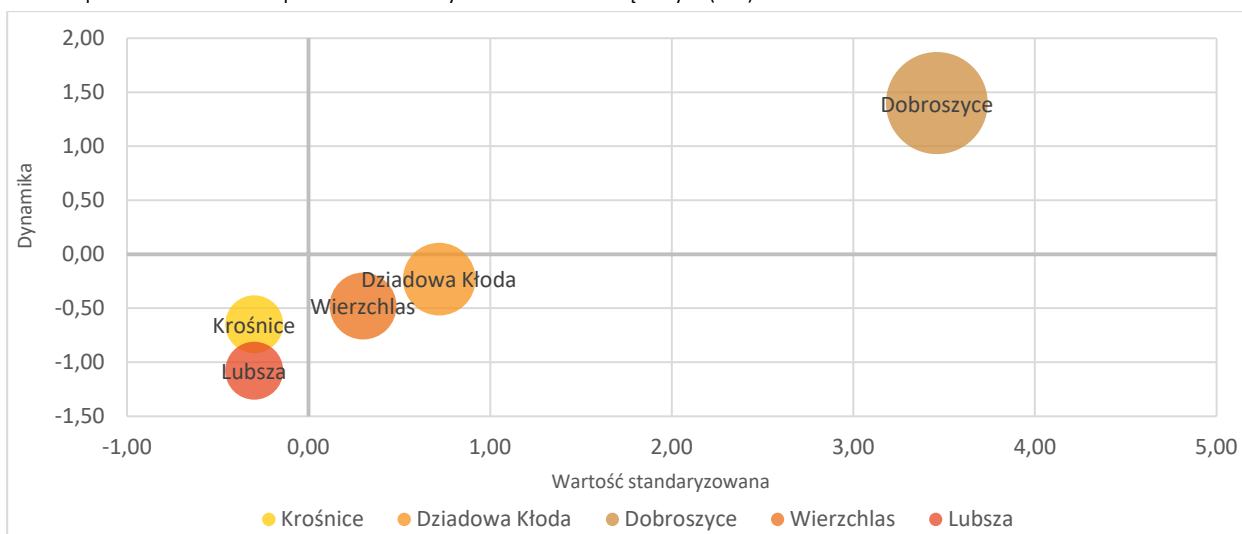
Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

Również ze średniej trzyletniej mieszkań oddanych do użytku wynika, że budownictwo mieszkaniowe w gminie Krośnice rozwija się wolniej niż w gminach: Dobroszyce, Dziadowa Kłoda, Wierzchlas.

Tabela 41. Średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności

JST	Wartość nominalna	Wartość standaryzowana	Dynamika
Gmina Krośnice	2,1	-0,30	-0,65
Gmina Dziadowa Kłoda	3,3	0,72	-0,23
Gmina Dobroszyce	6,5	3,46	1,40
Gmina Wierzchlas	2,8	0,30	-0,48
Gmina Lubsza	2,1	-0,30	-1,08

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

Rysunek 20. Średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRL – System Analiz Samorządowych (SAS).

W rezultacie budynki mieszkalne w gminie Krośnice przeważnie pochodzą z okresu przedwojennego z czego około połowa została wybudowana w drugiej połowie XIX wieku i na początku XX wieku. Budynki te są o charakterze mieszkalnym lub mieszkalno-gospodarczym w zabudowie zagrodowej i zostały objęte ochroną konserwatorską z tytułu walorów kulturalnych. Stan tych budynków wymaga przeprowadzenia prac rewaloryzacyjnych, celem których jest utrzymanie istniejących zasobów mieszkaniowych.

Na terenie gminy znajdują się również budynki powojenne. Głównie jest to zabudowa wielorodzinna, pochodząca z lat 60-tych i 70-tych, powstała dla ówczesnych pracowników PGR. Istnieją także domy mieszkalne w zabudowie zagrodowej oraz mieszkalno- rzemieślniczej, jest to kilka obiektów będących w większych wsiach.

Jednocześnie mieszkaniowy zasób gminy tworzy 45 lokali mieszkalnych, którymi zarządza Zarządca na podstawie umowy Nr 393/148 /2020/RGMIr o zarządzanie gminnym zasobem komunalnym zawartej w dniu 31 grudnia 2020 r. w Krośnicach. W skład zasobu mieszkaniowego wchodzi m.in.: 32 lokale komunalne i 13 lokali socjalnych.

Lokale komunalne i socjalne znajdują się w 3 budynkach stanowiących w całości własność gminy Krośnice oraz w budynkach wspólnot mieszkaniowych (6 lokali)

Potrzeby mieszkaniowe w gminie Krośnice są duże, a posiadany zasób mieszkaniowy jest nie wystarczający. Aktualnie 34 osoby oczekują na najem lokalu mieszkalnego.

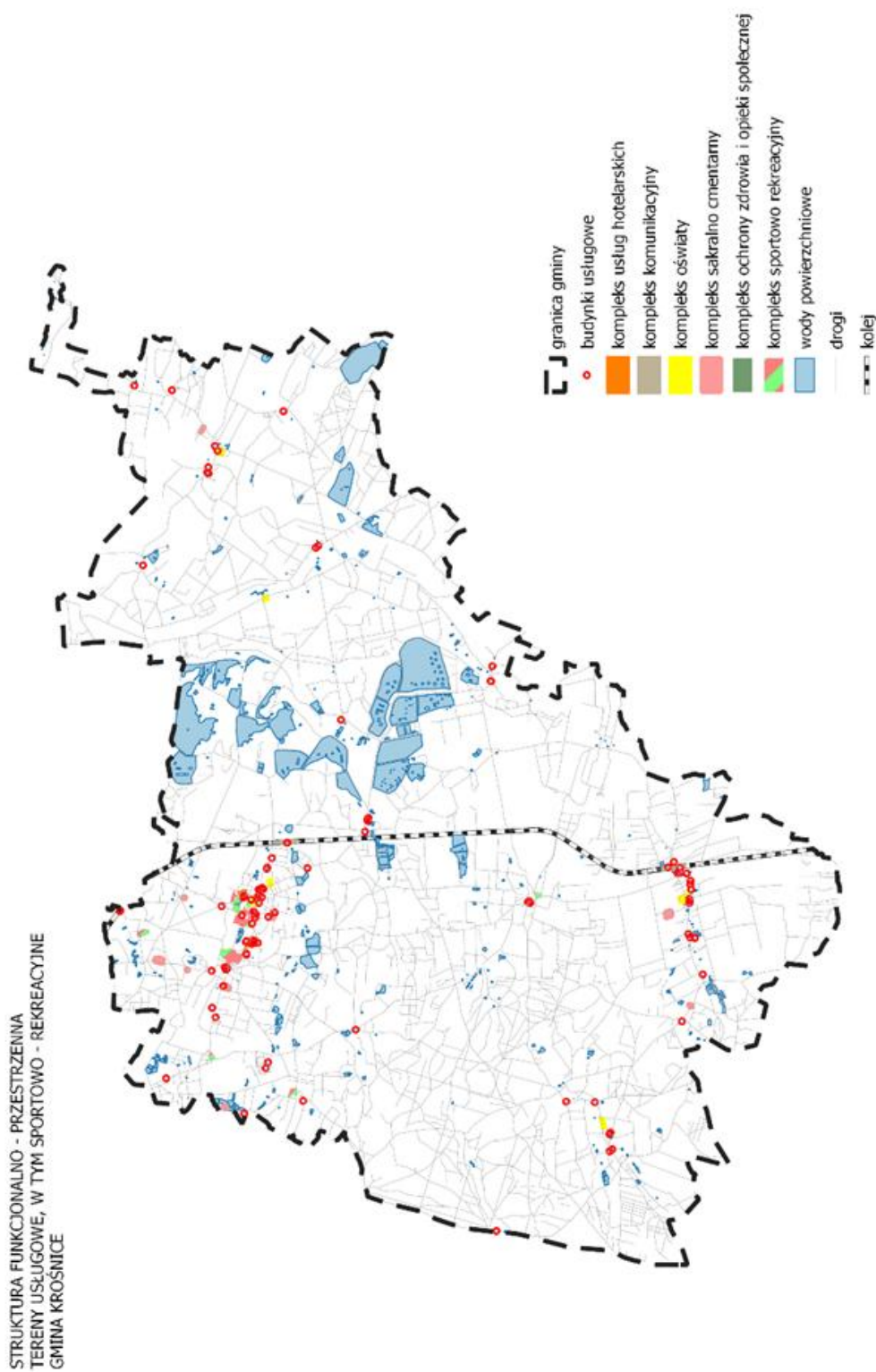
W gminie wciąż istnieje problem niezadawalającego stanu technicznego części budynków. Przejawia się to między innymi niskim stopniem termomodernizacji. Jak wynika z informacji uzyskanej z Urzędu Gminy 14 budynków publicznych wymaga termomodernizacji (szkoły, Urząd Gminy, świetlice, remizy OSP, szatnie przy boiskach). Dodatkowo należy pamiętać, że termomodernizacji wymagają liczne budynki należące do prywatnych właścicieli oraz budynki mieszkalne i usługowe.

TERENY USŁUGOWE, W TYM SPORTOWO-REKREACYJNE

Tereny i obiekty usługowe skupiają się na terenie miejscowości Krośnice, Bukowice i Wierzchowice w pasach terenu po obu stronach głównych ulic. Do wyróżniającego się w strukturze funkcjonalnej gminy należy teren położony po północnej stronie ul. Parkowej w Krośnicach, w skład którego wchodzi:

- Zespół Szkół i Przedszkola wraz z halą sportową, zespołem boisk, kortami,
- Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Szkolne Schronisko Młodzieżowe,
- Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji (Park Wodny „Krośnicka Przystań”).

Teren ten łączy się z koncentracją obiektów usługowych w Wierzchowicach – Zespołem Pałacowo-Parkowym Krośnice – Wierzchowice zlokalizowanym pomiędzy ul. Lipową w Krośnicach, a ulicami Parkową i Sadowniczą w Wierzchowicach. Na obszarze tym funkcjonuje Krośnicka Kolej Wąskotorowa, stanowiącą główną atrakcję terenu rekreacyjnego, w którego skład wchodzi: budynek stacji głównej z kawiarnią, stawy rekreacyjne, miejsca przeznaczone do kąpielii, wypożyczalnia sprzętu wodnego, wypożyczalnia rowerów, plac zabaw oraz miejsca do wypoczynku indywidualnego.

Rysunek 21. Tereny usługowe, w tym sportowo-rekreacyjne gminy Krośnice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy BDOT 10k.

Bazę sportowo-rekreacyjną uzupełniają także tzw. boiska i kompleksy sportowe przy:

- Zespole Szkół im. Piastów Śląskich w Bukowice,
- Zespole Szkół im. Edmunda Bojanowskiego w Kuźnicy Czeszyckiej.

Drobne obiekty usługowego rozlokowane są także w pozostałych miejscowościach gminy wzdłuż głównych ulic.

Ponadto obszarem pełniącym różnorodne funkcje sportowo-rekreacyjne są stawy, w większości przypadków będące stawami hodowlanymi. Malowniczo zlokalizowane zespoły stawów rybnych, położonych wśród lasów, z licznymi, rosnącymi na groblach dębami, stanowią wyjątkowe miejsce do uprawiania sportu oraz rekreacji. W kompleksie stawów Krośnice i Żeleźniki udostępnione są liczne szlaki turystyczne piesze, rowerowe i konne, jak również ścieżki przyrodnicze. Stawy dają szczególnie dogodną możliwość do obserwacji ptaków wodno-błotnych.

Atrakcję stanowią także spływy kajakowe po rzece Prądni.

TERENY PRODUKCYJNE I SKŁADOWE, W TYM GÓRNICZE

W strukturze gminy w zakresie terenów produkcyjnych dominują kompleksy zabudowy naziemnej związanej z Podziemnym Magazynem Gazu Wierzchowice (PMG). Znajduje się on na zachód od wsi Wierzchowice, przy drodze do Milicza, w dawnej kopalni gazu. To największy w Polsce obiekt tego typu o pojemności czynnej 1.300 mln m³.

Do jego magazynowania wykorzystuje się podziemne, naturalne próżnie w skałach monokliny przedsudeckiej, pozostałych po wyeksploatowaniu gazu w zamkniętej kopalni Wierzchowice. Magazyn został w ostatnich latach rozbudowany o kolejną część znajdującą się koło Świebodowa. PMG to zakład dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Głównym zadaniem magazynu jest zatłaczanie i odbiór gazu ziemnego wysokometanowego. W procesie eksploatacji w okresie letnim gaz ziemny jest zatłaczany do złoża Wierzchowice, a w zimowym odbierany i kierowany do celów grzewczych w gospodarstwach domowych oraz przemyśle.

Wydobywanie i podziemne magazynowanie gazu prowadzone jest przez Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział w Zielonej Górze.

W gminie zlokalizowane są tereny i obszary górnicze związane z przemysłową działalnością gazownictwa:

- Wierzchowice – w północnozachodnim rejonie gminy,
- Henrykowice – w północnowschodnim rejonie gminy,
- Bogdaj – Uciechów II – lokalnie w północnowschodnim rejonie gminy,
- Krośnice – Czeszów I – lokalnie w południowozachodnim rejonie gminy.

Natomiast średniej i małej wielkości tereny zabudowy przemysłowo-składowej rozproszone są w miejscowościach Krośnice, Wierzchowice, Bukowice i Kuźnica Czeszycka.

TERENY ROLNE

Tereny roślinności trawiastej i tereny rolne są, obok terenów leśnych dominującymi powierzchniowo terenami struktury funkcjonalno-przestrzennej Krośnic. Największe zwarte kompleksy zlokalizowane są w centralnej, południowej i wschodniej części gminy. Uprawy rolne przeplatają się z kompleksami leśnymi i dużymi obszarami łąk. Natomiast północne tereny dodatkowo poprzetykane są obszarami zainwestowanymi. Uwzględniając stosunkowo niski udział gruntów ornych chronionych i wysoki udział gruntów podatnych na infiltrację zanieczyszczeń, znaczna część terenów rolnych mogłaby być sukcesywnie zalesiana.

Gmina Krośnice leży w obszarze intensywnej gospodarki rybackiej. Większość stawów hodowlanych, zlokalizowanych w centralnej części gminy, należy do Gospodarstwa Rybackiego „Stawy Milickie S.A.”, i wchodzi w skład Zakładu Rybackiego Krośnice. Stawy prywatne, w części powstałe jako zalewy na bazie dopływów rzeki Baryczy, zlokalizowane na północ od już istniejących stawów.

Działanie zespołów rybnych kompleksów stawowych determinowane są dwoma czynnikami, celową gospodarką rybacką i dopływem ryb ze zlewni Baryczy. Głównym kierunkiem produkcji stawów jest hodowla karpia. Poza karpem w obsadach mieszanych występuje lin, amur, tołpyga, sum, sandacz i szczupak⁶.

TERENY OTWARTE – TERENY ZIELONE, TERENY WÓD

Podstawą do gospodarowania wodami na terenie gminy Krośnice będą przepisy wynikające z Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

Gmina Krośnice wyróżnia się na mapie kraju wielkimi stawami rybnymi, o łącznej powierzchni ponad 500 ha, jak również rozległymi obszarami lasów. Na terenie gminy leżą kompleksy stawowe: Krośnice i Żeleźniki zlokalizowane w centralnej części gminy po wschodniej stronie linii kolejowej. Na pozostałym obszarze występują mniejsze stawy.

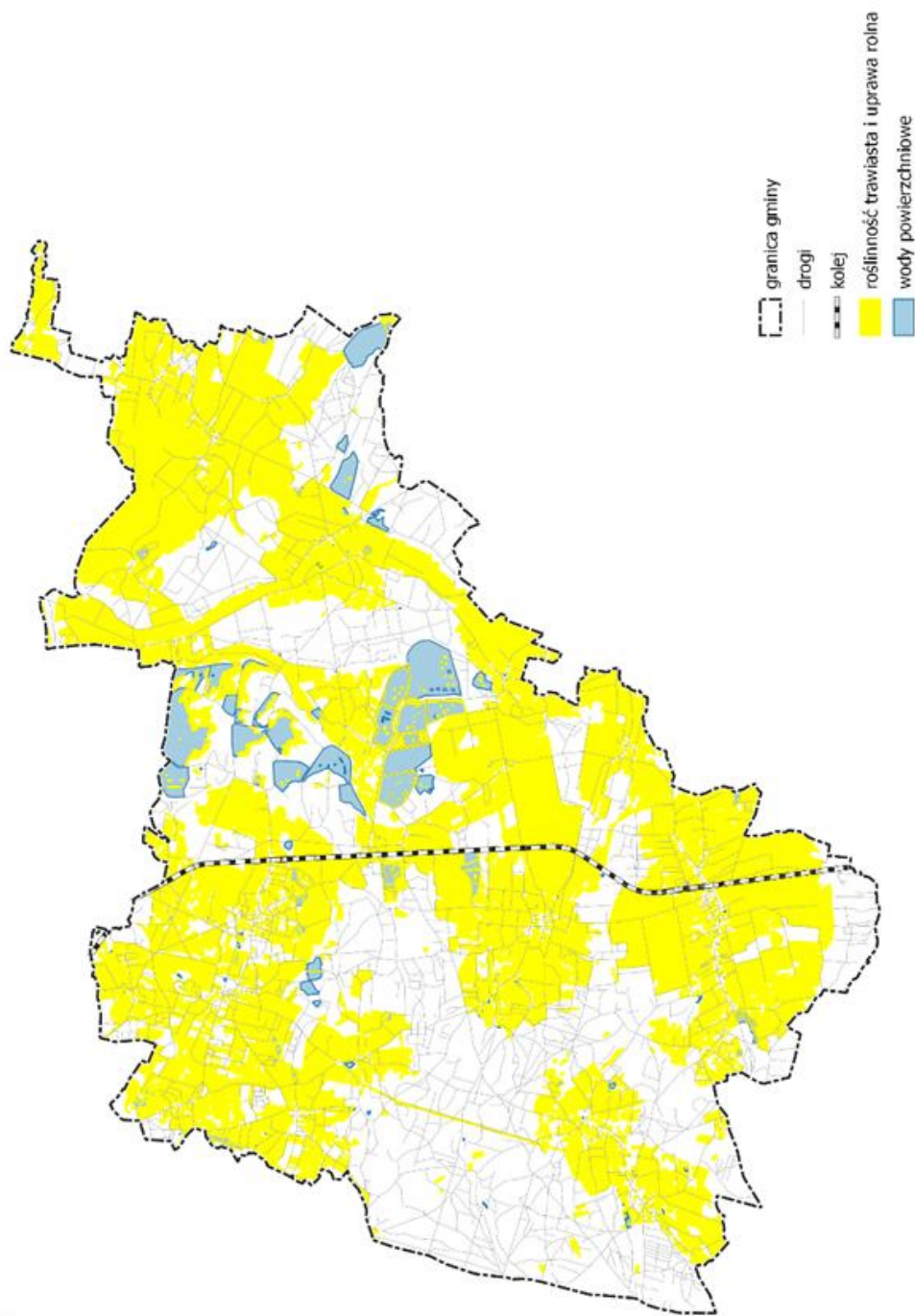
Największymi akwenami są staw Czarny Las, liczący 112 ha i staw Nowy liczący 100 ha. Stawy wyróżniają się pod względem walorów przyrodniczych, większość z nich leży w otoczeniu lasów liściastych: olsów, łągów na terenach podmokłych, bądź gradów. Na ich brzegach zachowały się szerokie pasy szuwarów, miejsce gniazdowania licznych ptaków wodno-błotnych.

Przez gminę przepływa rzeka Prądnia, będąca lewobrzeżnym dopływem Baryczy oraz mniejsze rzeki takie jak Grabownica (Kotlarka), Jaźwinek oraz Kobylarka (Sarni Rów). Istnieje również cała sieć rowów melioracyjnych. Prądnia ma duże znaczenie gospodarcze ze względu na zasilanie kompleksu stawów hodowlanych.

Lasy występujące na terenie gminy zaliczane są do obszarów o wybitnych walorach przyrodniczych. Spełniają one funkcje ekologiczne, gospodarcze i turystyczne. Gospodarcze znaczenie lasów opiera się przede wszystkim na produkcji drewna. Największy zwarty zespół lasów znajduje się w zachodniej części gminy, który należy do rozległego kompleksu leśnego zwanego Lasami Milicko-Ostrzeszowskimi.

⁶ Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice, Krośnice, 2008 r.

STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA
TERENY ROLNE
GMINA KROŚNICE

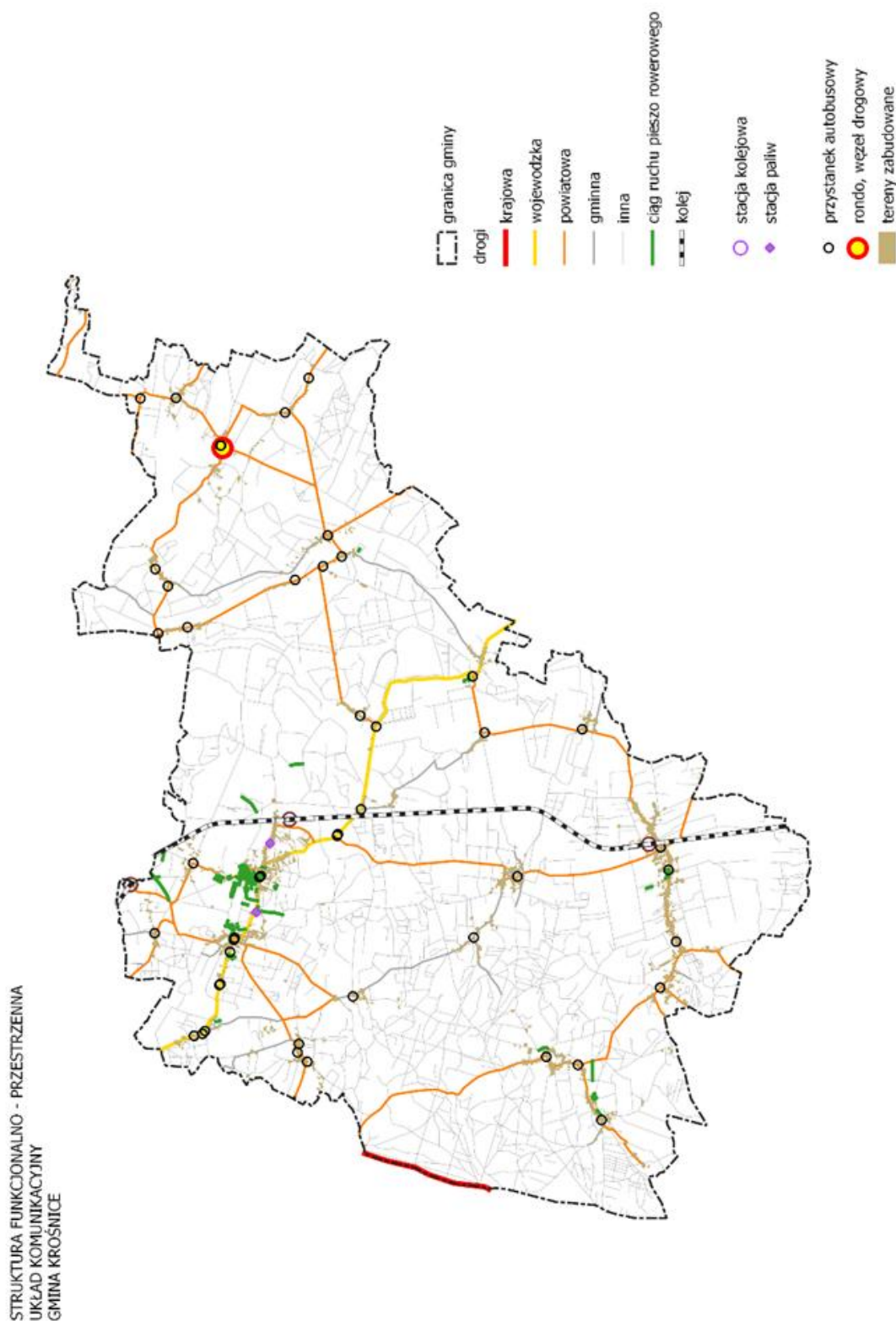

Rysunek 22. Tereny rolne gminy Krośnice

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy BDOT 10k.

UKŁAD KOMUNIKACYJNY I TRANSPORTOWY

Na terenie gminy Krośnice sieć transportowa jest mocno zhierarchizowana. Główne korytarze drogowe to droga wojewódzka nr 448 przecinająca gminę od południowego wschodu do północnego zachodu oraz biegnąca zachodnim obrzeżem gminy droga krajowa nr 15. Natomiast linia kolejowa przecina gminę trasą z południa na północ. Pozostałe elementy sieci transportowej tworzą równomiernie rozłożoną sieć obsługującą tereny zainwestowane.

Rysunek 23. Układ komunikacyjny gminy Krośnice
Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy BDOT 10k.

INFRASTRUKTURA DROGOWA

Układ drogowy gminy tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Na terenie gminy na odcinku ok. 2,5 km przebiega droga krajowa nr 15 relacji Trzebnica – Milicz – Krotoszyn – Jarocin. Droga ta znajduje się w części zachodniej gminy, przy jej granicy.

Najważniejszym szlakiem komunikacyjnym przebiegającym przez gminę Krośnice jest droga wojewódzka nr 448 relacji Milicz – Krośnice – Twardogóra – Syców.

Podsumowując, powiązanie gminy z otoczeniem zapewniają następujące drogi:

- droga wojewódzka nr 448 na północy łączącą się z drogą krajową nr 15, na południe prowadząca do Twardogóry, na terenie gminy przebiega przez obszary zainwestowane następujących miejscowości: Brzostowo – Police – Krośnice – Wierzchowice – Czarnogodzice, droga w odległości ok. 2 km od północnej granicy gminy łączy się w miejscowości Karłów z drogą krajową nr 15 – w swoim przebiegu przechodzi bezpośrednio przez tereny zainwestowane ww. miejscowości – klasa techniczna „G”,
- droga krajowa nr 15, dzięki której gmina ma dobrą dostępność do Milicza, Trzebnicy oraz Krotoszyna – klasa techniczna „G”,
- drogi powiatowe:
 - 1434 D Wielgie Milickie – droga powiatowa nr 1436 D,
 - 1435 D Stara Huta – granica województwa wielkopolskiego,
 - 1436 D Henrykowice – Borzynowo – Grabownica – granica powiatu milickiego,
 - 1437 D Wielgie Milickie – granica województwa wielkopolskiego,
 - 1440 D Czatkowice – Wierzchowice – Świebodów – Gruszcza,
 - 1441 D Milicz – Wąbnice – Dąbrowa – Krośnice,
 - 1444 D Wierzchowice – Dziewiętlin – Świebodów,
 - 1445 D droga przez wieś Krośnice,
 - 1446 D droga pow. nr 1430 D – Czeszyce – Kuźnica Czeszycka – Suliradzice – granica województwa wielkopolskiego,
 - 1447 D Luboradów – Kotlarka,
 - 1448 D Żeleźniki – Grabownica,
 - 1449 D Grabownica – Suliradzice,
 - 1450 D droga krajowa nr 15 – Łazy Wielkie – Bukowice – Brzostowo – droga wojewódzka nr 448,
 - 1451 D Krośnice – Bukowice – granica powiatu milickiego,
 - 1452 D droga przez wieś Łazy Małe,
 - 1453 D Bukowice – granica powiatu milickiego,
 - 1454 D Bukowice od drogi nr 1450 D do granicy powiatu milickiego,
 - 1455 D Bukowice – Malerzów – Bartków.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego przewidziana rezerwa terenu pod objęcie wsi Krośnice i Wierzchowice.

Na terenie gminy Krośnice przebiega 18 dróg powiatowych. W gminie istnieje sieć dróg gminnych zapewniających obsługę komunikacyjną obszarów zurbanizowanych gminy. Sieć dróg gminnych jest znacznie rozbudowana w porównaniu do dróg powiatowych, czy wojewódzkich. Jednakże ich stan techniczny jest niejednokrotnie niezadawalający.

Część dróg powiatowych lub ich fragmenty zostały wyremontowane dzięki współpracy gminy Krośnice z powiatem milickim. Od kilku lat gmina sukcesywnie realizuje również strategię remontu dróg gminnych we wszystkich miejscowościach gminy – podbudowa oraz nakładka asfaltowa.

Bezpieczeństwo na drogach zapewniane jest dzięki działaniom poprawiającym jakość oświetlenia drogowego. Według najnowsze dane przekazanych z Urzędu Gminy Krośnice, ilość punktów świetlnych w zarządzie gminy wynosi 547 szt. (w tym: hybryda 26 szt., LED 179 szt., sodowe 342 szt.). Dodatkowo na terenie gminy znajdują 1021 szt. punktów świetlnych (wszystkie sodowe) w zarządzie firmy TAURON Dystrybucja S.A.

INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

Przez teren gminy w kierunku północ-południe przebiega lokalna linia kolejowa, jednotorowa, zelektryfikowana Wrocław – Oleśnica – Grabowno Wielkie – Milicz – Krotoszyn, z przystankami w Bukowicach, Krośnicach, Wierzchowicach. Na trasie kursują pociągi Kolei Dolnośląskich.

Przewozy pasażerskie z Dworca Głównego we Wrocławiu do Milicza oraz Krotoszyna dziennie obsługuje siedem par pociągów. Do kolejnego powiatowego miasta na terenie Dolnego Śląska dojedziemy w około godzinę i trzydzieści minut, natomiast do Krotoszyna podróż potrwa dwadzieścia minut dłużej. Nowe możliwości linii D7 to idealna propozycja na wiosenno-letnie podróże i wycieczki.

Na stacjach i przystankach: Grabowno Wielkie, Bukowice Trzebnickie, Krośnice, Milicz, Wierzchowice, Cieszków zmodernizowane zostały perony. Aktualnie wyposażone są one w wiaty, tablice informacyjne oraz oświetlenie, a także przystosowane są do obsługi podróżnych z ograniczonymi możliwościami poruszania się.

INFRASTRUKTURA ROWEROWA

Rozwój ścieżek rowerowych ma ważne znaczenie nie tylko z punktu widzenia poprawy stanu środowiska naturalnego, ale również z uwagi na promocję turystyki i rekreacji. Ponadto drogi rowerowe poprawiają mobilność mieszkańców i ułatwiają decyzję o rezygnacji z korzystania z samochodu. Rower na obszarach wiejskich jest tanim i wygodnym środkiem transportu. Wzdłuż dróg łączących miejscowości brakuje wytyczonych ścieżek rowerowych, umożliwiające dojazd do usług podstawowych takich jak: szkół, ośrodków zdrowia, sklepów i innych usług.

W centralnej części miejscowości Krośnice występuje koncentracja ciągów ruchu pieszo-rowerowego.

Teren gminy Krośnice doskonale nadaje się do uprawiania turystyki rowerowej. Gmina posiada wytyczone szlaki rowerowe. Liczna sieć utwardzonych dróg leśnych oraz dróg lokalnych o wyjątkowo małym ruchu samochodowym, piękne krajobrazy i urozmaicona rzeźba terenu Wzgórz Krośnickich predestynuje gminę do obszaru bardzo atrakcyjnego do odbywania wycieczek rowerowych.

Na terenie gminy Krośnice zlokalizowane są następujące szlaki rowerowe:

- **Niebieski szlak rowerowy MTB** – Wielka Pętla Wzgórz Krośnickich o długości ok. 63,1 km i stanowi najdłuższy wyznaczony szlak MTB. Cała trasa jest dla wytrzymałych turystów, przebieg: Krośnice (Krośnicka Kolej Wąskotorowa) – wzgórze Gęślica (242 m n.p.m.) – najwyższe wzniesienie Wzgórz Krośnickich – Dolina Brzeźnicy - droga krajowa nr 15 (parking) – Czeszów – Kubryk – Malerzów – Bukowice – Olszówka - Staw Soczewica – Lędzina – Brzostowo – Luboradów – Kotlarka – Staw Czarny Las – Krośnice (Krośnicka Kolej Wąskotorowa),

- **Zielony szlak na Gęślice** – (Krośnicka Kolej Wąskotorowa – Gęślica) – szlak rowerowy o długości ok. 6,5 km, rozpoczyna się na terenie Zespołu Pałacowo-Parkowego Krośnice – Wierzchowice, na szlaku znajduje miejsce odpoczynku wraz z wiatą i wyznaczonym miejscem na ognisko,
- **Czarny szlak rowerowy:** Szlak prowadzi drogami polnymi – szutrowymi, stawowi najkrótszą możliwość dojazdu do widokowej grobli między Stawnem a Nowym Grodziskiem,
- **Ścieżka przyrodnicza „Stawy Krośnickie”** (kompleks zwany również czarnymi stawami) szlak pieszo-rowerowy, Ścieżka ma formę pętli o długości 9 km + dojscie z Krośnickiej Kolei Wąskotorowej około 6 km (cały szlak około 15 km). Prowadzi malowniczymi groblami 11 stawów należących do kompleksu „Stawy Milickie”. Na ścieżce znajdują się tablice edukacji ekologicznej wskazujące i opisujące najciekawsze miejsca na ścieżce.

Uatrakcyjnieniem spędzanego czasu są na pewno trasy rowerowe, które pozwalają zwiedzić gminę Krośnice i podziwiać piękno otaczającej przyrody. Te trasy to:

- Trasa nr 1 z Milicza do Karłowa przez Wąbnice, Krośnice, Pierstnicę, Bukowice, Łazy – cała trasa ma długość 40 km, przez teren gminy przebiega około 20 km tej trasy,
- Trasa nr 3 z Milicza do Karłowa o długości 28 km przez Wierzchowice i Grabownicę,
- Trasa nr 6 z Milicza do Milicza o długości 41 kilometrów przez Krośnice, Wierzchowice, Świebodów,
- Trasa nr 7 z Milicza do Karłowa o długości 52 km przez Grabownicę, Wierzchowice, Czarnogoździce,
- Trasa nr 10 z Krośnic przez Kotlarkę, Czeszyce, Kuźnicę Czeszycką, Suliradzice, Grabownicę, Żelezniki, Police, Dziewiętlin, Wierzchowice, do Krośnic – trasa rowerowa w całości przebiega przez gminę Krośnice, pozwala to rowerzystom na poznanie uroku gminy i jej najciekawszych miejsc podczas jednej wycieczki rowerowej⁷.

Przez Krośnice przechodzi międzywojewódzki czarny szlak „W dolinę Baryczy”, prowadzący z Jutrosina przez Marchwice, Cieszków, Trzebicko, Nowy Zamek, Rudę Milicką, Niesułowice do Krośnic. Można nim dotrzeć do ścieżki rowerowej – „Szlakiem Wąskotorówki”, o utwardzonej nawierzchni, przeznaczonej tylko dla rowerów, prowadzącej od Grabownicy przez Rudę Milicką, Milicz do Sułowa (przewidziane przedłużenie do Wrocławia).

Najdłuższy szlak gminy to Wielka Pętla Wzgórz Krośnickich, łącząca ze sobą najciekawsze miejsca w gminie, a także szlak łączący Krośnice z najwyższym wzniesieniem gminy – Gęślicą (242 m n.p.m.)⁸.

Jak wynika z danych otrzymanych z Urzędu Gminy na terenie gminy Krośnice nie ma utwardzonych ścieżek rowerowych.

⁷ R. Jaśniewski, Milicz, Cieszków, Krośnice i okolice, Przewodnik.

⁸ <https://www.krosnice.pl/asp/szlaki-rowerowe-gminy-krosnice-mapa,172,artykul,1,1346> [dostęp: 15 lipca 2021].

KOMUNIKACJA PUBLICZNA

Gmina organizuje przejazdy transportem zbiorowym (autobusy) dla szkół. Z transportu tego korzystać mogą również inni mieszkańcy, ale skala tego zjawiska jest bardzo mała.

Przez teren gminy przebiegają również regularne linie autobusowe organizowane przez Państwową Komunikację Samochodową, dostosowane głównie na potrzeby uczniów szkół ponadpodstawowych dojeżdżających do szkół w Miliczu.

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa PKP. Przystanki kolejowe znajdują się w Bukowicach, Krośnicach i Wierzchowicach. Na trasie kursują pociągi kolei dolnośląskich.

Najważniejsze linie autobusowe:

- dowóz dzieci do szkoły podstawowej w Bukowicach z Łaz Wielkich, Łaz Małych, Bukowic, Pierstnicy, Pierstnicy Małej, Lędziny, Brzostówka i Brzostowa,
- dowóz dzieci do szkoły podstawowej w Krośnicach z Dziewiętlina, Świebodowa, Czarnogoździec, Wąbnic, Wierzchowiec, Żeleźnik, Polic i Dąbrowy,
- dowóz dzieci do szkoły podstawowej w Kuźnicy Czeszyckiej z Suliradziec, Starej Huty, Borzynowa, Henrykowic, Wielg Milickich, Czeszyc, Kotlarki, Grabownicy i Luboradowa,
- Milicz – Lasowice - Łazy Wielkie – Łazy Małe – Bukowice – Pierstnica – Krośnice – Wierzchowice – Czarnogoździec – Milicz,
- Milicz – Łazy Wielkie – Łazy Małe – Bukowice – Lędzina – Brzostówko – Brzostowo – Żeleźniki – Police – Krośnice – Wierzchowice – Czarnogoździec – Milicz.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

GOSPODARKA ODPADAMI

W Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego zaproponowano podział województwa dolnośląskiego na sześć regionów gospodarki odpadami: wschodni, północno-centralny, południowy, północny, środkowo-sudecki i zachodni. Gmina Krośnice zlokalizowana jest w granicach północno-centralnego regionu gospodarki odpadami komunalnymi. Podział województwa na regiony gospodarki odpadami został jednak zniesiony.

Zmiana wynikała z przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych ustaw (Dz.U. 2019 poz. 1579), która zmieniła przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2020 poz. 797) między innymi w zakresie zniesienia regionów gospodarki odpadami oraz zmiany regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych na instalacje komunalne.

W 2015 r. rozpoczęto budowę punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w obrębie Wierzchowice. Od maja 2020 r. prowadzeniem Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych zajmuje się gmina Krośnice.

W ramach systemu gospodarki odpadami komunalnymi w aptece w Krośnicach ustawiony jest pojemnik na przeterminowane leki, a w Urzędzie Gminy Krośnice znajduje się pojemnik na zużyte baterie.

W 2020 r. za odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości odpowiadała firma P.W. „KOSZ” Barbara Nowicka.

Analizując gospodarkę odpadami należy uwzględnić wskaźnik „Całkowita ilość odbieranych odpadów komunalnych na mieszkańca” będący wskaźnikiem podstawowym normy PN-ISO 37120.

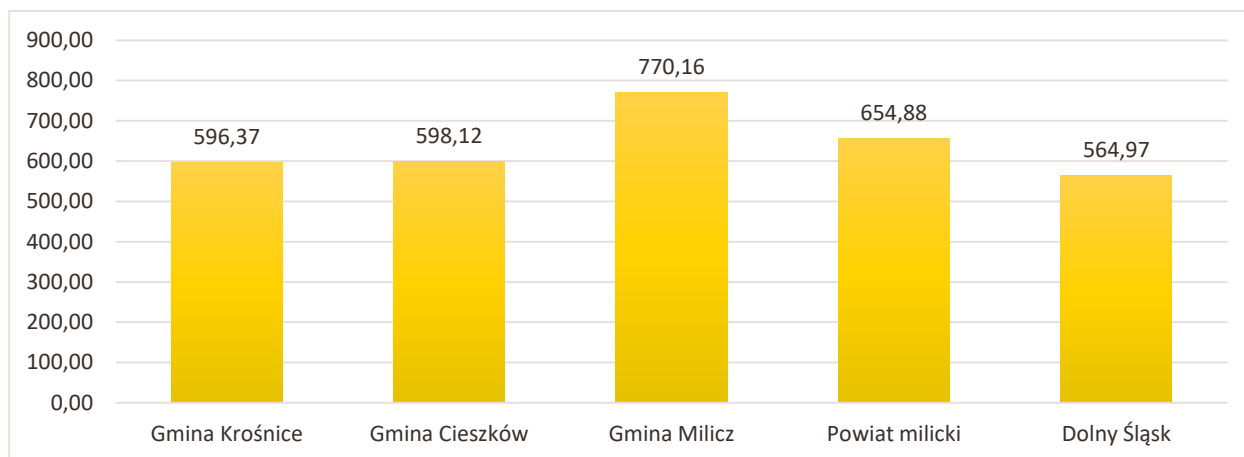
W gminie Krośnice w latach 2014–2019 masa zebranych odpadów zmieszanych przypadających na mieszkańca zwiększyła się z 120,7 kg do 155,5 kg. Warto podkreślić, że w badanym okresie wartości powyższego wskaźnika była niższa niż w przypadku średniej dla powiatu milickiego i Dolnego Śląska.

Tabela 42. Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na mieszkańca (w kg.)

JST	2014	2019	2014=100(%)	Powiat=100(%) Rok 2019
Gmina Krośnice	120,7	155,9	129,2	66,9
Gmina Cieszków	83,3	173,5	208,3	74,4
Gmina Milicz	192,9	270,8	140,4	116,1
Powiat milicki	163,2	233,2	142,9	100,0
Dolny Śląsk	269,0	293,2	109,0	125,7

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W 2019 r. w gminie Krośnice średni koszt funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami ogółem wyniósł 596,37 zł na 1 tonę odebranych i zebranych odpadów. Koszt ten kształtował się poniżej średniej dla powiatu milickiego (654,88 zł), ale powyżej średniej dla województwa dolnośląskiego (564,97 zł).

Rysunek 24. Wskaźnik efektywności kosztowej ogółem usług odebranych odpadów komunalnych w 2019 r.

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

INFRASTRUKTURA ENERGETYCZNA

Na terenie gminy Krośnice – Obszar Systemu Dystrybucji należy do TAURON Dystrybucja S.A. Główne punkty zasilania w energię elektryczną znajdują się w Miliczu oraz w Twardogórze.

Na terenie gminy znajdują się podstawowe sieci elektryczne oraz urządzenia elektroenergetyczne. Energia elektryczna doprowadzona jest za pomocą linii napowietrznych o średnim napięciu 20 kV. Cała gmina Krośnice została zelektryfikowana, a dostarczanie energii elektrycznej odbywa się za pośrednictwem linii napowietrznych lub poprzez kable o niskim napięciu 0,4 kV. W każdej miejscowości znajduje się od jednej do kilku stacji transformatorowych.

Linia napowietrzna wysokiego napięcia 110 kV usytuowana jest na terenie gminy na drodze pomiędzy Pasikurówicami a Odolanowem, gdzie wymagany pas terenu niezabudowanego wynosi przynajmniej 40 m.

INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA I GAZOWA

Wszystkie miejscowości na terenie gminy Krośnice są zasilane z wodociągów gminnych. Łączna długość sieci wodociągowych i przesyłowych na terenie gminy Krośnice wynosi ok. 115,5 km.

Z sieci zaopatrywanych jest ok 2.640 odbiorców, w tym 2.590 indywidualnych oraz 50 instytucji i podmiotów gospodarczych. Jak wynika z danych GUS w 2019 r. 97,0% gospodarstw domowych korzystało z instalacji wodociągowej.

Sieć wodociągowa wykonana jest z PCV i PE. Woda czerpana jest z 4 ujęć wód podziemnych i uzdatniana w 4 stacjach uzdatniania wody (wraz z terenowymi zbiornikami wody uzdatnionej o pojemności 50-150 m³) zlokalizowanych w następujących miejscowościach: Grabownica, Kuźnica Czeszycka, Łazy Małe. Obecnie w budowie są zbiorniki wody uzdatnionej w Bukowicach i Wierzchowicach.

Na wszystkich SUW-ach i przepompowniach wody zainstalowane są agregaty prądotwórcze, które zapewniają ciągłość podawania wody w przypadku wyłączenia energii elektrycznej przez Zakład Energetyczny.

Jak wynika z dotychczasowych opracowań aktualne potrzeby inwestycyjne w zakresie gospodarki wodnej dotyczą:

- zmiany funkcjonującego jednostopniowego systemu zasilania w wodę mieszkańców miejscowości Bukowice i Łędzina na dwustopniowy system podawania wody uzdatnionej. Budowa zbiornika wody uzdatnionej (retencji) na terenie SUW Bukowice (obecnie w budowie),
- budowy zbiornika wody uzdatnionej (retencji) o poj. 100 m³ na terenie dz. nr ewid. 194/58 obręb Wierzchowice (obecnie w budowie),
- modernizacji Stacji Uzdatniania Wody zlokalizowanej w miejscowości Łazy Małe na działce nr 140/5 obręb Łazy Wielkie,
- modernizacji, konserwacji i rozbudowy istniejącego systemu wodociągowego do nowych budynków mieszkalnych.

Tabela 43. Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej

Wyszczególnienie	2014	2019	Rok 2014=100(%)
Gmina Krośnice			
Wodociąg	96,9	97,0	100,1
Kanalizacja	56,1	58,4	104,1
Gaz	23,0	23,7	103,0
Powiat milicki			
Wodociąg	93,0	93,3	100,3
Kanalizacja	54,6	62,6	114,7
Gaz	38,2	38,0	99,5
Dolny Śląsk			
Wodociąg	94,8	95,0	100,2
Kanalizacja	75,0	76,9	102,5
Gaz	61,4	61,1	99,5

Źródło: opracowanie na podstawie BDL GUS.

W przypadku sieci kanalizacyjnej, jak wynika z danych GUS w 2019 r. 58,4% gospodarstw domowych korzystało z niej.

Aktualnie ścieki odprowadzane są do trzech oczyszczalni ścieków:

- mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Bukowicach,
- zmodernizowanej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Krośnicach,
- kontenerowej oczyszczalni ścieków w miejscowości Łazy Poręba.

Do powyższych oczyszczalni ścieków poprzez 86 km sieci kanalizacyjnej (gwarancyjnej i tłocznej) trafiają ścieki z 11 miejscowości gminy Krośnice tj.: Krośnic, Wierzchowic, Bukowic, Dąbrowy, Wąbnic, Polic, Czarnogoździc, Świebodowa, Dziewiętlin, Łazy Wielkie, Łazy Małe.

Pozostałe miejscowości nie mają systemowych rozwiązań gospodarki ściekowej. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych i wywożone wozami asenizacyjnymi do wyżej wymienionych oczyszczalni. Ponadto oczyszczane są w 146 przydomowych oczyszczalniach ścieków.

Na terenie gminy Krośnice 23% gospodarstw domowych korzysta z sieci gazowej.

POTENCJAŁ I WYKORZYSTANIE OZE

Na potencjał związany z wykorzystywaniem OZE składa się m.in. energia uzyskiwana ze spalania biomasy, energia wiatru, energia promieniowania słonecznego oraz energia wody.

Gmina Krośnice leży w obszarze, który nie jest preferowany dla rozwoju energetyki wiatrowej, bowiem na jej terenie, energia wiatru na wysokości 30 m nad poziomem gruntu wynosi 750 kWh/m². Na terenie gminy występują również obszary chronione, które uniemożliwiają zagospodarowanie tego typu terenu m.in. pod elektrownie wiatrowe.

Teren gminy Krośnice nie posiada zasobów energii geotermalnej. W gminie nie jest również wykorzystywana energia wodna ze względu na brak większych zbiorników i cieków wodnych, na których możliwe byłoby usytuowanie elektrowni wodnej.

Na terenie gminy Krośnice (ze względu na charakter rolniczy) największy potencjał posiada biomasa z lasów, a w następnej kolejności jest biomasa ze słomy. Wysoki potencjał biomasy z lasów wynika z dość dużego udziału powierzchni lasów w strukturze gruntów na terenach gminy Krośnice.

W Krośnicach znajduje się Kotłownia na zrębek (biomasę) o łącznej mocy 2.220 kW (dwa kotły po 950 kW i jeden 320 kW). Kotłownia dostarcza ciepło do obiektów użyteczności publicznej: Szkoły Podstawowej w Krośnicach, Przedszkola, Hali sportowej, Szkolnego Schroniska Młodzieżowego oraz Parku Wodnego „Krośnicka Przystań”.

Na terenie gminy Krośnice energia słoneczna może zostać wykorzystana jako alternatywne źródło energii. Preferowanym kierunkiem rozwoju energetyki słonecznej jest instalowanie indywidualnych kolektorów na domach mieszkalnych i budynkach użyteczności publicznej w gminie. Możliwe jest także wykorzystywanie ogniw fotowoltaicznych do zasilania znaków ostrzegawczych ustawionych na drogach przebiegających przez gminę Krośnice, co dodatkowo poprawi bezpieczeństwo osób poruszających się tymi szlakami komunikacyjnymi⁹.

Na terenie gminy, podejmowane są działania związane z pozyskiwaniem energii z odnawialnych źródeł energii na potrzeby c.o. i c.w.u. Ich wyrazem są m.in. projekty realizowane przy wsparciu środków UE.

⁹ Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Krośnice 2016–2020, Krośnice, 2016 r.

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

OBSZARY CHRONIONE

Na obszarze gminy Krośnice znajduje się Park Krajobrazowy: Dolina Baryczy oraz Europejska Sieć Ekologiczna NATURA 2000. Tereny te zamieszkane są przez rzadkie gatunki ptaków, zamieszkujące na fragmentach środowisk wodnych i błotnych, stanowiących miejsca ich gniazdowania, żerowania oraz odpoczynku.

Zdecydowana część gminy znajduje się w zasięgu obszarów chronionych. Największe kompleksy obszarów chronionych występują w północnej i zachodniej części gminy.

Na obszarze gminy występują następujące obszary chronione:

- Natura 2000 OOS Ostoja nad Baryczą (PLH020041),
- Natura 2000 OSO Dolina Baryczy (PLB020001),
- Park Krajobrazowy "Dolina Baryczy",
- pomniki przyrody,
- korytarz ekologiczny.

Obszary Natura 2000 w przeważającej części zlokalizowane są w granicach największego w Polsce Parku Krajobrazowego "Dolina Baryczy". Dzięki stawom zbudowanym dla hodowli ryb, które z czasem upodobniły się do naturalnych jezior istnieją tu doskonałe warunki do życia ptaków wodno-błotnych. W związku z tym rejon Doliny Baryczy, w której leży gmina Krośnice, to obszar wyjątkowy dla ptaków zarówno w skali Polski jak i Europy. Na obszarach tych znajduje się wiele szczególnie cennych i rzadkich gatunków ptaków oraz fragmentów środowisk wodnych i błotnych, stanowiących miejsca ich gniazdowania, żerowania a także odpoczynku.

Do głównych celów ochrony na terenie Parku Krajobrazowego "Dolina Baryczy" zaliczono zachowanie doliny rzeki Baryczy wraz z łąkami, starorzeczami i terenami podmokłymi oraz zachowanie stawów i innych zbiorników wodnych, będących siedliskami chronionych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Ekosystem wodno-łąkowo-leśny obejmujący doliny rzeczne wraz z dopływami oraz przyległymi do nich kompleksami łąk, pastwisk i lasów, winny być chronione poprzez:

- obudowę biologiczną cieków,
- wzbogacenia i uzupełnienia istniejących nasadzeń,
- unikanie zwartych nasadzeń utrudniających przewietrzanie dolin rzecznych,
- obsadzanie głównie południowych brzegów (ochrona przed nadmiernym parowaniem i zarastaniem roślinnością wodną),
- zakazu lokalizacji inwestycji kubaturowych oraz nowych zbiorników wodnych¹⁰.

Na terenie gminy Krośnice występuje szereg gatunków objętych ochroną, ich obecność potwierdzono na ponad 200 stanowiskach. Zachodnia część gminy porośnięta lasami bukowymi oraz borami mieszanymi i sosnowymi skupia znaczną ilość stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin.

¹⁰ Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice, Krośnice, 2008 r.

Do najcenniejszych, z przyrodniczego punktu widzenia, terenów na obszarze gminy należy zakwalifikować duży kompleks leśny, ciągnący się od Bukowic na południu do Dziewiętłina na północy. Na uwagę zasługują również tereny pomiędzy Krośnicami a Grabownicą, gdyż obfitują one w liczne stare dęby porastające głównie groble na stawach.

Strumienie, przepływające przez gminę Krośnice są bardzo mocno zróżnicowane i oferują szeroką gamę środowisk bytującym w nich rybom. Strumienie gminy pozostają pod dużym wpływem znajdujących się tu stawów.

Na terenie gminy Krośnice stwierdzono ponad 100 lęgowych gatunków ptaków podlegających ochronie. Są to gatunki pospolite lub dość liczne, a także gatunki rzadsze lub występujące na terenie gminy w dużym rozproszeniu.

Miejscami o szczególnym znaczeniu dla ptaków na terenie gminy są:

- Stawy rybne w kompleksie „Krośnice”,
- Stawy rybne w kompleksie „Żeleźniki”,
- Stawy położone na południe od szosy Luboradów – Suliradzice wraz z otaczającymi je lasami i przyległym stawem Grabek (gmina Twardogóra),
- kompleks leśny między Krośnicami, Pierstnicą Małą, Łazami Wielkimi a szosą z Milicza do Skoroszowa.

Na terenie gminy Krośnice sklasyfikowane są 22 pomniki przyrody, w skład których wchodzi dęby szypułkowe, jeden buk pospolity oraz jedna sosna zwyczajna. Pomniki przyrody rozlokowane są pojedynczo lub w formie zgrupowań drzew w centralnej części gminy. Przez południową część gminy przebiega korytarz ekologiczny.

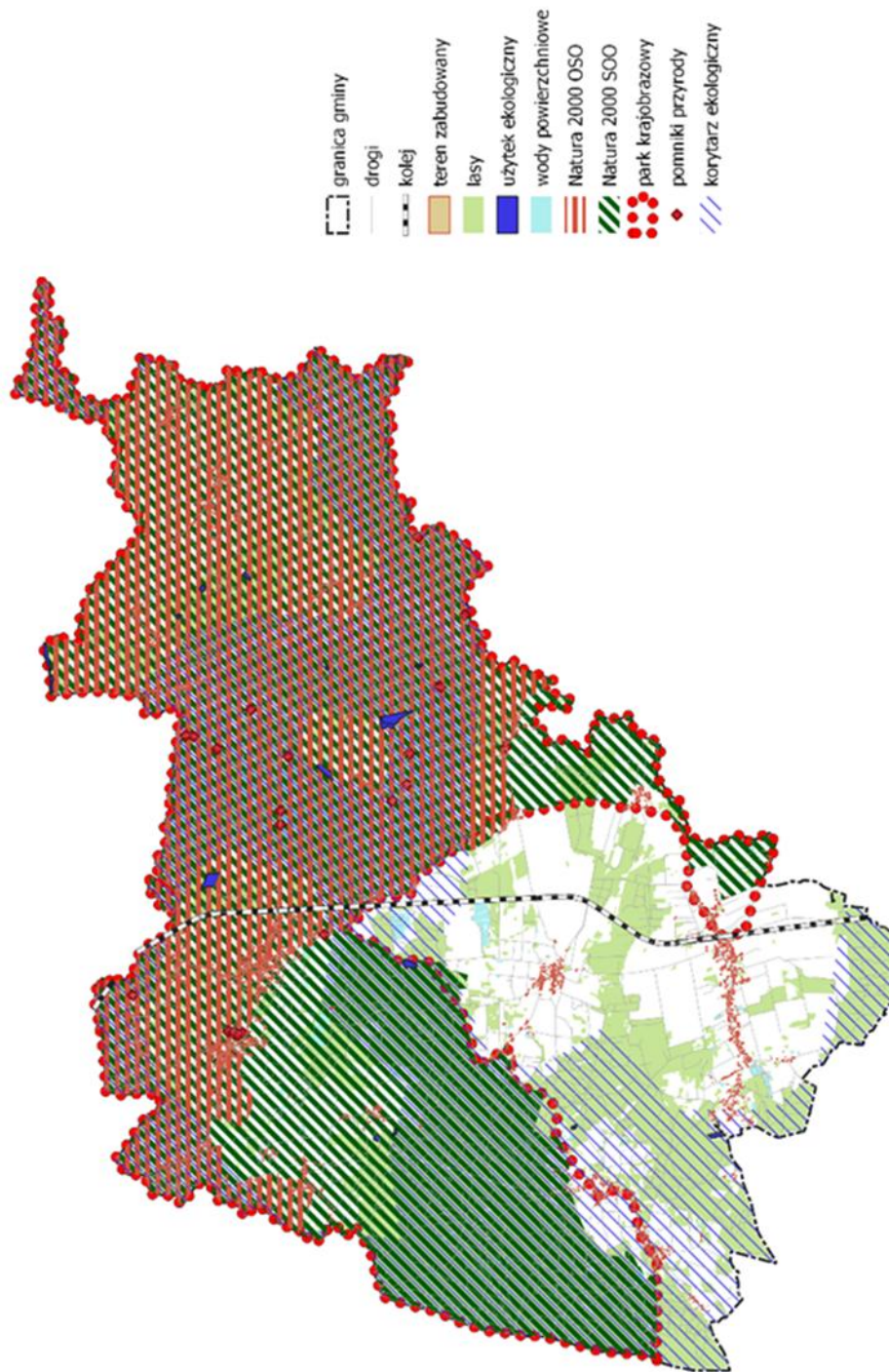
STAN I JAKOŚĆ POWIETRZA

Na terenie gminy Krośnice brak jest większych emitatorów zanieczyszczeń powietrza. Z reguły zanieczyszczenia powietrza związane są przede wszystkim ze źródłami niskiej emisji. Emisja niska osiąga swe maksimum w sezonie grzewczym, kiedy może stanowić główne źródło zanieczyszczeń w powietrzu obszarów zabudowanych i ich sąsiedztwie¹¹

Kluczowe dla gminy Krośnice jest z wsparcie dla gospodarki niskoemisyjnej i poprawa stanu powietrza atmosferycznego. Dlatego też powinno zachęcać się mieszkańców do podjęcia działań termomodernizacyjnych w budynkach których są ich własnością oraz zwieszeniu świadomości – zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

¹¹ Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krośnice, Krośnice, 2008 r.

STRUKTURA FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNA
 OBSZARY CHRONIONE
 GMINA KROŚNICE

Rysunek 25. Obszary chronione na terenie gminy Krośnice
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy BDOT 10k oraz danych GDOŚ.

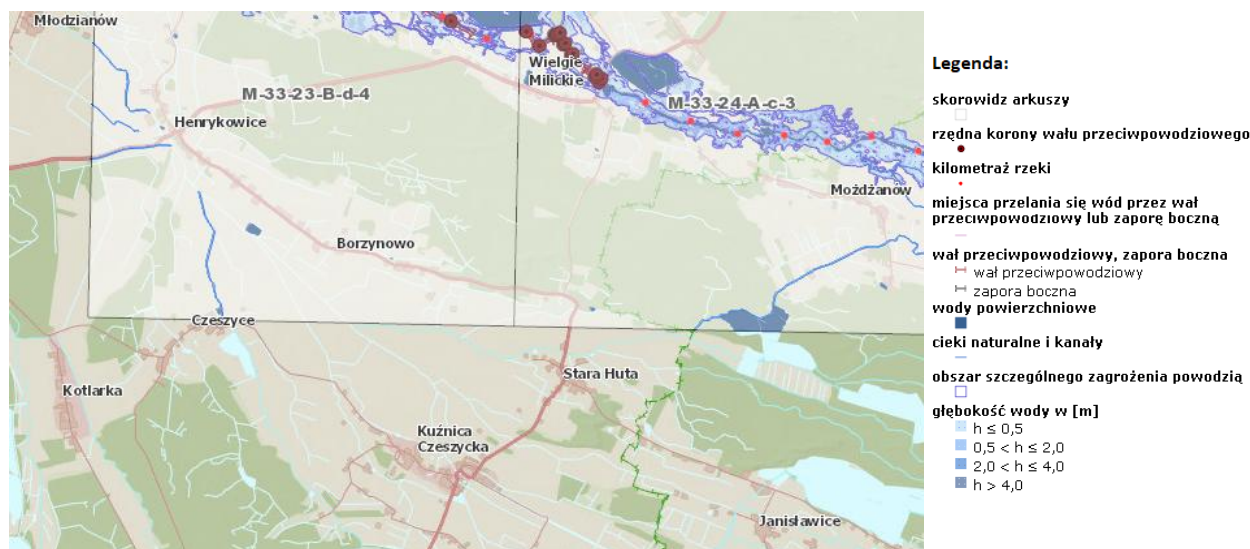
ZAGROŻENIE POWODZIĄ

W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią obszary szczególnego zagrożenia uwzględnia w się strategii rozwoju gminy. Gmina Krośnice leży w obszarze gospodarowania wodami dorzecza Odry, a dokładniej w regionie wodnym Środkowej Odry – zarządzanym przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Status obszarów szczególnego zagrożenia powodzią został uregulowany w art. 16 pkt 34) ustawy Prawo wodne. Zgodnie z tym przepisem obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne określone w ustawie Prawo wodne są:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224 ustawy Prawo wodne, stanowiące odrębne działki ewidencyjne.

W celu przedstawienia wyżej wymienionych obszarów posłużono się załącznikami graficznymi z mapami zagrożenia powodziowego dla gminy Krośnice z uwzględnieniem Q1% oraz Q10%.

Rysunek 26. Mapy zagrożenia powodziowego dla gminy Krośnice z uwzględnieniem Q1% oraz Q10%

Źródło: Hydroportal Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. [dostęp: 20 grudnia 2021].

Według danych Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz map Systemu Informacji Przestrzennej Urzędu Gminy Krośnice wynika, że na terenie gminy występuje niewielki obszar terenu zagrożonego powodzią. Teren ten znajduje się w północno-wschodniej części gminy i obejmuje okolice wsi Wielgie Sycowskie, wzdłuż rzeki Polska Woda.

Na terenie gminy możliwe jest także wystąpienie lokalnych podtopień na terenach położonych przy innych rzekach spowodowanych długotrwałymi opadami deszczu.

ZAGROŻENIE SUSZĄ

Przeciwdziałanie skutkom suszy prowadzi się zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy. Uwzględnia on podział kraju na obszary dorzeczy. Gmina Krośnice została w nim zakwalifikowana do obszaru dorzecza Odry. Plan ten, zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.) zawiera:

- a) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- b) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- c) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- d) katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Ocenę łącznego zagrożenia suszą w powyższym dokumencie uzyskano poprzez zsumowanie wyników zagrożenia uzyskanych kolejno dla suszy rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej. W obszarze dorzecza Odry zasięg terenów ekstremalnego i silnego zagrożenia suszą stanowi 71,45%.

Tabela 44. Stopień zagrożenia suszą w obszarze dorzecza Odry (procent powierzchni obszaru dorzecza)

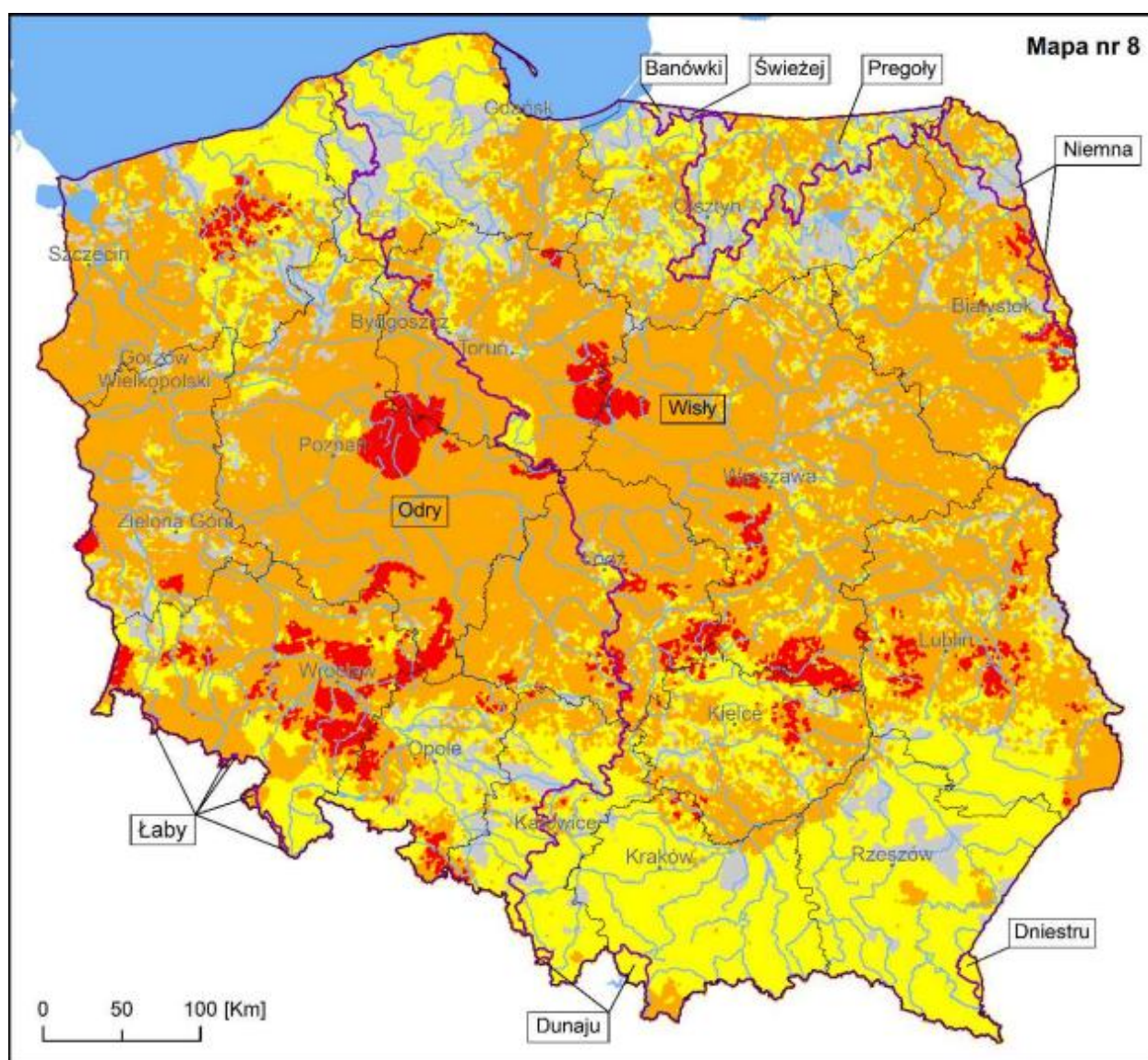
Tereny słabo zagrożone suszą	Tereny umiarkowanie zagrożone suszą	Tereny silnie zagrożone suszą	Tereny ekstremalnie zagrożone suszą
7,62	20,55	64,71	6,94

Źródło: Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (2021).

Skala zagrożenia zjawiska suszy zarówno w podziale na jej typy, jak i w ujęciu sumarycznym wskazuje na silną potrzebę realizacji działań zmierzających do obniżania potencjału jej ryzyka.

Poniższa mapa prezentuje ocenę zagrożenia suszą przez wszystkie analizowane typy suszy i pozwala na podjęcie optymalnych racjonalnych decyzji przez odpowiednie organy i ośrodki decyzyjne w zakresie przeciwdziałania skutkom suszy, w tym na podstawie zapisów katalogu działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy dla efektywnego wdrażania poszczególnych działań¹².

¹² Załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. (poz. 1615), Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy, 2021 r.

Legenda

Klasy łącznego zagrożenia suszą:

- słabo zagrożone suszą
- umiarkowanie zagrożone suszą
- silnie zagrożone suszą
- ekstremalnie zagrożone suszą

- Granica Polski
- Granica województwa
- Obszary dorzeczy w Polsce (JCWP v8)
- Wybrane rzeki (MPHP 10 v8)
- Jeziora i zbiorniki wodne (MPHP 10 v8)
- Miasta wojewódzkie

Rysunek 27. Mapa łącznego zagrożenia suszą

Źródło: Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (2021).

Wśród dokumentów, stanowiących podstawę do opracowania planów przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy, należy wskazać „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Środkowej Odry, Izery, Metuje, Łaby i Ostrożnicy (Upa), Orlicy i Morawy”.

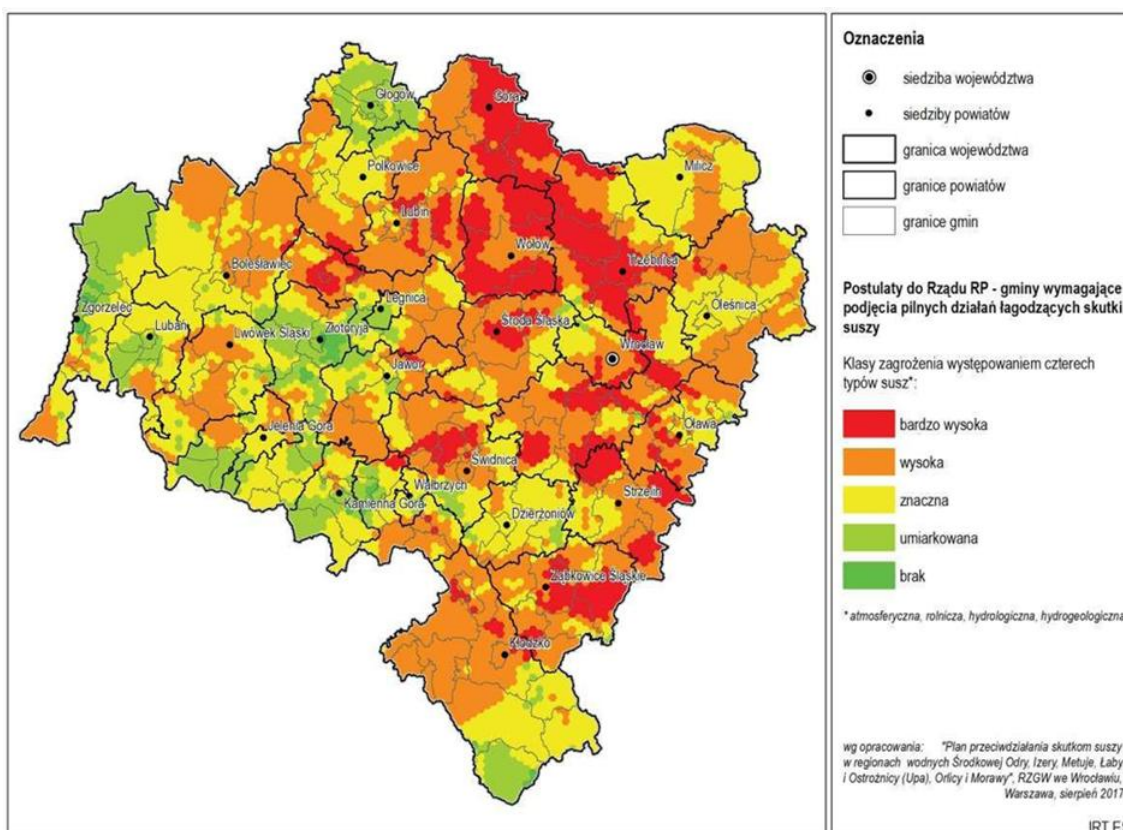
Dokument został opracowany na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej (RZGW) we Wrocławiu w 2017 r., w którym na podstawie zebranych danych dokonano oceny zagrożenia występowaniem czterech typów suszy (atmosferycznej, rolniczej, hydrologicznej i hydrogeologicznej) na terenach administrowanych przez RZGW we Wrocławiu.

Jak wynika z powyższego dokumentu gmina Krośnice zagrożona jest: 41,2% powierzchni gminy Krośnice zagrożone jest wystąpieniem suszy w stopniu znacznym (występują 2 typy suszy), a 57,0% obszaru gminy zagrożone jest wystąpieniem 3 typów suszy (zagrożenie wysokie).

Tabela 45. Udział procentowy obszarów zagrożonych występowaniem czterech typów suszy

JST	Obszary zagrożone wszystkimi typami suszy (% powierzchni gminy)				
	brak	umiarkowany	znacznym	wysoki	bardzo wysoki
	Brak suszy	Występuje 1 typ suszy	Występują 2 typy suszy	Występują 3 typy suszy	Występują wszystkie 4 typy suszy
Gmina Krośnice	0,0%	1,7%	41,2%	57,0%	0,0%
Region wodny Środkowej Odry	1,5%	13,2%	36,8%	34,8%	13,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Plan przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Środkowej Odry, Izery, Metuje, Łaby i Ostrożnicy (Upa), Orlicy i Morawy”, 2017 r.

Rysunek 28. Gminy wymagające podjęcia pilnych działań łagodzących skutki suszy

Źródło: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego (Uchwała nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r.).

OBSZARY PRZEWIDZIANE DO REWITALIZACJI

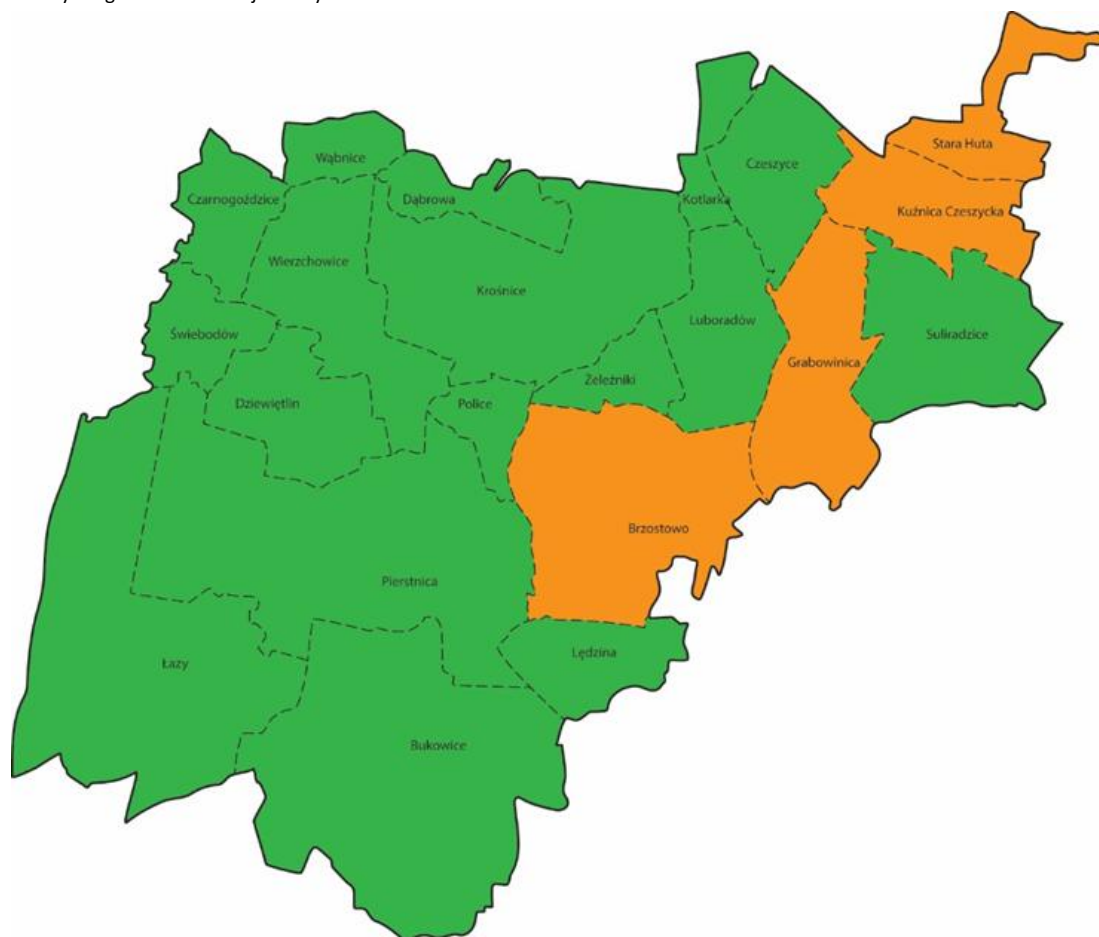
Gmina posiada „Gminny Program Rewitalizacji Gminy Krośnice na lata 2016–2023” opracowany na podstawie Ustawy o rewitalizacji. Zgodnie z zapisami Planu – powierzchnia Obszaru Zdegradowanego wynosi 3.245,5555 ha i obejmuje cztery podobszary:

- Kuźnica Czeszycka – obejmujący obszar sołectwa Kuźnica Czeszycka,
- Stara Huta – obejmujący obszar sołectwa Stara Huta,
- Brzostowo – obejmujący obszar sołectwa Brzostowo wraz z Brzostówkiem,
- Grabownica – obejmujący obszar sołectwa Grabownica.

Tabela 46. Wskaźniki obligatoryjne dla obszarów rewitalizowanych (stan na 2015 r.)

Wyszczególnienie	Udział w powierzchni gminy	Udział w ludności gminy	Powierzchnia [ha]	Liczba ludności
Obszar zdegradowany	18,18%	12,84%	3 245,5555	1 042
Podobszar Kuźnica Czeszycka	3,14%	3,66%	561,2251	297
Podobszar Stara Huta	2,89%	2,54%	516,4198	206
Podobszar Brzostowo	7,61%	4,02%	1 358,9114	326
Podobszar Grabownica	4,53%	2,62%	808,9992	213

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Krośnice na lata 2016–2023.

Rysunek 29. Obszar zdegradowany

Źródło: Gminny Program Rewitalizacji Gminy Krośnice na lata 2016–2023.

Wskazany obszar zdegradowany spełnia progi określone w ustawie w zakresie limitu udziału w powierzchni gminy (20%) i mieszkańców (30%). Stanowi bowiem odpowiednio 18,18% powierzchni gminy Krośnice, a zamieszkuje go 12,84% populacji gminy (według stanu na 2015 r.).

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy, w gminie Krośnice występują zarówno potencjały, jak i problemy rozwojowe. Prawidłowa ich identyfikacja jest niezbędna do właściwego sformułowania celów i kierunków działań w Strategii. Problemy i potencjały zidentyfikowano i przedstawiono odrębnie dla trzech sfer będących przedmiotem wcześniejszej diagnozy, tj.: sfery społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Należy podkreślić, że we wnioskach przedstawiono najważniejsze problemy i potencjały, które w największym stopniu wpływają na aktualną sytuację gminy Krośnice i mogą wpływać na jej dalszy rozwój. Analiza problemów i potencjałów rozwojowych jest równoważna metodzie analizy SWOT.

SFERA SPOŁECZNA

Problemy rozwojowe:

- niekorzystne zjawiska demograficzne – ujemny przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa,
- niezadawalający dostęp do pomocy psychologicznej, uzależnienia,
- niezadawalająca aktywność społeczna mieszkańców wyrażona liczbą organizacji pozarządowych,
- niska aktywność społeczna młodzieży (sportowa)
- niewystarczająca ilość miejsc w placówkach zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3, oraz w przedszkolach,
- niezadawalające wyniki uczniów z egzaminów państwowych,
- niezadawalające wyposażenie placówek oświatowych, niska atrakcyjność zajęć edukacyjnych,
- ograniczony dostęp do wysokiej jakości opieki medycznej, w tym stomatologicznej,
- niezadawalająca dostępność do internetu.

Potencjały rozwojowe:

- dobrze rozwinięty rynek pracy, niski wskaźnik bezrobocia,
- dobry dostęp do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że na terenie gminy Krośnice zauważalne są negatywne trendy demograficzne. Problemem jest utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, co przyspiesza proces starzenia się społeczeństwa. Pewien niepokój może również budzić zmniejszenie się liczby ludności w wieku 20-24 lata. Wprawdzie samo zjawisko migracji ludzi młodych związane z kontynuacją nauki na poziomie wyższym można uznać za naturalne, to jednak ważne jest aby ludzie ci powrócili po zakończeniu nauki.

Jednak powrotowi ludzi młodych nie sprzyjają zdiagnozowane problemy związane z dostępem do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz niewystarczająca podaż miejsc w przedszkolach. Problemem jest także mało atrakcyjna oferta zajęć edukacyjnych, co w połączeniu z niewystarczającym wyposażeniem placówek oświatowych przekłada się na niesatysfakcjonujące wyniki z egzaminu ósmoklasisty.

Pomimo relatywnie korzystnej sytuacji na rynku pracy, na terenie gminy Krośnice nadal widoczny jest problem wykluczenia społecznego. Przyczyn tego zjawiska upatrywać można w szczególności w uzależnieniach oraz w braku pozytywnych wzorców zachowań kształtowanych przez rodzinę.

W rezultacie, jak wynika zarówno z danych statystycznych, jak i z przeprowadzonych warsztatów na terenie gminy istnieje problem niezadawalającej aktywności mieszkańców, w tym również młodzieży.

Dodatkowo barierą rozwoju gminy Krośnice może być charakterystyczny dla kraju problem z dostępem do wysokiej jakości opieki medycznej. Szczególnie widoczny jest podkreślany w trakcie warsztatów problem z dostępem do opieki stomatologicznej.

Z przeprowadzonych warsztatów wynika również, że na terenie gminy występuje problem z dostępem do szybkiego internetu.

Jednocześnie gmina Krośnice posiada potencjały, które mogą stanowić jej atut w dalszym rozwoju. Dobry dostęp do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, połączony z walorami środowiska naturalnego sprawiają, że gmina może być atrakcyjnym miejscem do życia dla aktualnych i nowych mieszkańców.

SFERA GOSPODARCZA

Problemy rozwojowe:

- brak pracowników sezonowych (rolnictwo, sadownictwo, turystyka, gastronomia),
- brak dużych przedsiębiorstw,
- ograniczenia w rozwoju przemysłu – obszary o szczególnych walorach przyrodniczych,
- braki w infrastrukturze otoczenia biznesu,
- rozdrobnione rolnictwo i pasywna postawa właścicieli gospodarstw,
- brak zbiorników retencyjnych na potrzeby rolnictwa
- braki w infrastrukturze turystycznej,
- nieadekwatna do możliwości oferta gastronomiczna z produktami lokalnymi,
- niezadawalająca innowacyjność lokalnych przedsiębiorstw,
- niezadawalający poziom przedsiębiorczości mieszkańców.

Potencjały rozwojowe:

- potencjał do rozwoju turystyki i rekreacji.

Analiza sfery gospodarczej prowadzi do wniosku, że największym atutem gminy Krośnice jest jej potencjał do rozwoju turystyki, a zwłaszcza agroturystyki i ekoturystyki. Niestety, zarówno z diagnozy, jak i z przeprowadzonych warsztatów wynika, że aktualnie potencjał ten nie jest w pełni wykorzystywany. Brakuje sieci współpracy łączącej turystykę i rekreację z gastronomią i rolnictwem.

Jak wynika z przeprowadzonej analizy nadal widoczne są braki w infrastrukturze turystycznej. Ścieżki rowerowe nie tworzą spójnej całości, brakuje również miejsc kempingowych wyposażonych w odpowiednie udogodnienia infrastrukturalne.

Produktu turystycznego, jako całości nie wzmacnia oferta gastronomiczna. Lokale gastronomiczne nie oferują produktów lokalnych i tradycyjnych wysokiej jakości. Może to wynikać z ograniczonej współpracy firm gastronomicznych z lokalnymi rolnikami.

Niestety samo rolnictwo też boryka się z licznymi problemami, takimi jak: rozdrobnienie gospodarstw rolnych, pasywna postawa rolników, brak zbiorników retencyjnych.

Fakt, że na terenie gminy Krośnice występują cenne przyrodniczo obszary, stanowi zarówno jej atut, jak i barierę rozwoju. Bariერą rozwoju gminy jest ograniczona możliwość funkcjonowania przemysłu, co skutkuje brakiem dużych zakładów przemysłowych generujących miejsca pracy.

Rozwojowi gminy nie sprzyjają również braki w infrastrukturze otoczenia biznesu, co przekłada się na niską przedsiębiorczość mieszkańców i niezadawalającą innowacyjność lokalnych przedsiębiorstw.

Ważnym problemem podnoszonym w trakcie warsztatów, jest także ograniczony dostęp do pracowników sezonowych. Można uznać, że w przyszłości problem ten będzie się nasilać, co negatywnie rzutować będzie na funkcjonowanie rolnictwa i gastronomii.

SFERA PRZESTRZENNA

Problemy rozwojowe:

- wymagająca modernizacji infrastruktura drogowa i towarzysząca,
- zaniedbana infrastruktura kolejowa, wraz z terenami przyległymi,
- brak spójnego systemu ścieżek rowerowych,
- brak komunikacji lokalnej,
- brak zbiorników retencyjnych,
- niezadawalający stan powietrza – problem niskiej emisji,
- niezadawalające pokrycie gminy infrastrukturą sieciową,
- wymagająca usprawnienia gospodarka odpadami,
- brak mieszkań,
- zdegradowane budynki i budowle.

Potencjały rozwojowe:

- dobra zewnętrzna dostępność komunikacyjna gminy – bliskość Wrocławia,
- duże walory przyrodnicze i krajobrazowe,
- dostępność do wysokiej jakości terenów zielonych,
- rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna.

Potencjałem gminy Krośnice jest jej korzystne położenie (względem Wrocławia) oraz dobra zewnętrzna dostępność komunikacyjna. Niestety aktualny stan infrastruktury drogowej (i towarzyszącej) nie jest zadowalający, co szczególnie widoczne jest w przypadku dróg powiatowych. Problemem jest również zły stan infrastruktury kolejowej i terenów do niej przylegających.

Dostępność komunikacyjną poszczególnych miejscowości w gminie ogranicza brak zbiorowego transportu lokalnego oraz brak spójnego systemu ścieżek rowerowych.

Jak wykazała diagnoza niewystarczająca jest także dostępność na terenie gminy do infrastruktury sieciowej. Usprawnienia wymaga również gospodarka odpadami. Należy także wspomnieć, że gmina Krośnice narażona jest na negatywne skutki zmian klimatu, dlatego też tak widoczny jest brak zbiorników retencyjnych.

Problemem zdiagnozowanym na terenie gminy jest także niezadawalające wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, co w połączeniu z nadal wysoką energochłonnością budynków i budowli

oraz dominacją tradycyjnych systemów grzewczych negatywnie wpływa na stan środowiska naturalnego.

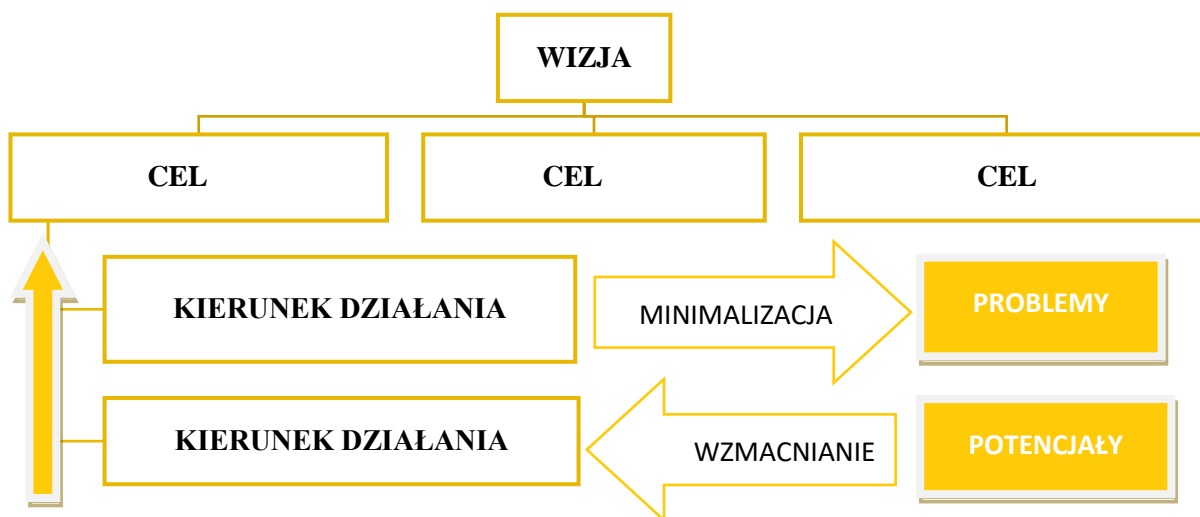
Problem widocznym na terenie gminy Krośnice jest również niska podaż mieszkań oraz występowanie obiektów zdegradowanych wymagających rewitalizacji.

Atutem gminy jest jej położenie i związana z tym dostępność komunikacyjna. Silną stroną gminy Krośnice jest również dobra dostępność do terenów zielonych, oraz rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna, co ma duże znaczenie przy inwestycjach mieszkaniowych.

3. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH

WSTĘP

Przedstawiony diagram prezentuje logikę interwencji oraz relacje pomiędzy problemami i potencjałami rozwojowymi zidentyfikowanymi w diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej a planowaną strategią interwencji do roku 2030.

Rysunek 30. Logika interwencji Strategii

Źródło: opracowanie własne.

Logika interwencji polega na tym, że poprzez wdrażanie kierunków działań zaproponowanych dla każdego celu strategicznego oraz poprzez wykorzystanie i wzmacnianie potencjałów rozwojowych realizowane będą cele strategiczne w obszarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. W konsekwencji niwelowane będą problemy rozwojowe i zrealizowana zostanie wizja w perspektywie do 2030 r.

Zarówno cele, jak i kierunki działań zostały opisane w dalszej części niniejszego rozdziału. Wykazano również spójność poszczególnych celów strategii ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 oraz Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

ZASADY

Przy wdrażaniu Strategii respektowane będą następujące zasady:

1. **Zasada subsydiarności** – oznacza, że w realizację strategii powinny włączyć się wszystkie organy władzy publicznej oraz przedsiębiorstwa i obywatele. Każdy szczebel władzy powinien realizować tylko te zadania, które nie mogą być skutecznie zrealizowane przez szczebel niższy lub same jednostki działające w ramach społeczeństwa¹³.
2. **Zasada zrównoważonego rozwoju** – oznacza rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie¹⁴.
3. **Zasada inteligentnego rozwoju** – oznacza wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w celu zwiększenia interaktywności i wydajności infrastruktury i jej komponentów składowych, a także do podniesienia świadomości mieszkańców¹⁵.
4. **Zasada dostępności** – oznacza zapewnienie dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami, będącej wynikiem uwzględnienia uniwersalnego projektowania albo zastosowania racjonalnego usprawnienia¹⁶.
5. **Zasada koncentracji** – oznacza taką interwencję, która aby przyniosła efekt, nie powinna być rozproszona, lecz skoncentrowana na niewielu precyzyjnie określonych celach i obszarach¹⁷.

SCENARIUSZE ROZWOJU

W trakcie prac nad Strategią analizowano trzy scenariusze rozwoju, które zostały opisane poniżej oraz przedstawione na diagramie. W scenariuszach analizowano najważniejsze problemy zidentyfikowane w każdej ze sfer (społecznej, gospodarczej i przestrzennej).

Scenariusz „Dynamiczna dywersyfikacja” – jest to scenariusz zakładający radykalną zmianę dotychczasowych kierunków rozwoju gminy. Aktualnie wiodące branże tj. turystyka oraz tradycyjne rolnictwo nie będą wspierane przez władze lokalne. Rozwijany będzie przemysł, co negatywnie wpłynie na stan środowiska przyrodniczego. Odejście od endogennego potencjału gminy narazi ją na uzależnienie od zewnętrznych inwestorów. Jednocześnie gmina stanie się miejscem mało atrakcyjnym do życia, a to nasili negatywne procesy demograficzne.

Scenariusz „Dynamiczna dywersyfikacja” został odrzucony, ponieważ nie gwarantuje gminie trwałego rozwoju i grozi obniżeniem poziomu życia mieszkańców.

Scenariusz „Restrykcyjne zrównoważenie” – scenariusz ten zakłada prymat funkcji środowiskowej w rozwoju gminy. Priorytetem będą działania związane z ochroną środowiska. W rezultacie nastąpi ograniczenie inwestycji gospodarczych oraz mieszkaniowych.

¹³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Zasada_pomocniczo%C5%9Bci#Zasada_subsydiarno%C5%9Bci_w_Polsce [dostęp: 25 maja 2021].

¹⁴ „Nasza Wspólna Przyszłość” – Światowa Komisja ds. Środowiska i Rozwoju ONZ, kwiecień 1987 r.

¹⁵ Committee of Digital and Knowledge-based Cities, 2012 r.

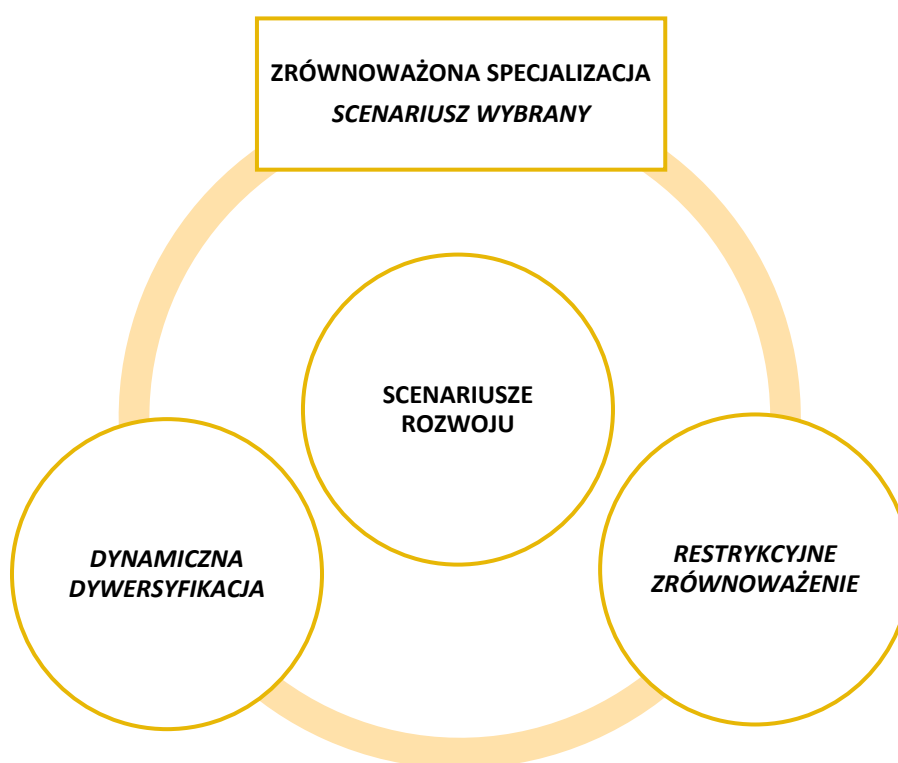
¹⁶ Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

¹⁷ <https://power.cpe.gov.pl/strony/zasada-koncentracji> [dostęp: 25 maja 2021].

Scenariusz „Restrykcyjne zrównoważenie” został odrzucony gdyż doprowadziłby początkowo do stagnacji, a następnie regresu poziomu rozwoju gminy. Przedsiębiorstwa poddane presji ekologicznej, zmuszone zostałyby do ograniczania działalności. Zahamowaniu uległby również rozwój turystyki. W konsekwencji nastąpiłby odpływ mieszkańców, zwłaszcza ludzi młodych.

Scenariusz „Zrównoważona specjalizacja” – jest to scenariusz wiążący rozwój gminy z jej wewnętrznym potencjałem. Wymaga on jednak większej przedsiębiorczości mieszkańców, wzrostu innowacyjności lokalnych firm oraz współpracy przedsiębiorców z branży turystycznej, gastronomicznej oraz rolników. Scenariusz zakłada stworzenie konkurencyjnego i atrakcyjnego do życia i prowadzenia działalności gospodarczej obszaru, wykorzystującego naturalne warunki do rozwoju ekoturystyki i agroturystyki. Gmina stanie się również ważnym miejscem rekreacyjnym dla mieszkańców Aglomeracji Wrocławskiej.

Scenariusz „Zrównoważona specjalizacja” został zaakceptowany. Jego realizacja doprowadzi do stworzenia warunków dla trwałego rozwoju gminy oraz zapewni jej silną pozycję konkurencyjną.

Rysunek 31. Analizowane scenariusze rozwoju

Źródło: opracowanie własne.

GMINA KROŚNICE – NATURALNY WYBÓR

Aktywni ludzie, nowoczesna gospodarka, piękna przyroda.

Realizacja przyjętych w Strategii celów i kierunków działań sprawi, że gmina Krośnice stanie się atrakcyjnym miejscem do życia, chętnie odwiedzanym przez turystów.

W sferze społecznej nastąpi zarówno ilościowy, jak i jakościowy rozwój obejmujący infrastrukturę i świadczone usługi publiczne/społeczne. Nowoczesna infrastruktura oraz wysokiej jakości usługi sprzyjać będą integracji i aktywizacji lokalnej społeczności.

Trwały rozwój gminy wspierać będzie konkurencyjna gospodarka, czerpiąca z endogennych potencjałów. Pozytywne zmiany w sferze społecznej i gospodarczej powinny korzystnie wpłynąć na sytuację demograficzną Gminy.

Adekwatną do potrzeb dostępność komunikacyjną gminy zapewni nowoczesna infrastruktura drogowa i kolejowa. Równocześnie podjęte zostaną działania usprawniające funkcjonowanie transportu zbiorowego. Docelowo powyższe usługi świadczone będą przez nowoczesny (proekologiczny i dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami) tabor. Równocześnie w wyniku podjętych inwestycji poprawi się dostępność gospodarstw domowych do infrastruktury sieciowej, co pozytywnie wpłynie na stan środowiska naturalnego. Na stan środowiska korzystnie wpłynąć będą także działania poprawiające energochłonność budynków i budowli.

Reasumując wzrost dobrobytu mieszkańców połączony z nowoczesną infrastrukturą techniczną, społeczną i gospodarczą sprawi, że gmina Krośnice stanie się miejscem atrakcyjnym do życia, chętnie wybieranym przez aktywnych ludzi.

CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

W tabeli przedstawiono układ celów i kierunków działań, który został szerzej opisany w dalszej części niniejszego rozdziału.

Cel 1. Zmiana negatywnych trendów demograficznych dzięki bardziej aktywnej, wykształconej i zintegrowanej społeczności gminy Krośnice	Cel 2. Rozwój gospodarczy wykorzystujący endogeniczny potencjał gminy Krośnice	Cel 3. Rozwój infrastruktury i zrównoważone gospodarowanie przestrzenią
Kierunek działania 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz poprawa bezpieczeństwa publicznego	Kierunek działania 2.1. Dywersyfikacja i zrównoważony rozwój przemysłu, usług oraz rolnictwa	Kierunek działania 3.1. Wzrost dostępności do lokali mieszkalnych
Kierunek działania 1.2. Aktywizacja społeczna i partycypacja	Kierunek działania 2.2. Rozwój infrastruktury i usług instytucji otoczenia biznesu wspierający powstawanie i inwestowanie MŚP na terenie gminy	Kierunek działania 3.2. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i poprawa dostępności do transportu zbiorowego
Kierunek działania 1.3. Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 oraz edukacji przedszkolnej	Kierunek działania 2.3. Poprawa dostępności do szeroko rozumianej infrastruktury i usług turystycznych	Kierunek działania 3.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej
Kierunek działania 1.4. Wzrost wyników nauczania i atrakcyjności infrastruktury edukacyjnej	Kierunek działania 2.4. Promocja oferty turystycznej i kulturowej na rynkach krajowych i zagranicznych	Kierunek działania 3.4. Zwiększenie odporności na skutki zmian klimatu
Kierunek działania 1.5. Poprawa dostępności do usług opieki zdrowotnej	Kierunek działania 2.5. Modernizacja i utrzymanie istniejącej infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej	Kierunek działania 3.5. Utrzymanie i poprawa stanu środowiska naturalnego szczególnie w zakresie jakości powietrza oraz gospodarowania odpadami
Kierunek działania 1.6. Minimalizacja e-wykluczenia oraz wzrost wykorzystania usług świadczonych z wykorzystaniem TIK		Kierunek działania 3.6. Wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej
Kierunek działania 1.7. Rozwój szeroko rozumianej infrastruktury społecznej		

Źródło: opracowanie własne.

CEL 1. ZMIANA NEGATYWNYCH TRENDÓW DEMOGRAFICZNYCH DZIĘKI BARDZIEJ AKTYWNEJ, WYKSZTAŁCONEJ I ZINTEGROWANEJ SPOŁECZNOŚCI GMINY KROŚNICE

Gmina Krośnice staje w obliczu nowych wyzwań związanych z rosnącymi oczekiwaniami mieszkańców co do poziomu życia oraz nasilającymi się negatywnymi zmianami demograficznymi. Aby sprostać tym wyzwaniom należy podjąć szereg działań związanych z rozwojem sfery społecznej.

Realizacja przyjętego celu wymaga zarówno inwestycji infrastrukturalnych, jak i rozwoju wysokiej jakości usług adresowanych do mieszkańców. Pamiętać przy tym należy, że działania te winny sprzyjać wzrostowi aktywności mieszkańców i zwiększać zakres ich partycypacji w funkcjonowaniu i rozwoju gminy.

Rozwój infrastruktury społecznej wymaga dalszej budowy/rozbudowy/modernizacji obiektów pełniących funkcje opiekuńcze, wychowawcze, edukacyjne, kulturalne i sportowo-rekreacyjne. Rozwijać należy także infrastrukturę związaną z opieką zdrowotną oraz z opieką nad osobami niesamodzielnymi.

Powyższym inwestycjom towarzyszyć powinny działania zmierzające do poprawy jakości i dostępności szeroko rozumianych usług publicznych i społecznych. Sprzyjać temu winna ich informatyzacja. Priorytetowo traktowane będą usługi związane z opieką nad dziećmi do lat 3, edukacyjne, zdrowotne oraz zapewniające opiekę osobom niesamodzielnym.

Kierunki działań w ramach Celu 1

Kierunek działania 1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz poprawa bezpieczeństwa publicznego

Podejmowane w ramach niniejszego działania inicjatywy powinny w pierwszej kolejności zmierzać do włączenia społecznego grup defaworyzowanych. Szczególnie istotny będzie rozwój usług zapobiegających marginalizacji społecznej bez względu na przyczyny występowania tego zjawiska.

W działaniach tych aktywnie winny uczestniczyć organizacje pozarządowe. Wsparcie należy kierować przede wszystkim do organizacji realizujących projekty skierowane równocześnie do różnych grup wiekowych, umożliwiających budowę więzi międzypokoleniowych. Wspierać należy również organizacje, które podejmują się we własnym zakresie organizacji imprez łączących mieszkańców.

Do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym kierowane będą także działania związane z rozwojem budownictwa wspomaganego. Standard i lokalizacja mieszkań powinny zapewnić warunki samodzielnego funkcjonowania w środowisku, w tym integrację ze społecznością lokalną.

Jak wynika z przeprowadzonych warsztatów na terenie gminy występują jednostki oraz rodziny zagrożone uzależnieniami. W rezultacie konieczne są działania wspierające (rodziny i jednostki) realizowane przez władze lokalne i organizacje pozarządowe.

Należy rozważyć opracowanie, a następnie wdrożenie programów edukacyjno-informacyjnych na temat uzależnień. Informacje o programach powinny być dostępne w szkołach, jednostkach służby zdrowia, GOPS-ie oraz w mediach społecznościowych.

Wskazane jest także rozwijanie profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej skierowanej do różnych grup wiekowych. Dodatkowo wskazane jest motywowanie rodzin do korzystania z poradnictwa i szkoleń w zakresie spraw wychowawczych oraz problemów związanych z uzależnieniami.

Na terenie gminy Krośnice występują wykroczenia społecznie uciążliwe, które negatywnie rzutują zarówno na poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców, jak i na jakość życia.

W rezultacie wskazane są działania, które wzmocnią bezpieczeństwo mieszkańców. Osiągnięcie tego celu wymaga rozwoju systemu monitoringu wizyjnego. Jednocześnie należy dążyć do zwiększenia aktywności i odpowiedzialności samych mieszkańców. Mieszkańcy powinni reagować na wykroczenia i akty wandalizmu i współpracować z służbami odpowiadającymi za bezpieczeństwo.

Kierunek działania 1.2. Aktywizacja społeczna i partycypacja

Trwały rozwój gminy Krośnice wymaga szerszego włączenia mieszkańców w jej funkcjonowanie. Uwzględnienie partycypacyjnej roli społeczności lokalnej powinno być kluczową zasadą realizacji wszystkich interwencji i tam gdzie to możliwe i uzasadnione powinno być wdrażane z wykorzystaniem technologii komunikacyjno-informacyjnych (ICT).

Działania aktywizujące winny być skierowane zarówno bezpośrednio do mieszkańców, jak i do organizacji pozarządowych. Należy opracować system bodźców, który sprawiłby, że mieszkańcy w większym niż obecnie stopniu angażować się będą w organizację lokalnych wydarzeń kulturalnych i sportowych.

Jednocześnie należy wspierać funkcjonowanie organizacji pozarządowych, w tym fundacji i stowarzyszeń. Aktywnym organizacjom należałoby w szerszym zakresie powierzać zadania z zakresu usług publicznych i społecznych.

Jak wykazała diagnoza na obszarze gminy szczególnie widoczna jest bierna postawa wśród dzieci i młodzieży. Przejawem tego jest brak zaangażowania w zajęcia organizowane przez Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe (CETS). Sytuacja powyższa musi ulec zmianie. W tym celu należy nie tylko ciągle rozwijać i uatrakcyjnić ofertę Centrum, ale również usprawnić kanały promocyjne, tak aby skutecznie docierać z ofertą do odbiorców (dzieci, młodzieży, rodziców).

Kierunek działania 1.3. Rozwój opieki nad dziećmi do lat 3 oraz edukacji przedszkolnej

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy na obszarze gminy Krośnice występuje luka infrastrukturalna w zakresie dostępu do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 oraz miejsc w przedszkolach. Należy przy tym pamiętać, że problemy z dostępem do powyższej infrastruktury mogą sprzyjać odpływowi mieszkańców, zwłaszcza ludzi młodych.

W rezultacie konieczne jest podjęcie działań zmierzających do poprawy aktualnej sytuacji. W pierwszej kolejności wskazana jest realizacja działań poprawiających dostępności do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3. Działania te powinny skutkować tworzeniem nowych miejsc opieki w żłobkach. W przyszłości należy rozważyć możliwość budowy żłobka gminnego. Jednocześnie, wspierać należy także oddolne inicjatywy w zakresie opieki nad dziećmi do 3 lat (np. kluby dziecięce).

Wskazane jest również dalsze rozwijanie systemu wsparcia finansowego rodzin korzystających z niepublicznych form opieki nad dziećmi.

Równocześnie winno się dążyć do adekwatnej do potrzeb rozbudowy i modernizacji infrastruktury przedszkolnej. W tym celu należy m.in. rozważyć możliwość adaptacji na cele wychowania przedszkolnego istniejącej infrastruktury.

Kierunek działania 1.4. Wzrost wyników nauczania i atrakcyjności infrastruktury edukacyjnej

Trwały rozwój gminy wymaga efektywnie działającego systemu edukacji. W tym celu należy kontynuować inwestycje zmierzające do rozbudowy i modernizacji infrastruktury edukacyjnej. Infrastruktura ta powinna zostać dostosowana do aktualnych i przyszłych potrzeb mieszkańców.

Jednocześnie władze lokalne powinny wspierać realizację zajęć uzupełniających, rozwijających zainteresowania uczniów. Zajęcia te poza wysokim poziomem merytorycznym winny być również atrakcyjne dla młodego pokolenia.

Należy także pamiętać o wsparciu dla dzieci i młodzieży z problemami edukacyjnymi. Do nich powinny być adresowane zajęcia wyrównawcze.

Dodatkowo należy doposażyć szkoły w nowoczesne pomoce naukowe.

Kierunek działania 1.5. Poprawa dostępności do usług opieki zdrowotnej

Ważne miejsce w Strategii przypisano polityce zdrowotnej. Gmina działając w granicach posiadanych kompetencji oraz z uwzględnieniem sytuacji finansowej powinna dążyć do poprawy dostępności usług świadczonych przez placówki medyczne. W szczególności, nacisk powinien zostać położony na poprawę dostępności do opieki stomatologicznej.

Kierunek działania 1.6. Minimalizacja e-wykluczenia oraz wzrost wykorzystania usług świadczonych z wykorzystaniem TIK

Zmiany cywilizacyjne wymagają ciągłego rozwoju e-usług i poszerzania obszarów życia objętych cyfryzacją. W związku z tym należy poszerzać zakres usług świadczonych z wykorzystaniem nowych technologii. Wskazane jest podejmowanie działań zmierzających do dalszego rozwoju systemu e-usług oraz doposażenia administracji samorządowej w sprzęt IT.

Ponadto trzeba dążyć do rozbudowy infrastruktury telekomunikacyjnej, która powinna umożliwić mieszkańcom gminy dostęp do internetu wysokich prędkości. Działania w tym zakresie prowadzone będą przez operatorów telekomunikacyjnych, jednak jednostki samorządowe powinny rozwijać sieć publicznych punktów dostępu do internetu.

Należy również zwiększać rolę internetu w kształtowaniu relacji administracja samorządowa – mieszkańcy. Wskazana jest poprawa funkcjonowania systemu informacji gminnej. W przyszłości, wykorzystując aplikacje mobilne, mieszkańcy powinni mieć możliwość konsultowania ważnych dla nich spraw.

Kierunek działania 1.7. Rozwój szeroko rozumianej infrastruktury społecznej

Rozwój infrastruktury społecznej wymaga inwestycji w infrastrukturę kulturalną, sportowo-rekreacyjną oraz związaną z opieką nad osobami niesamodzielnymi.

Realizacja działań przyjętych w niniejszej Strategii wymaga inwestycji w rozwój infrastruktury kulturalnej. Należy doposażyć jednostki kultury, tak aby mogły one prawidłowo funkcjonować i rozszerzać swoją ofertę adresowaną do mieszkańców.

Ważne będą również działania związane z budową/modernizacją świetlic wiejskich. Pamiętać należy, że obiekty te są niejednokrotnie centrami życia kulturalnego wsi i pełnią funkcje integracyjno-aktywizacyjną.

Realizacja niniejszego działania wymaga także inwestycji w rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. W miarę zdiagnozowanych potrzeb należy budować i modernizować obiekty infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (sale sportowe, boiska, place zabaw i siłownie na powietrzu). Instytucje związane ze sportem i rekreacją winny przy wsparciu władz lokalnych rozwijać usługi oferowane mieszkańcom.

Szczególnie istotny będzie rozwój infrastruktury, adresowanej do osób niesamodzielnymi. Wynika to z postępującego procesu starzenia się społeczeństwa.

Zgodność celu strategii z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi

Poniżej dokonano ustalenia spójności przyjętego Celu 1: Zmiana negatywnych trendów demograficznych dzięki bardziej aktywnej, wykształconej i zintegrowanej społeczności gminy Krośnice ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 47. Spójność Celu 1 Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030 ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030

Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Cel 1 Zmiana negatywnych trendów demograficznych dzięki bardziej aktywnej, wykształconej i zintegrowanej społeczności gminy Krośnice	Cel strategiczny 2 Poprawa jakości i dostępności usług publicznych Cel strategiczny 3 Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego	Cel 2 Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Źródło: opracowanie własne.

CEL 2. ROZWÓJ GOSPODARCZY WYKORZYSTUJĄCY ENDOGENICZNY POTENCJAŁ GMINY KROŚNICE

Celów przyjętych w niniejszej Strategii nie da się osiągnąć bez efektywnie działającej gospodarki wykorzystującej endogenne potencjały gminy. Tylko silna i konkurencyjna gospodarka może zapewnić środki finansowe niezbędne do realizacji celów społecznych i infrastrukturalnych.

Rozwój gospodarczy gminy Krośnice wymaga rozbudowy infrastruktury gospodarczej, poprawy dostępności do usług oferowanych przez instytucje otoczenia biznesu, wzrostu innowacyjności firm oraz ich współpracy w ramach sieci (klastrów).

Szczególnie ważne będzie wzmocnienie kluczowych, z punktu widzenia przyszłości gminy powiązanych ze sobą działów gospodarki tj. branży turystycznej i gastronomicznej oraz sektora rolno-spożywczego.

Jednocześnie należy podejmować działania w kierunku stopniowej dywersyfikacji działalności gospodarczej prowadzonej na terenie gminy. Winno się rozwijać nowoczesny przemysł i usługi, z tym że powinny to być branże nieuciążliwe dla środowiska.

Duże znaczenie przypisano również skoordynowanym działaniom zmierzającym do promocji gospodarczej gminy, a zwłaszcza jej walorów turystycznych i kulturowych.

Kierunki działań w ramach Celu 2

Kierunek działania 2.1. Dywersyfikacja i zrównoważony rozwój przemysłu, usług oraz rolnictwa

Długofalowy rozwój gminy Krośnice wymaga podjęcia działań zmierzających do stopniowej dywersyfikacji działalności gospodarczej prowadzonej na jej terenie, przy jednoczesnym zachowaniu dominującej funkcji turystyczno-rekreacyjnej.

Należy stosować (w granicach prawa) narzędzia interwencjonizmu samorządowego w celu stworzenia warunków umożliwiających lokowanie na terenie gminy przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych z branż przyjaznych dla środowiska naturalnego.

Równolegle mając na uwadze uwarunkowania przyrodnicze gminy oraz kształtujące się trendy gospodarcze i społeczne należy wspierać rozwój rolnictwa i małego przetwórstwa w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości.

Wsparcie to powinno dążyć do:

- rozwoju sieciowych form współpracy w rolnictwie,
- skracania łańcuchów dostaw,
- łączenia rolników z przedsiębiorcami działającymi w branży turystycznej i gastronomicznej.

Jednocześnie tworzenie sieci ułatwiłoby wspólne inwestycje w rozwój małego przetwórstwa rolnego produkującego na potrzeby lokalnego i regionalnego rynku.

Władze lokalne powinny także aktywnie uczestniczyć w promocji produktów tradycyjnych, ekologicznych i lokalnych. Realizacji niniejszego priorytetu sprzyjałby aktywny udział gminy w programach promujących walory województwa dolnośląskiego.

Stabilny rozwój gminy wymaga również tworzenia warunków sprzyjających kooperacji przedsiębiorstw. W związku z tym, gmina w miarę posiadanych możliwości powinna wspierać współpracę lokalnych firm w ramach sieci/klastrów.

Kierunek działania 2.2. Rozwój infrastruktury i usług instytucji otoczenia biznesu wspierający powstawanie i inwestowanie MŚP na terenie gminy

Długofalowy rozwój gminy wymaga rozbudowy infrastruktury wspierającej przedsiębiorczość. Zarówno już działające przedsiębiorstwa, jak również nowe podmioty gospodarcze powinny mieć możliwość szerszego korzystania w swojej działalności ze wsparcia instytucji otoczenia biznesu. Równocześnie, w miarę możliwości powinno się wspierać IOB i dążyć do poszerzenia ich oferty adresowanej do przedsiębiorców.

Jednocześnie, aby wzmocnić przedsiębiorczość wśród mieszkańców gminy należy rozważyć możliwość utworzenia inkubatora przedsiębiorczości, w którym firmy będą mogły uzyskać wsparcie na etapie preinkubacji i inkubacji. Ułatwi to przedsiębiorcom start w biznesie.

Należy także w miarę posiadanych możliwości podejmować działania zmierzające do dostarczania przedsiębiorcom wysokiej jakości (uzbrojonych) terenów inwestycyjnych.

Wskazane byłoby także przeprowadzenie badań dotyczących popytu na powierzchnie usługowe. Następnie, stosownie do potrzeb i możliwości finansowych należałoby rozważyć możliwość dostarczenia takich powierzchni mikro i małym przedsiębiorstwom.

Kierunek działania 2.3. Poprawa dostępności do szeroko rozumianej infrastruktury i usług turystycznych

Gmina Krośnice posiada szczególne predyspozycje do rozwoju turystyki i rekreacji, w tym ekoturystyki i agroturystyki. Wykorzystanie niniejszego potencjału wymaga jednak podjęcia szeregu inwestycji i to zarówno przez władze samorządowe, jak i przez przedsiębiorców.

Szczególnie wskazany jest rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. Jednak pamiętać należy, że sprawne funkcjonowanie powyższej branży wymaga także rozwoju przedsiębiorstw oferujących komplementarne produkty i usługi, w tym produkty regionalne i lokalne.

Poprawa konkurencyjności branży turystycznej wymaga działań zmierzających do poszerzenia zakresu funkcjonalnego oraz dostępności i jakości już istniejącej infrastruktury oraz skoordynowanej budowy nowych urządzeń. Muszą powstać trasy łączące zabytki kultury materialnej i miejsca o szczególnych walorach przyrodniczych. Jednocześnie istniejące trasy winny być w miarę istniejących potrzeb modernizowane. Wzdłuż szlaków należy stawiać obiekty małej architektury dające możliwość wypoczynku i schronienia. Jednocześnie w miejscach newralgicznych powinny zostać zlokalizowane miejsca parkingowe oraz stojaki na rowery.

Dodatkowo wykorzystując endogenny potencjał gminy należy wspierać inicjatywy zmierzające do rozwoju agroturystyki i ekoturystyki. Warto przy tym zaznaczyć, że oferta gospodarstw agroturystycznych i ekoturystycznych nie jest adresowana do masowego odbiorcy, a więc nie powodują zwiększonej presji na środowisko naturalne, a równocześnie buduje pozytywny wizerunek obszaru.

Warto także rozważyć możliwość opracowania systemu bodźców wspierających inwestycje zmierzające do powstawania miejsc noclegowych oraz usług gastronomicznych o wyższym standardzie.

Kierunek działania 2.4. Promocja oferty turystycznej i kulturowej na rynkach krajowych i zagranicznych

Ważne znaczenie dla rozwoju gminy Krośnice ma promocja jej potencjału turystycznego i kulturowego. Działania promocyjne powinny być realizowane z wykorzystaniem technologii i narzędzi informacyjno-komunikacyjnych.

Władze lokalne wspierane przez podmioty gospodarcze i IOB powinny aktywnie uczestniczyć w regionalnych, krajowych oraz międzynarodowych przedsięwzięciach promocyjnych.

Kierunek działania 2.5. Modernizacja i utrzymanie istniejącej infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej

Realizacja niniejszego celu wymaga m.in. restauracji zabytków, będących zarówno własnością publiczną jak i prywatną. Równolegle należy prowadzić działania zmierzające do budowy/rozbudowy/modernizacji infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.

Zgodność celu strategii z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi

Poniżej dokonano ustalenia spójności przyjętego Celu 2: Rozwój gospodarczy wykorzystujący endogeniczny potencjał gminy Krośnice ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 48. Spójność Celu 2 Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030 ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030

Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
Cel 2 Rozwój gospodarczy wykorzystujący endogeniczny potencjał gminy Krośnice	Cel strategiczny 1 Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu Cel strategiczny 4 Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym Cel 2 Wzmocnienie regionalnych przewag konkurencyjnych

Źródło: opracowanie własne.

CEL 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I ZRÓWNOWAŻONE GOSPODAROWANIE PRZESTRZENIĄ

Rozwoju gminy Krośnice wymaga realizacji inwestycji związanych z budową/rozbudową/modernizacją infrastruktury oraz poprawą estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

W ramach niniejszego celu podjęte zostaną działania związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury drogowej/kolejowej. Usprawnieniu ulegnie również funkcjonowanie transportu zbiorowego. Docelowo usługi te powinny być świadczone przez ekologiczny i przystosowany do potrzeb osób z ograniczeniami ruchowymi transport.

Inwestycjom powyższym towarzyszyć będzie budowa/modernizacja chodników, dróg dla rowerów i parkingów. Rozwój niniejszej infrastruktury poprawi bezpieczeństwo mieszkańców, a także zwiększy dostępność gminy dla mieszkańców i odwiedzających.

Priorytetowo traktowane będą działania zmierzające do likwidacji niskiej emisji. W tym celu realizowane będą inwestycje związane z rozwojem infrastruktury sieciowej oraz poprawą efektywności energetycznej budynków i budowli. Jednocześnie należy wspierać inicjatywy, których celem będzie wymiana tradycyjnych instalacji grzewczych.

Pozytywnie na jakości życia mieszkańców wpływać będą również działania związane z rewitalizacją przestrzeni publicznej oraz rozwojem budownictwa mieszkaniowego.

Kierunki działań w ramach Celu 3**Kierunek działania 3.1. Wzrost dostępności do lokali mieszkalnych**

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy na terenie gminy istnieją problemy z dostępem do lokali mieszkalnych. Wynikają one zarówno z braku mieszkań, jak i z ich niezadawalającego stanu technicznego. Dlatego też należy dążyć do poprawy istniejącej sytuacji.

Podstawową podaż mieszkań powinna zapewnić działalność developerska. W tym przypadku Gmina winna prowadzić działania wspierające przedsiębiorców w dostępie do terenów inwestycyjnych.

Jednocześnie gmina powinna rozbudowywać i modernizować własny zasób komunalny. W zależności od potrzeb i możliwości finansowych wskazane są zarówno nowe inwestycje budowlane zmierzające do powiększenia nowoczesnego zasobu komunalnego, jak i inwestycje związane z modernizacją istniejących budynków.

W przypadku budynków nie należących do gminy wskazane są działania pośrednie zmierzające do ich modernizacji i podniesienia standardu mieszkań.

Kierunek działania 3.2. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i poprawa dostępności do transportu zbiorowego

Realizacja przyjętego działania wymaga:

- rozbudowy/modernizacji infrastruktury drogowej,
- rozwoju transportu zbiorowego,
- budowy/modernizacji dróg dla rowerów, ciągów pieszych i parkingów,
- modernizacji infrastruktury kolejowej oraz rewitalizacji terenów przyległych.

W pierwszej kolejności poprawie powinny ulec parametry oraz stan techniczny istniejących dróg. Władze lokalne powinny zarówno same prowadzić stosowne inwestycje, jak i działać na rzecz rozwoju infrastruktury drogowej znajdującej się poza jej bezpośrednim władztwem (np. drogi powiatowe, wojewódzkie).

Rozwojowi infrastruktury transportowej towarzyszyć musi poprawa bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów. Osiągnięcie niniejszego celu wymaga budowy i modernizacji chodników, dróg dla rowerów oraz oświetlenia ulicznego. Wysokiej jakości i dobrze oświetlone chodniki winny być standardem we wszystkich miejscowościach w gminie, podobnie jak drogi rowerowe łączące poszczególne miejscowości oraz miejsca o szczególnych walorach historycznych lub przyrodniczych.

Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy wymaga rozbudowy sieci parkingów, umożliwiających odwiedzającym dostęp do miejsc o szczególnych walorach turystycznych i rekreacyjnych.

Kluczowe znaczenie dla przyszłości gminy ma rozwój transportu zbiorowego. Z przeprowadzonych warsztatów wynika, że aktualnie oferowane usługi transportu zbiorowego nie zaspokajają potrzeb mieszkańców, co może skutkować wykluczeniem komunikacyjnym. Sytuacja powyższa powinna ulec zmianie. Należy rozważyć możliwość odbudowy (np. w porozumieniu z innymi JST) transportu zbiorowego, świadczonego z wykorzystaniem nowoczesnego i proekologicznego taboru.

Ważne będą również działania (w granicach prawa i posiadanych możliwości) zmierzające do modernizacji infrastruktury kolejowej i zagospodarowania terenów przyległych, w tym poprzez budowę parkingów typu „Park & Ride” oraz „Bike & Ride”.

Kierunek działania 3.3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej

Jak wynika z diagnozy na terenie gminy Krośnice istnieją braki w zakresie infrastruktury kanalizacyjnej i gazowej. Konieczne są więc działania związane z rozbudową powyższej infrastruktury sieciowej. Równocześnie budowie infrastruktury sieciowej towarzyszyć powinna instalacja urządzeń i aplikacji do zarządzania nią, co umożliwi optymalizację wykorzystania zasobów i korzystnie wpłynie na stan środowiska naturalnego.

Jednocześnie konieczne będą również działania zmierzające do rozbudowy/modernizacji istniejącej infrastruktury wodnej. Szczególnie ważna będzie budowa zbiorników wody uzdatnionej.

Kierunek działania 3.4. Zwiększenie odporności na skutki zmian klimatu

Gmina Krośnice narażona jest na niebezpieczeństwa związane ze zmianą klimatu. Dlatego też priorytetowo należy traktować inicjatywy zmierzające do zwiększenia retencji wody na terenie gminy, np. poprzez przechwytywanie i zatrzymanie deszczówki przez mieszkańców i podmioty gospodarcze, zmniejszanie powierzchni nieprzepuszczalnych, prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradł, zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych oraz wdrażanie systemów zagospodarowania wód opadowych.

Równocześnie należy podejmować działania zmierzające do budowy zbiorników retencyjnych. Ponadto należy rozbudowywać sieć kanalizacji deszczowej oraz utrzymywać w dobrym stanie infrastrukturę wodną.

Kierunek działania 3.5. Utrzymanie i poprawa stanu środowiska naturalnego szczególnie w zakresie jakości powietrza oraz gospodarowania odpadami

Poprawa jakości powietrza w gminie Krośnice wymaga likwidacji (ograniczenia) niskiej emisji. W tym celu należy dążyć do poprawy efektywności energetycznej infrastruktury publicznej i prywatnej. Należy również promować i wspierać działania zmierzające do zastosowania przez mieszkańców proekologicznych systemów grzewczych.

Poprawie stanu środowiska naturalnego służyć będą także inwestycje związane z modernizacją oświetlenia ulicznego. Priorytetem przy modernizacji oświetlenia ulicznego powinny być działania zmierzające do wykorzystania energooszczędnych technologii.

Dbając o środowisko naturalne gmina wspierać będzie również inwestycje związane z produkcją energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Gmina promować będzie także energetykę prosumencką.

Troska o środowisko naturalne sprawia, że konieczne jest również usprawnienie systemu gospodarki odpadami. Musi on wykorzystywać efektywny recykling. Konsekwentnie prowadzona polityka promowania segregacji odpadów powinna doprowadzić do zminimalizowania udziału odpadów zmieszanych w łącznej masie odpadów. Jednocześnie należy podejmować działania edukacyjno-informacyjne, dotyczące zasad i sposobu sortowania i wykorzystania odpadów (w tym rolniczych).

Kierunek działania 3.6. Wzrost atrakcyjności przestrzeni publicznej

W ramach niniejszej Strategii dużą wagę przypisano działaniom zmierzającym do uporządkowania i uatrakcyjnienia wizualnego przestrzeni publicznej. Tam gdzie to możliwe przestrzeni publicznej należy nadać funkcję rekreacyjno-integracyjną. Poprawie funkcjonalności przestrzeni publicznej służyć będą działania związane z budową i modernizacją obiektów małej architektury.

Ważnym zadaniem będzie również modernizacja budynków i budowli znajdujących się zarówno w zasobach gminy, jak i będących własnością prywatną. Modernizacji istniejących obiektów towarzyszyć powinna rewitalizacja otoczenia.

Istotne będą także prace prowadzące do poprawy dostępności budynków i całej przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i seniorów.

Zgodność celu strategii z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi

Poniżej dokonano ustalenia spójności przyjętego Celu 3: Rozwój infrastruktury i zrównoważone gospodarowanie przestrzenią ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030.

Tabela 49. Spójność Celu 3 Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030 ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego i Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030

Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030	Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
<p>Cel 3 Rozwój infrastruktury i zrównoważone gospodarowanie przestrzenią</p>	<p>Cel strategiczny 4 Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym</p> <p>Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie</p>

Źródło: opracowanie własne.

4. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030 prowadzić powinna do osiągnięcia rezultatów, które wynikają z przyjętych celów strategicznych oraz kierunków działań.

Poniżej zaprezentowano listę najważniejszych rezultatów dla każdego z celów wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia.

Proces weryfikacji realizacji zaplanowanych rezultatów został opisany w rozdziale System realizacji strategii w częściach dotyczących monitoringu oraz ewaluacji.

Tabela 50. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Sfera (wymiar) /cel	Rezultat	Wskaźnik osiągnięcia rezultatu	Wartość bazowa	Oczekiwany kierunek zmian
Sfera społeczna cel 1	Podniesienie poziomu edukacji	Wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki (2020)	43,5	↑
Sfera społeczna cel 1	Poprawa dostępności do miejsc opieki nad dziećmi do lat 3	Liczba miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (2020)	17	↑
Sfera społeczna cel 1	Wzrost aktywności mieszkańców	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców (2020)	40	↑
Sfera gospodarcza cel 2	Wzmocnienie otoczenia instytucjonalnego biznesu	Liczba inkubatorów przedsiębiorczości (2020)	0	↑
Sfera gospodarcza cel 2	Wzrost przedsiębiorczości mieszkańców	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców (2020)	917	↑
Sfera gospodarcza cel 2	Wzrost liczby podmiotów związanych z turystyką	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (2020)	19	↑
Sfera przestrzenna cel 3	Poprawa dostępności do infrastruktury sieciowej	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji kanalizacyjnej (2019)	58,4	↑
Sfera przestrzenna cel 3	Poprawa stanu środowiska naturalnego	Odsetek gospodarstw domowych korzystających z instalacji gazowej (2019)	23,7	↑
Sfera przestrzenna cel 3	Usprawnienie gospodarki odpadami	Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na mieszkańca (w kg.) (2019)	155,9	↓

Źródło: opracowanie własne.

5. EWALUACJA TRAFNOŚCI, PRZEWIDYWANEJ SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU

Zgodnie z postanowieniami Art. 10a Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju – przed jej przyjęciem.

Ocena przewidywanej trafności, skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju została przeprowadzona z zastosowaniem narzędzia matrycy celów i kierunków działań oraz zidentyfikowanych w części diagnostycznej problemów i potencjałów gminy Krośnice.

Matryca wykazała, że wszystkie zaproponowane w niniejszej strategii cele i kierunki działań przyczyniają się do minimalizacji zidentyfikowanych problemów lub wzmocnienia potencjałów, co zostało zaprezentowane poniżej w tabeli (oznaczone cyfrą 1). Dodatkowo potwierdzono, że każdy problem i potencjał znajdzie swoją odpowiedź strategiczną. Oznacza to, że cele i kierunki działań zostały dobrane trafnie.

Jednocześnie kolorem zielonym zaznaczono te kierunki działań, które są kluczowe dla skuteczności i efektywności realizacji Strategii.

Tabela 51. Matryca ewaluacyjna trafności, skuteczności i efektywności realizacji Strategii

Cel		Cel 1							Cel 2					Cel 3					
Kierunki działań		1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.
Sfera społeczna																			
Problemy	Niekorzystne zjawiska demograficzne – ujemny przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa	1		1	1	1		1	1					1	1	1		1	1
	Niezadawalający dostęp do pomocy psychologicznej, uzależnienia	1	1																
	Niezadawalająca aktywność społeczna mieszkańców wyrażona liczbą organizacji pozarządowych		1																
	Niska aktywność społeczna młodzieży (sportowa)		1																
	Niewystarczająca ilość miejsc w placówkach zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3, oraz w przedszkolach			1															
	Niezadawalające wyniki uczniów z egzaminów państwowych				1														
	Niezadawalające wyposażenie placówek oświatowych, niska atrakcyjność zajęć edukacyjnych				1														
	Ograniczony dostęp do wysokiej jakości opieki medycznej, w tym stomatologicznej					1													
	Niezadawalająca dostępność do internetu							1											
Potencjały	Dobrze rozwinięty rynek pracy, niski wskaźnik bezrobocia								1										
	Dobry dostęp do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej							1											

Cel		Cel 1						Cel 2					Cel 3						
Kierunki działań		1.1.	1.2.	1.3.	1.4.	1.5.	1.6.	1.7.	2.1.	2.2.	2.3.	2.4.	2.5.	3.1.	3.2.	3.3.	3.4.	3.5.	3.6.
Sfera gospodarcza																			
Problemy	Brak pracowników sezonowych (rolnictwo, sadownictwo, turystyka, gastronomia)													1	1				
	Brak dużych przedsiębiorstw								1	1									
	ograniczenia w rozwoju przemysłu – obszary o szczególnych walorach przyrodniczych																	1	
	Braki w infrastrukturze otoczenia biznesu									1									
	Rozdrobnione rolnictwo i pasywna postawa właścicieli gospodarstw									1	1								
	Brak zbiorników retencyjnych na potrzeby rolnictwa																	1	
	Braki w infrastrukturze turystycznej											1							
	Nieadekwatna do możliwości oferta gastronomiczna z produktami lokalnymi											1		1					
	Niezadawalająca innowacyjność lokalnych przedsiębiorstw										1								
	Niezadawalający poziom przedsiębiorczości mieszkańców																		
Potencjały	Potencjał do rozwoju turystyki i rekreacji											1							
Sfera przestrzenna																			
Problemy	Wymagająca modernizacji infrastruktura drogowa i towarzysząca														1				
	Zaniedbana infrastruktura kolejowa, wraz z terenami przyległymi														1				
	Brak spójnego systemu ścieżek rowerowych										1				1				
	Brak komunikacji lokalnej														1				
	brak zbiorników retencyjnych																1		
	Niezadawalający stan powietrza – problem niskiej emisji															1		1	
	Niezadawalające pokrycie gminy infrastrukturą sieciową															1			
	Wymagająca usprawnienia gospodarka odpadami																	1	
	Brak mieszkań														1				
	Zdegradowane budynki i budowle																	1	1
Potencjały	Dobra zewnętrzna dostępność komunikacyjna gminy – bliskość Wrocławia														1				
	Duże walory przyrodnicze i krajobrazowe																	1	
	Dostępność do wysokiej jakości terenów zielonych																		1
	Rozwinięta infrastruktura sportowa i rekreacyjna							1											

Źródło: opracowanie własne.

6. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY

Docelową strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy Krośnice stanowić powinny nakładające się na siebie podsystemy przestrzenne – obszarowe i liniowe. W zakresie podsystemu obszarowego wyróżniono:

- 1) obszary zamieszkania wysokiej intensywności,
- 2) obszary zamieszkania,
- 3) obszary przemysłowe i usługowe,
- 4) obszary zieleni,
- 5) obszary wód powierzchniowych,
- 6) obszary rozwojowe wyznaczone w studium,
- 7) obszary potencjalnych konfliktów,
- 8) powiązania drogowe,
- 9) powiązania kolejowe,
- 10) powiązania rowerowe,
- 11) lądowe korytarze ekologiczne,
- 12) rzeczne korytarze ekologiczne.

W podsystemie obszarowym pominięto otwarte obszary rolne. Natomiast nałożono na siebie obszary rozwojowe planowane w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Krośnice* (dalej Studium Krośnic) z obszarami zieleni. W wyniku tego nałożenia wygenerowano obszary potencjalnych konfliktów, w przypadku których należy uważnie przeanalizować i rozważyć ich przyszły sposób zagospodarowania.

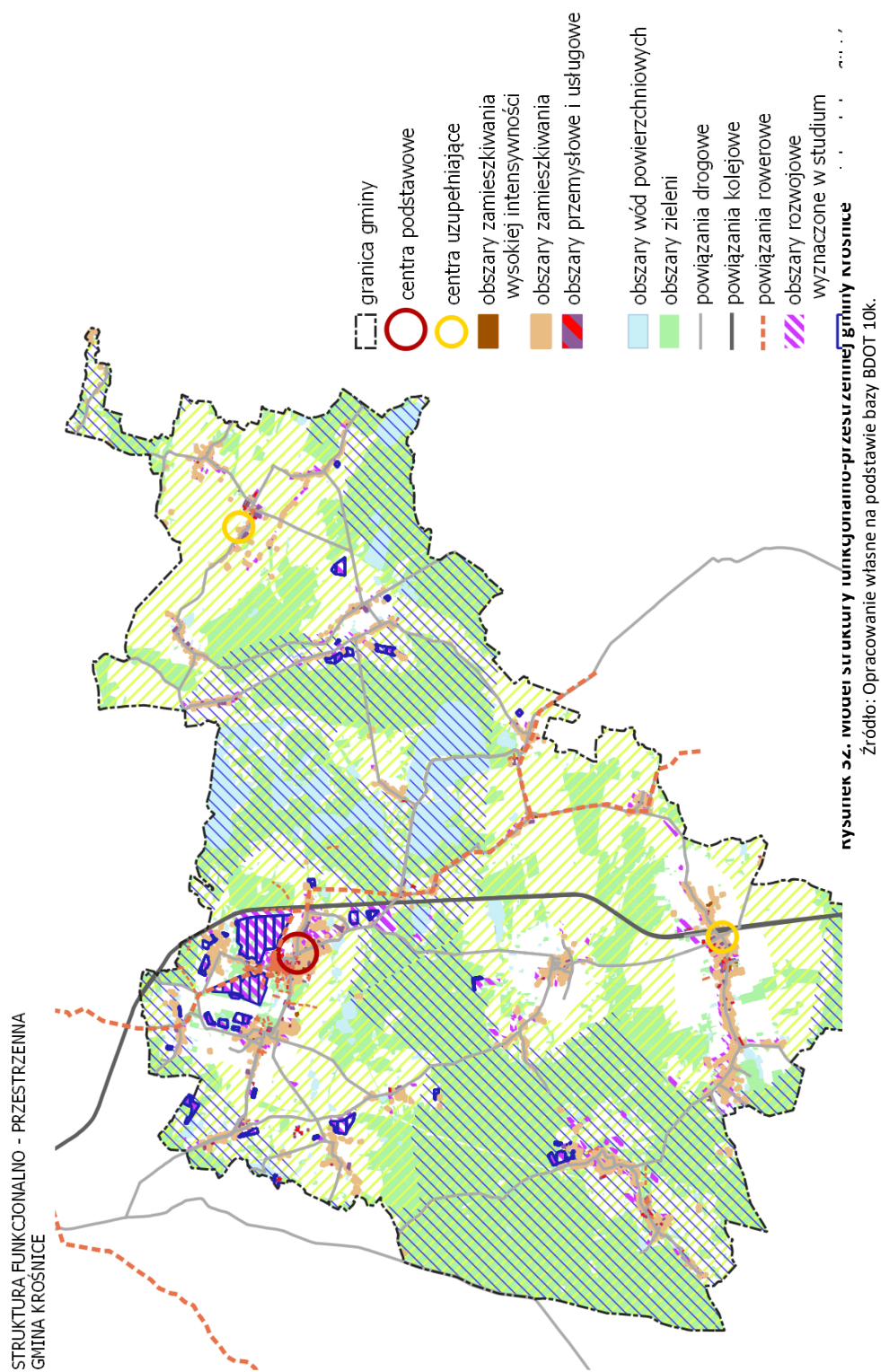
Podsystem liniowy docelowo składać się będzie przede wszystkim z powiązań komunikacyjnych w zakresie dróg, kolei oraz ciągów rowerowych, które mają za zadanie zapewnienie sprawnej wymiany osób i towarów w przestrzeni gminy, pomiędzy jego poszczególnymi częściami oraz jego otoczeniem.

Obsługa mieszkańców zapewniona winna być poprzez centra usługowe. Najwyższy poziom obsługi tworzy centrum podstawowe zlokalizowane w centralnej części miejscowości Krośnice, które swoim zasięgiem oddziaływania przekracza granice miejscowości i pozwala na zaspokojenie większości podstawowych potrzeb mieszkańców gminy. Centra uzupełniające zlokalizowane w Bukowicach i Kuźnicy Czeszyckiej winny zapewnić dostęp do części usług podstawowych, jednocześnie ograniczyć potrzeby transportowe mieszkańców. To znaczy zminimalizować konieczność przemieszczania się na większe odległości wewnątrz gminy lub poza jej granice.

Podsystemy powinny być ze sobą zharmonizowane, a w miejscach przecięć tworzyć przestrzenie wielofunkcyjne, aby poprawić jakość życia mieszkańców oraz zapewnić optymalne funkcjonowanie podmiotów gospodarczych.

Sposób rozmieszczenia i funkcjonowania poszczególnych podsystemów przedstawiony w Modelu ma służyć zapewnieniu jak najlepszej efektywności funkcjonalno-przestrzennej gminy. Obszary rozwojowe wyznaczone w studium Krośnic a wskazane w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej nie zostały zróżnicowane funkcjonalnie, ani parametrycznie, tak aby nie determinować w przyszłości kierunków ich przeznaczenia i pełnienia określonych funkcji. Ogólne zasady rozwoju funkcjonalno-przestrzennego zostały przedstawione w Ustaleniach i rekomendacjach w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Natomiast szczegółowe zasady zagospodarowania, uzupełniania i rozwoju przestrzennej

struktury miejskiej powinny być ustalenie w Studium Krośnic, a tym samym dynamicznie dostosowane do zmieniających się trendów i uwarunkowań lokalnych.

7. USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ

W Studium Krośnic wyznaczono znaczne tereny pod rozwój nowej zabudowy. Zdecydowana większość powierzchni gminy Krośnice posiada obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Z uwagi na potrzebę zachowania wymogów ładu przestrzennego, którego utrzymanie realnie wpływa na podwyższenie jakości życia oraz wartości przestrzeni. Pozwolenie na niekontrolowane zwiększanie intensywności zabudowy oraz brak kontroli nad możliwością rozplanowania funkcji i zabezpieczenia obszarów wolnych od zabudowy może negatywnie wpłynąć na środowisko i warunki wodne na danym terenie. Należy zatem dążyć do etapowania rozwoju gminy Krośnice i podzielić go na co najmniej dwa podstawowe etapy. Rozwój powinien postępować od strony centrum miejscowości w tym przede wszystkim Krośnic i Wierzchowic w kierunku jego peryferii. Pierwszy etap powinien koncentrować się na dopełnieniu i intensyfikacji istniejącej tkanki zurbanizowanej w:

- Krośnicach wzdłuż ulicy Parkowej, Szkolnej, Kolejowej, Sportowej, Spacerowej,
- Wierzchowicach wzdłuż ulicy Kościelnej, Wrocławskiej.

Dopiero po zrealizowaniu I etapu, należy umożliwić rozwój miejscowości w ramach II etapu, na terenach położonych na północ od obecnie zainwestowanych obszarów.

Na pozostałym obszarze gminy rozwój nowoprojektowanych terenów należy prowadzić również poprzez dopełnienie i intensyfikację istniejącej tkanki, przy czym przyrost zabudowy powinien mieć charakter sukcesywny, oparty na dostępności do istniejącej sieci drogowej i sieci infrastruktury technicznej.

W obszarze centrum podstawowego w Krośnicach należy podjąć działania zmierzające do wykształcenia układu przestrzennego pełniącego rolę ścisłego centrum miejscowości, gdzie będą mogły być realizowane funkcje centrotwórcze, przede wszystkim administracja publiczna, usługi komercyjne oraz infrastruktura wspierająca działalność gospodarczą.

W Kuźnicy Czeszyckiej i Bukowicach należy uwzględnić lokalizację centrum uzupełniającego, zapewniającego odpowiednią obsługę mieszkańców.

Wysokość zabudowy nie powinna przekraczać 12 m dla zabudowy mieszkaniowej, 15 m dla zabudowy usługowej i produkcyjnej.

W Studium Krośnic wyznaczono około 5000 m² terenów pod inwestycje na obszarach leżących poza obszarami zwartej zabudowy w granicach terenów zielonych lub objętych obszarami chronionymi. Z uwagi na ich potencjalne funkcje: retencyjne, przewietrzające, sportowo-rekreacyjne i wypoczynkowe tereny te są cenne i w Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oznaczono je jako obszary potencjalnych konfliktów, których przyszłe funkcje należałoby ponownie rozważyć przy najbliższej aktualizacji Studium Krośnic.

Istotne zagadnienie stanowi rozgraniczanie terenów przeznaczanych pod rozwój aktywności gospodarczej oraz terenów mieszkaniowych, które należy traktować w sposób szczególny i tworzyć między nimi różnego rodzaju strefy przejściowe - najlepiej w formie terenów zieleni, terenów sportowo-rekreacyjnych, jak również terenów usługowych obsługujących zarówno aktywności gospodarcze, jak i przyszłych mieszkańców.

Strukturę zabudowy należy kształtować w sposób zapewniający jej odporność na zmiany klimatu, pozwalający na uzyskanie jak najlepszej efektywności energetycznej i środowiskowej, co wiąże się z możliwością stosowania rozwiązań sprzyjających wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii oraz optymalizacją warunków klimatycznych terenów.

Ważna dla zrównoważonego rozwoju Krośnic jest niebiesko-zielona infrastruktura, która powinna zapewnić nie tylko wypoczynkowo-rekreacyjną bazę dla mieszkańców, ale wspierać bioróżnorodność, korytarze ekologiczne, nawodnienie i odwodnienie oraz przewietrzanie szczególnie terenów zurbanizowanych, a tym samym zapewnić odpowiedni klimat wilgotnościowy i odporność struktury na zmiany klimatu. Do infrastruktury tej zaliczają się rzeczny i lądowy korytarz ekologiczny, lasy, wszystkie tereny zielone oraz przede wszystkim dolinki cieków wodnych. Istotne jest, aby we wskazanych obszarach unikać wprowadzania nowej zabudowy, utrzymywać i nasycać różnego rodzaju zielenią oraz tworzyć małą retencję wodną. Niebiesko-zieloną infrastrukturę należy rozwijać w szczególności poprzez uzupełnianie ciągów zieleni wzdłuż cieków wodnych i ochronę ich bezpośredniego sąsiedztwa przed degradacją lub zabudowaniem.

Układ komunikacyjny Krośnic wymaga uzupełnienia o ścieżki rowerowe, pozwalające na swobodne przemieszczanie się rowerzystom oraz osobom poruszającym się przy pomocy środków transportu indywidualnego. W modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazano szkielet układu drogowego, wyznaczony w oparciu o istniejące i planowane powiązania drogowe, a który powinien być lokalnie modernizowany w zależności od potrzeb funkcjonalno-przestrzennych.

Wzdłuż cieków wodnych oraz dróg należy realizować ciągi zieleni. W tym celu powinno się rezerwować w planach miejscowych odpowiedniej szerokości pasy terenów, które zapewnią docelowe wprowadzenie zieleni wysokiej w postaci alei lub szpalerów drzew.

Działania rewitalizacyjne powinny być ukierunkowane na poprawę potencjału rozwojowego oraz poprawę warunków zamieszkiwania i zostać skierowane przede wszystkim na:

- zdekapitalizowane zasoby mieszkaniowe pochodzą głównie z okresu przedwojennego z czego przeszło połowa znajduje się w budynkach wybudowanych w 2-giej połowie XIX i na pocz. XX w. (domy mieszkalne bądź mieszkalno-gospodarcze w zabudowie zagrodowej) oraz infrastruktury jej towarzyszącej,
- miejsca do rekreacji i sportu.

W sposób efektywny należy wykorzystać tereny zielone, a zwłaszcza duże kompleksy leśne oraz urozmaicony krajobraz w terenach cennych przyrodniczo, w tym w Parku Krajobrazowym Dolina Baryczy.

ZASADY ZAGOSPODAROWANIA DLA GMINY KROŚNICE WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, który został przyjęty Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020, gmina Krośnice zlokalizowana jest w dwóch obszarach funkcjonalnych:

- Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym,
- Obszarze Funkcjonalnym Cennym Przyrodniczo.

Zgodnie z planem województwa dla gminy obowiązują następujące ustalenia dotyczące prowadzenia polityki przestrzennej, umożliwiające realizację następujących zadań:

- w zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:
 - Rozbudowa podziemnego magazynu gazu Wierzchowice,
 - Opracowanie planu ochrony Parku Krajobrazowego Dolina Baryczy,
 - Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych,
 - Budowa kanalizacji sanitarnej dla obsługi nieruchomości zlokalizowanej przy ulicy Sanatoryjnej, Kwiatowej, Sportowej miejscowości Krośnice.
- w zakresie ochrony lądowego korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym Stawy Milickie – wskazany w Modelu jako lądowy korytarz ekologiczny międzynarodowy,
- w zakresie głównych tras rowerowych:
 - regionalna Trasa Żłota,
 - regionalna: Wariant Trasy Żłotej, alternatywa dla Trasy Żłotej.

Plan województwa określa także ustalenia w zakresie zasad zagospodarowania dla obszarów funkcjonalnych obowiązujących dla gmin wynikających z następujących celów i kierunków:

Cel 2. Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu

Kierunek 2.1.

Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich:

- Uwzględnienie przebiegu i funkcji korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym w lokalnych dokumentach planistycznych oraz działaniach należących do kompetencji gminy. Wyznaczone na rysunkach Planu nr 2 i 3 korytarze ekologiczne mają przebieg orientacyjny – szczegółowy przebieg i szczegółowe zasady zagospodarowania korytarzy ekologicznych należy wyznaczać w lokalnych opracowaniach planistycznych w oparciu o aktualne opracowania ekofizjograficzne i inwentaryzacje przyrodnicze, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przestrzennych.
- Zwiększanie lesistości lądowych korytarzy ekologicznych w celu odzyskania ich drożności (docelowa odległość między płatami lasów, zadrzewień lub zakrzaceń nie powinna przekraczać kilkuset metrów do 1 km i nie powinna być przecięta innymi barierami dla zwierząt); nie należy zalesiać cennych przyrodniczo obszarów otwartych, takich jak turzycowiska, bogate zespoły łąkowe, obszary podmokłe oraz osi i ciągów widokowych.

Cel 3. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom przez struktury przestrzenne odporne na zmiany klimatu, zagrożenia naturalne i pochodzące z działalności człowieka.

Kierunek 3.1.

Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz racjonalnego rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii przy wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu:

- Określenie warunków i wskaźników lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii na dachach i zadaszeniach obiektów przy określaniu wytycznych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową i produkcyjną, w szczególności wyznaczonych na obszarach optymalnej lokalizacji nowych inwestycji.

Zaleca się wskazanie kompleksów zabudowy usługowej lub produkcyjnej o łącznej powierzchni przekraczającej 10 ha, a w szczególności zlokalizowanych na obszarach optymalnej lokalizacji nowych inwestycji, jako obszarów, na których na dachach i zadaszeniach obiektów mogą zostać rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

Cel 4. Dobra dostępność transportowa i sprawne systemy infrastruktury transportowej.

Kierunek E.4.1.

Zwiększenie sprawności systemu komunikacyjnego i transportu zbiorowego we WrOF

Działanie 4.1.2.

Działania z zakresu zwiększenia udziału ruchu rowerowego w transporcie WrOF:

- Wyznaczenie elementów systemu „Bike & Ride” przy stacjach i przystankach kolejowych.
- Wyznaczenie tras rowerowych umożliwiających bezpośredni dojazd rowerem z punktów centralnych miejscowości położonych w promieniu do 7 km do zintegrowanych węzłów przesiadkowych.
- Planowanie i realizacja pozostałych tras rowerowych wzdłuż dróg gminnych pozwalających na powiązanie jednostek osadniczych bezpośrednio z celami codziennych dojazdów do szkoły, pracy i usług lub przystanków i węzłów transportu zbiorowego, mogących stanowić jeden z etapów tych podróży (z zachowaniem odpowiednich rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo, adekwatnych, w szczególności do natężenia ruchu na poszczególnych odcinkach tych dróg).

Działanie 4.1.3.

Działania z zakresu poprawy funkcjonowania korytarzy transportowych oraz realizacji kolei aglomeracyjnej we WrOF:

- Wyznaczenie miejsca umożliwiającego realizację przynajmniej jednego zintegrowanego węzła przesiadkowego na terenie gminy.
- Przeprowadzenie szczegółowych analiz dot. możliwości wyznaczenia elementów systemu „Bike & Ride” przy stacjach i przystankach kolejowych oraz pętlach tramwajowych.

Kierunek E.4.2.

Zapewnienie wysokiej jakości życia i inwestowania, przy zachowaniu wysokich wartości i cech krajobrazu kulturowego WrOF.

Działanie 4.2.1.

Działania z zakresu podniesienia jakości zamieszkania:

- Określenie na terenie gminy co najmniej jednego dużego, zwartego kompleksu publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, zapewniającego mieszkańcom możliwość wspólnego spędzania czasu wolnego w otwartej przestrzeni, a przy tym sprzyjającego nawiązywaniu i pogłębianiu relacji oraz kontaktów społecznych. Zwarty kompleks publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych musi stanowić wyodrębnioną przestrzennie jednostkę funkcjonalną lub składać się z kilku odrębnych, lecz powiązanych funkcjonalnie, jednostek funkcjonalnych o przeznaczeniu podstawowym zawierającym się w zakresie pojęcia publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Zaleca się, aby minimalna powierzchnia zwartego kompleksu publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego wynosiła:
 - 1) dla gmin powyżej 10 tys. mieszkańców – 20 ha,
 - 2) dla gmin poniżej 10 tys. mieszkańców – 10 ha.
- Określenie, dla jednostek osadniczych o wielkości powyżej 250 mieszkańców, publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego w zasięgu pieszo dojazdu i dojazdu rowerem. Zaleca się aby, dla jednostek osadniczych o wielkości powyżej 250 mieszkańców, określić lokalizację, wydzielonego funkcjonalnie i zwartego przestrzennie, publicznie dostępnego terenu rekreacyjno-wypoczynkowego, o następujących parametrach:
 - 1) powierzchni co najmniej 0,2 ha w odległości do 800 m od terenów granic terenów zabudowy mieszkaniowej,
 - 2) powierzchni co najmniej 2,0 ha w odległości do 2500 m od terenów granic terenów zabudowy mieszkaniowej.
- Określenie odpowiednich proporcji pomiędzy terenami zabudowy mieszkaniowej a publicznie dostępnymi terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi poprzez ustalenie dla osiedli, jednostek osadniczych lub bilansowych wytycznych do planów miejscowych w zakresie wskaźnika minimalnej powierzchni publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych przypadającej na jednostkę powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowych. Zaleca się aby wskaźnik ten był wyrażony poprzez ustalenie proporcji powierzchni wydzielonych funkcjonalnie publicznie dostępnych terenów rekreacyjno-wypoczynkowych do powierzchni wydzielonych funkcjonalnie terenów zabudowy mieszkaniowej wyrażonych formie ilorazu, a wartość jego wynosiła co najmniej 0,1.
- Ograniczenie przeznaczania pod zabudowę podlegającą ochronie przed hałasem terenów narażonych na ponadnormatywne oddziaływanie infrastruktury transportowej. Poza terenami miast pod zabudowę podlegającą ochronie przed hałasem, zaleca się przeznaczanie terenów położonych w odległościach co najmniej:
 - 1) 100 m od linii kolejowych zaliczanych do sieci TEN-T,
 - 2) 100 m od autostrad, dróg ekspresowych oraz głównych ruchu przyspieszonego,
 - 3) 50 m od dróg głównych.

- Separowanie terenów zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem od obiektów i terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej poprzez ustalenie minimalnych odległości między terenami zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem a dużymi zwartymi kompleksami terenów zabudowy produkcyjnej, usługowej lub produkcyjno-usługowej. Poza terenami miast zaleca się aby zachowywać parametr odległości co najmniej 150 m między terenami zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem a zwartymi kompleksami zabudowy produkcyjnej, usługowej lub produkcyjno-usługowej o powierzchni przekraczającej 10 ha.
- Określenie minimalnych odległości pomiędzy terenami zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem a najbliższymi terenami zabudowy związanej z potencjalną emisją fetoru. Zaleca się zachowanie odległości terenów zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem co najmniej:
 - 1) 400 m od najbliższych terenów zabudowy związanej z wielkotowarową produkcją zwierzęcą, stanowiącą przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (powyżej 210 DJP),
 - 2) 300 m od najbliższych terenów istniejącej lub projektowanej zabudowy związanej z wielkotowarową produkcją zwierzęcą, stanowiącą przedsięwzięcie mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (od 60 do 210 DJP),
 - 3) 300 m od najbliższych terenów zabudowy istniejącej lub projektowanej związanej z przetwarzaniem i składowaniem odpadów.

Działanie 4.2.2.

Działania z zakresu zachowania wysokich wartości i cech krajobrazu kulturowego WrOF:

- Wprowadzanie wytycznych określających zasady ochrony i zagospodarowania obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych objętych formami ochrony zabytków.
- Wskazywanie obiektów, zespołów i obszarów zabytkowych do objęcia ochroną konserwatorską (wpis do rejestru zabytków lub ujęcie w ewidencji zabytków), w tym dóbr kultury współczesnej.

Kierunek E.4.3

Skuteczna ochrona walorów przyrodniczo-krajobrazowych i racjonalne wykorzystanie zasobów

Działanie 4.3.1.

Działania z zakresu zapewnienia odpowiedniej jakości i spójności terenów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- Uwzględnienie i zachowanie ciągłości wskazanych w Planie korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym (lądowych i rzecznych) poprzez uszczegółowienie ich przebiegu oraz określenie zasad ich zagospodarowania w oparciu o aktualne opracowania ekofizjograficzne i inwentaryzacje przyrodnicze, z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań przestrzennych. Przy wyznaczaniu korytarzy ekologicznych o znaczeniu lokalnym zaleca się zachowanie szerokości korytarza nie mniejszej niż 30m, przy czym wskazane jest uzyskanie szerokości korytarza pomiędzy 50 m a 100 m, wyznaczonego poza terenami zabudowanymi.
- Zapewnienie drożności i prawidłowego funkcjonowania korytarzom ekologicznym wyznaczonym na podstawie wskazanych we WrOF korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym poprzez:
 - 1) ustalenie minimalnych odległości między terenami lasów, gdzie zaleca się aby odległość ta wynosiła nie więcej niż 500 m a przestrzeń między nimi nie była przecięta barierami utrudniającymi przemieszczanie się zwierząt,

- 2) wskazanie, wymagających ochrony przed zalesieniem, cennych przyrodniczo obszarów otwartych, takich jak turzycowiska, zespołów łąk i pastwisk, obszarów podmokłych oraz osi i ciągów widokowych,
 - 3) określenie zakresu ochrony przed lokowaniem zwartej zabudowy i infrastruktury technicznej,
 - 4) sformułowanie warunków zabezpieczenia przed zabudowywaniem dolin rzecznych poza terenami zabudowanymi i terenami zurbanizowanymi,
 - 5) określenie zasięgu i zakresu zabezpieczenia przed zabudową niezabudowanych terenów (cennych) starorzeczy oraz ustalenie warunków ich odtworzenia.
- Ograniczenie, w miarę możliwości, rozdzielania inwestycjami liniowymi lub dużymi terenami zabudowy, które mogłyby stanowić istotną barierę przestrzenną, dużych kompleksów leśnych oraz innych obszarów przyrodniczo cennych takich jak turzycowiska, zespoły łąk i pastwisk, obszarów podmokłych poprzez ustalenie wytycznych pozwalających na zachowanie zwartości tych obszarów. Zaleca się aby nie dzielić funkcjonalnie kompleksów leśnych oraz innych obszarów przyrodniczo cennych takich jak turzycowiska, zespoły łąk i pastwisk o powierzchni powyżej 100 ha i nie dopuszczać na ich obszarze dużych kompleksów zabudowy o powierzchni przekraczającej 10 ha.

Działanie 4.3.2.

Działania z zakresu ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych:

- Ustalanie wytycznych sprzyjających przeznaczaniu gruntów o niskiej klasie bonitacyjnej pod zalesienia i zadrzewienia.
- Ustalanie wytycznych w zakresie gospodarczego wykorzystania wód opadowych i roztopowych oraz wody szarej.

Kierunek E.4.4.

Kształtowanie struktury osadniczej WrOF w sposób umożliwiający zabezpieczenie przed skutkami zmian klimatu oraz negatywnymi skutkami działalności człowieka

Działanie 4.4.1.

Działania z zakresu wdrażania systemu zielonej infrastruktury:

- Uwzględnienie Systemu Zielonej Infrastruktury składającego się z jednostek Zielonej Infrastruktury (ZI), wskazanych na rysunku Planu nr 12 – tworzących kliny, ringi oraz łączniki stanowiące ciągłą całość przestrzenną, umożliwiającą przepływy środowiskowe i przyrodnicze wokół Wrocławia oraz do wewnątrz i na zewnątrz miasta.

Działanie 4.4.2.

Działania z zakresu ograniczania negatywnych skutków zjawisk naturalnych – powodzi i suszy:

- Określenie wytycznych w zakresie zasad zatrzymywania i wykorzystania odpływu wód opadowych i roztopowych z dachów i powierzchni uszczelnionych celem zatrzymywania tych wód w miejscu ich wystąpienia, w szczególności zaleca się wprowadzenie ustaleń w ww. zakresie dla:
 - 1) obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji.
 - 2) innych terenów przeznaczanych pod rozwój skoncentrowanej działalności gospodarczej, o powierzchni większej niż 5 ha,

3) obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Działanie 4.4.3.

Działania z zakresu kształtowania zwartej struktury osadniczej WrOF odpornej na skutki zmian klimatu:

- Planowanie rozwoju struktur przestrzennych w oparciu o metodę Transit Oriented Development (TOD). Zaleca się wprowadzenie wytycznych zapewniających mieszkańcom jednostki osadniczej pieszy dostęp o zasięgu do 800 m:
 - 1) do usług podstawowych z zakresu oświaty, handlu, gastronomii, zdrowia, sportu i rekreacji – pozwalających na zaspokojenie większości codziennych potrzeb mieszkańców jednostki,
 - 2) do węzła komunikacji zbiorowej, szczególnie opartego na komunikacji szynowej.
- Powiązanie rozwój osadnictwa z systemem transportowym, w szczególności z transportem szynowym – kolejowym i tramwajowym. W pierwszej kolejności zaleca się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej wraz z związanymi z nią usługami w odległościach do 800 m od stacji i przystanków kolejowych, przy czym w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowych zaleca się lokalizowanie zabudowy o funkcjach usługowych, niezaliczonej do zabudowy podlegającej ochronie przed hałasem.
- W przypadku wypełnienia zabudową przestrzeni znajdujących się, w odległości do 800 m od stacji i przystanków kolejowych oraz do 500 m od przystanków tramwajowych – wypracowanie wytycznych pozwalających na ograniczanie lokalizowania zabudowy mieszkaniowej wraz ze związanymi z nią usługami w odległości większej niż 2000m od stacji i przystanków kolejowych lub przystanków tramwajowych.
- Ograniczenie lokalizacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej poza terenami miast do zabudowy niskiej, przy zaleceniu lokalizowania jej w odległości do 800 m od stacji i przystanków kolejowych lub przystanków tramwajowych lub szkół podstawowych.
- Lokalizowanie nowej intensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach obsługiwanych przez publiczny transport zbiorowy, w szczególności szynowy. Zaleca się, aby poza terenami miejskimi nową intensywną zabudowę mieszkaniową jednorodziną – szeregową, tańcuchową oraz zwartą – lokalizować w odległości do:
 - 1) 2000 m od stacji i przystanków kolejowych lub przystanków tramwajowych,
 - 2) 1200 m od szkół podstawowych.
- Zapewnienie mieszkańcom zwartych zespołów mieszkaniowych, w zakresie dojścia pieszo, dostępu do usług podstawowych – handlu, szkolnictwa, zdrowia, sportu i rekreacji. Zaleca się, aby odległość od miejsca zamieszkania do ww. terenów usług podstawowych wynosiła do:
 - 1) 800 m w jednostkach miejskich o wielkości przekraczającej 5 tys. mieszkańców,
 - 2) 1200 m w jednostkach osadniczych o wielkości od 1 tys. do 5 tys. mieszkańców.
- Zachowywanie pomiędzy jednostkami osadniczymi wolnych od zabudowy i zagospodarowania (z wyłączeniem dróg i sieci uzbrojenia terenu) terenów otwartych lub zalesionych. Zaleca się, aby wolne od zabudowy i zagospodarowania przestrzenie otwarte lub zalesione miały szerokość co najmniej 500 m, a w przypadku gdy odległość ta jest mniejsza niż 500 m zaleca się ograniczenie rozwoju zabudowy na kierunkach, w których mógłby on doprowadzić do dalszego zmniejszenia przestrzeni wolnej od zabudowy pomiędzy jednostkami osadniczymi.

Plan województwa określa także postulaty dla gminy Krośnice w następujących zakresach:

- 1) Ograniczenie zabudowy dolin rzecznych (ochrona brzegów rzek przed zabudową, grodzeniem, osuszaniem i niszczeniem szaty roślinnej) w celu zachowania drożności korytarzy ekologicznych i minimalizowania skutków powodzi.
- 2) Obejmowanie ochroną w formie parku kulturowego obszarów o wysokich walorach historycznych, artystycznych i krajobrazowych. Proponuje się utworzenie następującego parku kulturowego: Założenie krajobrazowo-przestrzenne wsi Wierzchowice – Krośnice.
- 3) Realizacja regionalnych szlaków turystycznych oraz powiązanie ich z zasobami przyrodniczymi i kulturowymi gmin z wykorzystaniem systemów lokalnych szlaków turystycznych.
- 4) Dostosowanie rozwoju zaplecza turystyki i rekreacji do zmian klimatu poprzez:
 - o realizację transportu zbiorowego w obszarach i ośrodkach o atrakcyjnych turystycznie zasobach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, jako standardu ich komunikacyjnej obsługi,
 - o wykluczenie z realizacji infrastruktury sportów zimowych obszarów o niewystarczających zasobach wód, których eksploatacja dla wytwarzania sztucznego śniegu zagraża lokalnemu środowisku naturalnemu.
- 5) Uwzględnienie ochrony udokumentowanych złóż o znaczeniu ogólnokrajowym i regionalnym i planowanie przeznaczenia terenów w sposób niewywołujący potencjalnych konfliktów związanych z ich eksploatacją.
- 6) Uwzględnienie komponentu adaptacyjnego (do zmian klimatu) w dokumentach planistycznych, strategicznych i operacyjnych gminy, w tym m.in. odtwarzanie starorzeczy i obszarów bagiennych jako naturalnych terenów retencyjnych.
- 7) Planowanie nowych odcinków dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie hałasu na istniejące i planowane obszary podlegające ochronie akustycznej.
- 8) Planowanie terenów nowej zabudowy mieszkaniowej na obszarach znajdujących się poza zasięgiem ponadnormatywnego oddziaływania hałasu.
- 9) Uwzględnienie strefowego rozmieszczenia terenów, polegającego na lokalizacji terenów niepodlegających ochronie akustycznej w sąsiedztwie terenów, na których usytuowane są ponadnormatywne źródła dźwięku.
- 10) Zachowanie bezpiecznej odległości od zakładów o dużym i o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, które zostały zamieszczone w Aneksie nr 2 a ich rozmieszczenie zostało pokazane na rysunku Planu nr 8. Bezpieczeństwo.
- 11) W ramach ciągu drogowego: Korytarz (jarociński) – przebieg: DK15 Trzebnica – Milicz – Krotoszyn, postuluje się o uwzględnienie rezerw terenowych z uwagi na możliwość ujednoczenia parametrów użytkowych dróg wchodzących w skład danego korytarza. Szczególnie istotnym jest zapewnienie możliwości dostosowania parametrów technicznych dróg do obowiązujących normatywów, w oparciu o realne uwarunkowania terenowe. W miarę możliwości należy ograniczać lokalizację nowych zjazdów oraz skrzyżowań z drogami dojazdowymi i lokalnymi. Obsługa przyległych terenów powinna odbywać się poprzez już istniejące zjazdy, skrzyżowania oraz nowe drogi o klasie co najmniej zbiorczej, a dotyczy to w szczególności dróg klasy technicznej G i GP. W ramach wskazanych korytarzy należy dążyć do realizacji ciągów pieszych lub pieszo-rowerowych zgodnie ze Standardami projektowymi i wykonawczymi dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego.
- 12) Uspójnienie, na styku jednostek administracyjnych, przebiegu planowanych tras rowerowych z gminami ościennymi.
- 13) Opracowanie koncepcji sieci tras rowerowych gminy, stanowiącej składową koncepcji sieci tras rowerowych WroF:

- zgodnie ze Standardami projektowymi i wykonawczymi dla infrastruktury rowerowej województwa dolnośląskiego,
 - powiązanej ze szkieletem głównych tras rowerowych, wyznaczonych w Koncepcji sieci głównych tras rowerowych województwa dolnośląskiego, w oparciu o identyfikację głównych źródeł i celów ruchu rowerowego,
 - uwzględniającej system tras rowerowych wynikający ze Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT WrOF),
 - w oparciu o identyfikację głównych źródeł i celów ruchu rowerowego.
- 14) Określanie wytycznych pozwalających uzyskać:
- wysoki standard zamieszkiwania – odpowiednio dostosowany do lokalnych uwarunkowań właściwych dla terenów miejskich, podmiejskich i wiejskich,
 - odpowiedni klimat zamieszkiwania: nasłonecznienie, przewietrzanie, wilgotność powietrza, nasycenie zielenią,
 - odpowiednią jakość środowiska: niski poziom zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby – w tym zanieczyszczeń hałasem, falami elektromagnetycznymi, światłem nocnym oraz fetorem,
 - dobrą dostępność czasową i przestrzenną do podstawowych usług – opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, szkolnictwa, zdrowia, handlu i gastronomii,
 - dobrą dostępność czasową i przestrzenną do terenów sportowych i rekreacyjno-wypoczynkowych – przyosiedlowych, związanych bezpośrednio z terenami mieszkaniowymi,
 - dobrą dostępność do usług ponadpodstawowych,
 - dobrą dostępność do usług wyższego rzędu,
 - dobrą dostępność do miejsc pracy,
 - dobrą dostępność do funkcji turystycznych i rekreacji weekendowej na obszarze WrOF (terenów i obiektów sportowych, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych).
- 15) Otaczanie jednostek osadniczych terenami zadrzewionymi, rekreacyjno-wypoczynkowymi, zieleni urządzonej.
- 16) Integrowanie obszarów rozwoju turystyki i rekreacji WrOF z obszarami tworzącymi system Zielonej Infrastruktury.
- 17) Poprawa dostępności komunikacją zbiorową i rowerową obszarów rozwoju turystyki, sportu i rekreacji w WrOF.
- 18) Utworzenie parków kulturowych w celu zachowania wartości krajobrazu kulturowego o wysokim znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego. Na obszarze miejskiego obszaru funkcjonalnego proponuje się utworzenie następującego parku kulturowego: założenie krajobrazowo-przestrzenne wsi Wierzchowice-Krośnice.
- 19) Optymalizowanie lokalizacji dużych kompleksów terenów zabudowy usługowej lub produkcyjnej. Zaleca się, aby kompleksy terenów o łącznej powierzchni przekraczającej 10 ha przeznaczane pod rozwój zabudowy usługowej lub produkcyjnej w miarę możliwości wyznaczać w obrębie wskazanych w Planie obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji lub w odległości do 1000 m od nich – w przypadku braku możliwości wynikających z uwarunkowań lokalnych.
- 20) Przeznaczanie terenów górniczych, po zakończonej eksploatacji powierzchniowej, w maksymalnym stopniu na funkcje rekreacyjne lub retencyjne .
- 21) Ograniczanie przeznaczania gruntów rolnych wysokiej jakości na cele nierolnicze.

- 22) Przeznaczenie pod zalesienia lub zadrzewienia nieużytków i użytków rolnych niskiej jakości, za wyjątkiem cennych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów otwartych i siedlisk przyrodniczych oraz obszarów podlegającym przepisom odrębnym (ochrona przeciwpowodziowa, inwestycje energetyczne i inne).
- 23) Współpraca przy opracowaniu strategii tworzenia i wdrażania Systemu Zielonej Infrastruktury WrOF.
- 24) W granicach jednostek Zielonej Infrastruktury (ZI), wskazanych na rysunku Planu nr 12, wprowadzanie ustaleń i wytycznych pozwalających na unikanie kolizji kierunków rozwoju przestrzennego gminy z funkcjami pełnionymi przez System Zielonej Infrastruktury.
- 25) Preferowanie komunikacji pieszej i rowerowej oraz transportu publicznego jako wiodących rodzajów transportu przy określaniu kierunków rozwoju w zakresie obsługi komunikacyjnej terenów.
- 26) Uwzględnianie zachodzących zmian klimatycznych oraz konieczności optymalnego bilansowania kosztów finansowych, czasowych i przestrzennych transportu oraz zaopatrzenia w energię przy ustalaniu kierunków oraz wytycznych dla rozwoju systemu osadniczego.
- 27) Kształtowanie struktury osadniczej jako sieci zwartych jednostek i osiedli, bez dopuszczania do powstawania luk w zabudowie i rozczłonkowania zwartych kompleksów otwartej przestrzeni.
- 28) Budowa stacji regazyfikacji LNG: stacja LNG Kuźnica w miejscowości Kuźnica Czeszycka – postulat.
- 29) Rozbudowa Podziemnego Magazynu Gazu (PMG) Wierzchowice – postulat.
- 30) Inwestycje liniowe towarzyszące zagospodarowaniu złóż gazu ziemnego – postulat.

ZASADY ZAGOSPODAROWANIA DLA GMINY KROŚNICE WYNIKAJĄCE Z USTALEŃ ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KROŚNICE

Główny atutem gminy są walory turystyczno-krajobrazowe. Duża lesistość gminy oraz pofałdowania terenu stanowią doskonałą podstawę do rozwoju turystyki pieszej jak i dynamicznie rozwijającej się w całym kraju turystyki rowerowej. Atrakcją weekendowych wyjazdów są też niewątpliwe stawy rybne. Dlatego też jako główny kierunek rozwoju gminy należy kreować wszelkiego rodzaju usługi związane z turystyką.

Rozwój turystyczno-rekreacyjny gminy powinien bazować na sieci gospodarstw agroturystycznych, które już się pojawiają w gminie (np. w Wierzchowicach, Kuźnicy Czeszyckiej, Bukowicach-Kubryku czy w Czeszycach) oraz formy centrum rekreacyjno-sportowego (korty, boiska, basen) zlokalizowanego w Krośnicach.

Ustalenia Studium Krośnic zapewniają zabezpieczenie terenów pod rozwój mieszkalnictwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu ich docelowego uzbrojenia. W Studium Krośnic za priorytetowe uznano zapewnienie równowagi pomiędzy postępującym zainwestowaniem terenów a ochroną wartości ekologicznych i kulturowych. W celu ich zapewnienia ustalono zasady ochrony dóbr kultury, wprowadzono ustalenia pozwalające na kontrolę nad zainwestowaniem terenów i ochronę gruntów rolnych i leśnych.

Zgodnie ze Studium Krośnic na terenie gminy obowiązują następujące zasady zagospodarowania przestrzennego wynikające z ustaleń zawartych w kierunkach i wskaźnikach dotyczących zagospodarowania terenów:

- 1) Na obszarach zieleni urządzonej dopuszcza się lokalizację:
 - a) pojedynczych, wolnostojących obiektów architektonicznych (budynki mieszkalne o cechach rezydencji, budynki usług publicznych, sportu i rekreacji),
 - b) obiektów małej architektury,
 - c) urządzeń rekreacyjno-sportowych takich jak: ścieżki zdrowia, ścieżki rowerowe, boiska,
 - d) możliwości lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz przystanków i pętli autobusowych komunikacji zbiorowej, zgodnie z przepisami szczególnymi i nie kolidujących z przeznaczeniem podstawowym.
- 2) Na obszarach rolniczych oraz łąkach i pastwiskach ustala się zakaz lokalizacji wszelkiej zabudowy, w tym również zabudowy związanej z produkcją rolniczą. Dopuszcza się możliwość:
 - a) rozwoju urbanistycznego (przeznaczenia terenów pod funkcje inne niż rolnicze) wsi w strefie do 50 m od istniejącej w dniu uchwalenia studium i projektowanej w studium zabudowy; zasadność i warunki lokalizacji zabudowy w tej strefie ustala się w procedurze miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
 - b) lokalizacji zabudowy zagrodowej i/lub obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych; jedynie w przypadku realizacji konkretnej inwestycji i spełnieniu wymogów: stwierdzenia możliwości (uzyskanie warunków przyłączenia) zapewnienia obsługi w infrastrukturę techniczną oraz dostępu do drogi publicznej,
 - c) możliwość alternatywnego przeznaczania gruntów rolnych pod zalesienie, z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z obszaru ochrony „Natura 2000” oraz Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy”,
 - d) możliwości lokalizacji napowietrznych i podziemnych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz dróg i bocznic kolejowych, zgodnie z przepisami odrębnymi i nie kolidujących z przeznaczeniem podstawowym.
- 3) W Krośnicach wyznacza się obszar dla lokalizacji gminnego ośrodka sportowo-rekreacyjno-kulturalnego stanowiącego jednocześnie obszar przestrzeni publicznej. Parametry kształtowania zabudowy i urządzenie terenu oraz zakres usług towarzyszących należy określić w planie miejscowym przy czym główny nacisk należy położyć na walory rekreacyjne z wprowadzeniem jak największej ilości zieleni urządzonej i utrzymania zieleni istniejącej.
- 4) Ustala się ilość miejsc postojowych dla funkcji mieszkaniowej, usługowej.
- 5) Ustala się parametry i wskaźniki urbanistyczne dla nowego zagospodarowania w planach miejscowych dla funkcji realizowanych na poszczególnych obszarach.
- 6) Dopuszcza się alternatywne (zamienne) zagospodarowanie obszarów określonych w studium pod funkcje, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zabudowy mieszanej, usług, obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, funkcją zieleni w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody z wyłączeniem cmentarzy i ogrodów zoologicznych, tereny zieleni, tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, jordanowskie i zabytkowe, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.
- 7) Na obszarach zagospodarowane funkcją inną niż przewidziana w studium, dopuszcza się w uzasadnianych przypadkach jej utrzymanie w sporządzanych nowych planach miejscowych bądź innych dokumentach planistycznych, w sytuacji, gdy w procedurze sporządzenia planu

miejscowego projektowane tereny pod nowe funkcje wyznaczone w studium nie uzyskają stosownych uzgodnień wynikających z przepisów prawa.

- 8) Przy wprowadzaniu zakazu lokalizacji, na danym terenie, inwestycji zaliczanych zgodnie z przepisami odrębnymi do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko bądź takich, dla których obowiązek sporządzenia raportu może być wymagany, należy każdorazowo przeanalizować zakres ewentualnych wyłączeń z tego zakazu (np. dla infrastruktury technicznej).

W celu zapewnienia właściwego zabezpieczenia walorów obszarów chronionych niezbędne będzie zastosowanie się do następujących podstawowych zasad:

- 1) W celu ochrony środowiska i jego zasobów należy podjąć następujące działania, minimalizujące uciążliwości poprzez:
- a) unikanie fragmentacji środowiska przez człowieka oraz umożliwianie migracji zwierząt i zachowanie nienaruszonych powiązań w ekosystemie,
 - b) objęcie ochroną całego drzewostanu – na obszarach zadrzewień obowiązuje: pełna ochrona istniejącego drzewostanu, zakaz lokalizacji obiektów budowlanych z wyjątkiem lokalnych dróg i sieci infrastruktury technicznej, prowadzenie gospodarki zmierzającej do wzbogacenia i zwiększenia różnorodności istniejącego drzewostanu, z uwzględnieniem typów siedlisk, oznaczone na rysunku planu zadrzewienia na terenach przewidzianych do zainwestowania oznaczają nałożenie na właściciela posesji obowiązek dokonania zadrzewienia pod kontrolą właściwego organu,
 - c) podjęcie działań zmierzających do planowego rozszerzenia obszarów przeznaczonych pod zalesienie - na obszarach położonych w strefie dolesień obowiązuje: zakaz lokalizowania obiektów budowlanych z wyjątkiem: obiektów i budowli związanych bezpośrednio z gospodarką leśną, zbiorników wodnych i związanych z nimi budowli hydrotechnicznych, dróg, mostów i sieci infrastruktury technicznej. Dopuszcza się dokonywanie zmian przeznaczenia terenów leśnych wyłącznie na cele turystyczno-rekreacyjne. Prowadzenie gospodarki zmierzającej do rekultywacji terenów zdewastowanych i nieużytków w kierunku leśnym przez sukcesywne zalesianie najstabszych gruntów rolnych.
 - d) ochronę ekosystemów wodno-łąkowo-leśnych – na obszarach położonych w strefie ekosystemów wodno-łąkowych obowiązuje zachowanie istniejącej obudowy biologicznej cieków; wzbogacenie i uzupełnienie istniejących nasadzeń; unikanie zwartych nasadzeń utrudniających przewietrzanie dolin rzecznych; obsadzanie głównie południowych brzegów (ochrona przed nadmiernym parowaniem i zarastaniem roślinnością wodną); zakaz lokalizacji inwestycji kubaturowych oraz nowych zbiorników wodnych; prowadzenie gospodarki zmierzającej do odtworzenia i utrzymywania wartości naturalnych, łąk, zadrzewień, łąk, cieków i zbiorników wodnych wraz z ich biologicznym obrzeżem,
 - e) ochronę wartościowych gleb przed degradacją oraz niekontrolowanym procesem przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne,
 - f) uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej - Na obszarach wymagających uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej obowiązuje: odprowadzanie wód opadowych do istniejących wód powierzchniowych (urządzeń melioracji wodnych), po uprzednim ich oczyszczeniu w stopniu zapewniającym usunięcie zawiesin ogólnych oraz substancji rozpuszczonych, rozbudowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków, a do czasu

- realizacji kanalizacji sanitarnej – odprowadzanie nieczystości bytowych i technicznych do szczelnych, bezodpływowych zbiorników.
- g) zapewnienie odpowiedniej drożności sieci melioracyjnej (urządzeń melioracji wodnych) na terenach na których ona występuje,
 - h) stosowanie technologii grzewczych minimalizujących negatywny wpływ na środowisko, w tym odnawialnych źródeł energii,
 - i) ochronę zasobów surowców naturalnych oraz eliminację nieuprawnionego korzystania z ich zasobów.
- 2) Na obszarach objętych formami ochrony przyrody wynikającymi z ustawy o ochronie przyrody tj. w Parku Krajobrazowym Doliny Baryczy, obszarze specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Baryczy”, specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą” obowiązują wymogi zgodnie z ustawą o ochronie przyrody oraz przedmiotowymi rozporządzeniami wykonawczymi. Dodatkowo działania samorządu powinny zmierzać do:
- a) utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
 - b) zachowania różnorodności biologicznej,
 - c) zachowania dziedzictwa geologicznego i paleontologicznego,
 - d) zapewnienia ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
 - e) ochrony walorów krajobrazowych, zieleni we wsiach oraz zadrzewień,
 - f) utrzymywania lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
 - g) obejmowania zasobów, tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody.
- 3) W celu ochrony krajobrazu kulturowego, w tym w szczególności elementów takich jak: ukształtowanie terenu, stawy, aleje zabytkowe, drzewa i grupy drzew (w tym uznane za pomniki przyrody oraz posiadające charakter pomnikowy), zespoły lasów, parki i cmentarze zabytkowe, zakrzaczenia śródpolne, ustala się następujące kierunki działań przywracających walory oraz ochronę:
- a) likwidowanie elementów dysharmonizujących krajobraz,
 - b) konserwowanie zabytkowych zespołów zieleni oraz odtwarzanie ich, zgodnie z siedliskiem,
 - c) przeciwdziałanie fragmentacji zespołów zieleni,
 - d) ochronę zabytkowych obiektów architektury oraz układów urbanistycznych,
 - e) wszelką działalność inwestycyjną, prace porządkowe i renowacyjne na i w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów i obszarów objętych ochroną należy prowadzić w porozumieniu, zgodnie z przepisami odrębnymi, z wojewódzkim konserwatorem zabytków i konserwatorem przyrody,
 - f) ustanawianie form ochrony przyrody zgodnie z przepisami o ochronie przyrody przy szczególnym uwzględnieniu zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i pomników przyrody,
 - g) wyznaczanie stref ochrony konserwatorskiej w studium i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- 4) Zasadą polityki przestrzennej jest integracja działań na rzecz ochrony i kształtowania wartości kulturowych z działaniami na rzecz ochrony i kształtowania wartości środowiska naturalnego. Przedmiotem tej polityki są układy urbanistyczne, zespoły i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie przepisów szczególnych (wpisane do rejestru zabytków) oraz pozostałe reprezentujące wysokie walory kulturowe, w tym figurujące w ewidencji konserwatorskiej.

Główne kierunki ochrony wartości kulturowych to stosowanie ograniczeń, zakazów i nakazów, mających na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków, wynikających z uzgodnień ze służbami ochrony zabytków oraz wymogów ochrony zawartych w Studium Krośnic.

Zasady rozwoju infrastruktury drogowej i kolejowej:

- 1) przewiduje się możliwość modernizacji dróg publicznych na terenie gminy z dostosowaniem ich do warunków wynikających z obowiązujących przepisów, w tym: obejścia miejscowości, poszerzenia przekroju poprzecznego, korekty nienormatywnych łuków, przebudowę skrzyżowań, budowę zatok autobusowych itp.,
- 2) w ciągach komunikacyjnych (wzdłuż dróg łączących miejscowości, szczególnie na terenie zabudowanym) należy uwzględnić ścieżki rowerowe,
- 3) należy dążyć do maksymalnej segregacji ruchu poprzez wybudowanie chodników, ścieżek rowerowych lub ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż dróg o najbardziej intensywnym ruchu pieszym i rowerowym. Elementy te należy lokalizować w liniach rozgraniczających dróg z możliwością rurowania istniejących rowów melioracyjnych oraz rowów odwadniających drogi
- 4) z uwagi na turystyczno-rekreacyjny charakter należy dążyć do utrzymania linii kolejowej stanowiącej jeden z środków komunikacji umożliwiających napływ turystów.

Zasady rozwoju infrastruktury technicznej:

- 1) dopuszcza się możliwość eksploatacji, modernizacji i rozbudowy elementów sieci gazowej, elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej,
- 2) ustala się obowiązek zachowania normatywnych odległości zabudowy od sieci infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami szczególnymi,
- 3) dopuszcza się możliwość poszukiwać nowych zasobów wodonośnych, w celu zabezpieczenia przyszłych potencjalnych potrzeb w zakresie zapotrzebowania wody,
- 4) rozbudowę sieci kanalizacyjnej należy prowadzić przede wszystkim w oparciu o koncepcje systemu kanalizacji dla gminy, w której podstawowymi założeniami realizacji systemu kanalizacji jest proponowany podział terenu gminy na 5 autonomicznych obszarów z oczyszczalniami w Krośnicach, Kotlarce, Łazach Małych, Bukowicach i Brzostowie,
- 5) dopuszcza się budowy sieci kanalizacji deszczowej z odprowadzeniem wód deszczowych do naturalnych cieków wodnych po ich podczyszczeniu.
- 6) zakłada się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych (przewodowych i bezprzewodowych) stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i w regionie.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- 1) należy dążyć do uzupełnienia drzewostanu i zalesiania obszarów przeznaczonych w studium pod funkcję leśną,
- 2) należy wyłączać z zalesiania i zadrzewiania tereny w bezpośrednim sąsiedztwie cieków wodnych,
- 3) należy chronić starorzecza, oczka wodne oraz łąki i pastwiska przed zmianami sposobu użytkowania,
- 4) należy ograniczyć do niezbędnego minimum przeznaczanie gruntów leśnych i rolnych na cele nierolnicze i nieleśne,

- 5) dopuszcza się przeznaczanie pod zalesienie obszarów rolniczych oraz łąk i pastwisk przy czym należy przestrzegać ograniczeń wynikających w tym zakresie z przepisów odrębnych.

Na obszarze gminy Krośnice przekształceń i rekultywacji wymagają tereny związane z obecną i przyszłą eksploatacją surowców mineralnych, która wiąże się z silną ingerencją i degradacją walorów przyrodniczo-krajobrazowych środowiska w tych rejonach. Po zakończeniu ich eksploatacji tereny te wymagać będą rekultywacji.

8. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

Teren gminy Krośnice znajduje się poza Obszarami Strategicznej Interwencji (OSI) wyznaczonymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, a zatem nie stanowi miasta średniego tracącego funkcje społeczno-gospodarcze i obszaru zagrożonego trwałą marginalizacją. Konsekwencją tego jest to, iż w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 – Krośnice nie znalazły się w zestawieniu gmin objętych OSI.

Z punktu widzenia lokalnego wymiaru przestrzennego również nie występują obszary wymagające strategicznej interwencji.

9. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

SYSTEM WDRAŻANIA STRATEGII

Skuteczna realizacja wyznaczonych celów i kierunków działań dokumentu „Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021–2030” zależeć będzie od prawidłowego ustanowienia systemu zarządzania procesami rozwojowymi i włączeniem w te działania szerokiego grona interesariuszy wszystkich szczebli administracji publicznej oraz sektora pozarządowego i gospodarczego. Poza określeniem systemu instytucjonalnego równie ważne będzie zarysowanie warunków organizacyjnych dla wdrażania, monitorowania, aktualizacji i ewaluacji Strategii.

Ze względu na długoterminową perspektywę wdrażania Strategii opisano główne założenia systemu, a szczegółowe rozwiązania będą ustalane według potrzeb wraz z postępowaniem prac.

PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE ZA WDRAŻANIE STRATEGII

Wdrażanie celów i kierunków działań Strategii polegać będzie przede wszystkim na koordynacji współpracy pomiędzy zaangażowanymi w ten proces podmiotami, tj.:

Radą Gminy Krośnice, która odpowiada za:

- zatwierdzenie Strategii,
- zatwierdzenie zmian Strategii,
- nadzór nad postępami i efektami wdrażania poprzez zatwierdzanie rocznego raportu o stanie gminy, który zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym obejmuje podsumowanie działalności w zakresie realizacji Strategii.

Wójtem Gminy Krośnice, który odpowiada za:

- nadzór nad realizacją celów i kierunków działań przyjętych w Strategii,
- zapewnienie środków finansowych na realizację celów i kierunków działań przyjętych w Strategii poprzez uwzględnienie ich w budżecie gminy i Wieloletniej Prognozie Finansowej, jak również poprzez pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania,
- monitoring, ocenę realizacji oraz opracowanie zmian Strategii,
- inicjowanie procedury zmiany Strategii.

Koordynatorem wdrażania Strategii (jednostka/osoba w strukturach Urzędu Gminy Krośnice), który odpowiada za:

- obsługę Wójty Gminy Krośnice w zakresie jego zadań związanych z realizacją Strategii,
- przepływ informacji na temat działań związanych z wdrażaniem Strategii,
- promocję efektów realizacji Strategii,
- współpracę z interesariuszami Strategii w procesie jej wdrażania.

Interesariuszami wdrażania Strategii, którzy odpowiadają za:

- realizację zadań wynikających ze Strategii,
- wnioskowanie o zmiany w Strategii,
- dostarczanie danych do monitorowania oraz oceny wdrażania Strategii.

Rysunek 33. Podmioty zaangażowane w zarządzanie Strategią

Źródło: opracowanie własne.

MONITORING STRATEGII

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych wskaźników, w szczególności opisanych w rozdziale Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- przygotowanie i przedkładanie raportów z przebiegu realizacji Strategii w ramach raportu o stanie gminy, zgodnie z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych celów kierunków działań Strategii i dostarczy danych do działań ewaluacyjnych.

EWALUACJA

W związku z postanowieniami art. 10f. 5. ustawy o samorządzie gminnym – Strategia podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju województwa. Badanie ewaluacyjne powinien przeprowadzić podmiot zewnętrzny niezależny od podmiotów wdrażających Strategię. Realizowane będą następujące rodzaje ewaluacji:

1. Ewaluacja mid-term

Z uwagi na okres wdrażania Strategii do 2030 r. zasadne jest przeprowadzenie ewaluacji „połówkowej” tzw. mid-term, tj. w 2025 r. Celem badania w połowie okresu realizacji jest ocena wstępnych wyników realizacji, takich jak: osiągnięte na danym etapie wdrażania produkty, rezultaty, stopień osiągnięcia celów, wykorzystanie środków finansowych oraz system wdrażania i monitorowania. Decyzję o przeprowadzeniu ewaluacji mid-term podejmie Wójt Gminy Krośnice na wniosek koordynatora wdrażania Strategii.

2. Ewaluacja ex-post

Po zakończeniu okresu realizacji Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Jest to badanie podsumowujące, którego głównym celem jest określenie trwałości zrealizowanych działań oraz stopnia ich oddziaływania. Istotną rolę odgrywa odniesienie się do założonych w Strategii celów oraz ocena, na ile udało się je osiągnąć. Ewaluacja ex-post powinna obejmować również pozytywne i negatywne czynniki wpływające na wdrażanie Strategii, a także identyfikować ewentualne wystąpienie efektów niezaplanowanych. Wyniki ewaluacji ex-post służą nie tylko kompleksowemu podsumowaniu realizacji Strategii, lecz również powinny stanowić istotne źródło informacji w strategicznym planowaniu interwencji publicznych w kolejnych latach. Decyzję o przeprowadzeniu ewaluacji ex-post podejmie Wójt Gminy Krośnice na wniosek koordynatora wdrażania Strategii.

3. Ewaluacja on-going (według potrzeb)

Ocena realizacji Strategii typu on-going może zostać przeprowadzona w każdym momencie jej wdrażania, w sytuacji, gdy nastąpi konieczność potwierdzenia występowania przesłanek, o których mowa art. 10f. 5. ustawy o samorządzie gminnym. O potrzebie przygotowania ewaluacji on-going zdecyduje Wójt Gminy Krośnice na wniosek koordynatora wdrażania Strategii.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH W ZAKRESIE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI

Za dokumenty wykonawcze uznaje się Plany, Programy, dla których kompetencje do zatwierdzenia z tytułu przepisów prawa posiada Rada Gminy Krośnice lub Wójt Gminy Krośnice. Poniżej prezentowane wytyczne mają zastosowanie dla dokumentów wykonawczych opracowywanych lub aktualizowanych po dacie przyjęcia niniejszej Strategii.

1. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej monitoringu (jeżeli dotyczy) zaleca się uwzględnienie odpowiednich wskaźników, które zostały wskazane w rozdziale pn. *Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia*.
2. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej ich zarządzania (jeżeli dotyczy) zaleca się włączenie koordynatora wdrażania Strategii w procesy przepływu informacji w zakresie opracowania i wdrażania przedmiotowych planów i programów.
3. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych w części dotyczącej ich realizacji zaleca się wskazanie spójności tych dokumentów z niniejszą Strategią.
4. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych realizowanych w sferze społecznej zaleca się uwzględnienie działań/projektów wynikających z adekwatnych kierunków działań wskazanych w *Celu 1. Zmiana negatywnych trendów demograficznych dzięki bardziej aktywnej, wykształconej i zintegrowanej społeczności gminy Krośnice*.
5. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych realizowanych w sferze gospodarczej zaleca się uwzględnienie działań/projektów wynikających z adekwatnych kierunków działań wskazanych w *Celu 2. Rozwój gospodarczy wykorzystujący endogeniczny potencjał gminy Krośnice*.
6. Dla wszystkich dokumentów wykonawczych realizowanych w sferze przestrzennej zaleca się uwzględnienie działań/projektów wynikających z adekwatnych kierunków działań wskazanych w *Celu 3. Rozwój infrastruktury i zrównoważone gospodarowanie przestrzenią*.

Dodatkowo ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej zawarte w niniejszej strategii powinny być w pierwszej kolejności przeniesione do Studium Krośnic, a następnie powinna nastąpić ich szczegółowa implementacja do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z przepisami art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym co najmniej raz w czasie kadencji rady gminy należy wykonać analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy oraz wynikający z niej wieloletni program sporządzania aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ww. dokument powinien zawierać między innymi analizę spójności ustaleń Studium Krośnic z zapisami niniejszej strategii rozwoju. W przypadku znacznych rozbieżności tych dokumentów należy jak najszybciej przystąpić do sporządzenia aktualizacji Studium Krośnic.

Poza tym dla zapewnienia wysokich walorów przestrzeni, kształtowania ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju na wysokim poziomie, co najmniej raz na 10 lat należy ujednoczyć i dostosować do aktualnych potrzeb formalno-prawnych oraz trendów rozwojowych Studium Krośnic oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz docelowo objąć miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego cały obszar gminy Krośnice w jej granicach administracyjnych.

Plany miejscowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami, należy sporządzać według kolejności określonej w analizie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Krośnice oraz wynikającego z niej wieloletniego programu ich sporządzania.

Sugeruje się jednak, aby poza obszarami wymagającymi istotnej i szybkiej interwencji planistycznej, projekty planów miejscowych w pierwszej kolejności były wykonywane dla terenów nimi jeszcze nie objętych.

W drugiej kolejności sporządzaniem nowych planów miejscowych trzeba objąć tereny posiadające dokumenty planistyczne, dla których stwierdzono największą rozbieżność między nimi, a ustaleniami zawartymi w aktualnym Studium Krośnic.

Trzeci etap sporządzania planów miejscowych powinien być związany z korektą dokumentów, które weszły w życie przed uchwaleniem aktualnego Studium Krośnic. Ich kolejność powinna być warunkowana datą powstania poszczególnych opracowań.

10. RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w niniejszej Strategii jest pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację zaplanowanych kierunków działań i projektów.

Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w Strategii będą:

- budżet gminy,
- budżet wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- fundusz pracy,
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków budżetu państwa,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki z Unii Europejskiej,
- środki pomocowe pozyskiwane przez interesariuszy uczestniczących w realizacji Strategii,
- środki własne interesariuszy uczestniczących w realizacji Strategii,
- inne środki zewnętrzne (np. Polski Ład).

Skuteczność wyznaczonych działań zależy zarówno od środków finansowych posiadanych przez gminę, jak i efektywności w ich dalszym pozyskiwaniu. Strategia jest podstawą skutecznego pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej, dla których stanowi potencjalne uzasadnienie. Jako uzupełnienie środków gminnych należy wskazać aktywną współpracę z partnerami społecznymi, w tym organizacjami pozarządowymi, które niejednokrotnie mają szersze możliwości ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe.

Ramy finansowe realizacji Strategii określać będzie budżet gminy oraz Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Krośnice. Ze względów formalnych i praktycznych nie ma możliwości określenia pozabudżetowych ram finansowania Strategii, w szczególności w zakresie podmiotów spoza sektora finansów publicznych.

11. OPIS PRZEBIEGU OPINIOWANIA ORAZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH STRATEGII

Zgodnie z zapisami z Art. 10f. 2. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Wójt Gminy Krośnice dnia 31 stycznia 2022 r. wystąpił, do Zarządu Województwa Dolnośląskiego z prośbą o wydanie opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia projekcie dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030” ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030.

Zarząd Województwa Dolnośląskiego, w opinii z dnia 21 lutego 2022 r. (Załącznik do uchwały nr 4934/VI/22) wskazał, że Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 (dalej jako SRWD 2030) została uchwalona w dniu 20 września 2018 r. i nie zawiera ustaleń oraz rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, gdyż obowiązek ich uwzględnienia został ustanowiony na mocy art. 5 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r. poz. 057), który wszedł w życie z dniem 13 listopada 2020 r. Dodatkowo, na podstawie art. 31 ust. 1 wskazanej regulacji, dotychczasowe strategie rozwoju województw zachowują swoją moc do dnia 31 grudnia 2025 r. Jednocześnie Zarząd Województwa Dolnośląskiego pozytywnie zaopiniował (z uwzględnieniem wskazanych uwag) pod względem spójności z zapisami zawartymi w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego, przyjętym Uchwałą nr XIX/482/2020 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. Uwagi Zarządu Województwa Dolnośląskiego dotyczyły uwzględnienia w dokumencie Strategii niektórych ustaleń i postulatów zawartych w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Szczegółowe uwagi ZWD zostały zawarte w sprawozdaniu z przebiegu i wyników konsultacji.

Partycypacja społeczna może przybierać różne formy, które różnią się zakresem wpływu mieszkańców na podejmowane decyzje w zależności od stopnia i zakresu gotowości władz publicznych do uznania roli mieszkańców w tych procesach. W rozwoju gminy, ze względu na jej kompleksowy charakter i przedmiot działania – konieczne jest, aby partycypacja społeczna przybierała jak najpełniejszą formę angażowania interesariuszy. Wyrazem tego podejścia jest generalna zasada, że partycypacja społeczna jest niezbędnym elementem działań rozwojowych zarówno na etapie przygotowania jak i wdrażania Strategii.

W związku z realizacją tej zasady zostały wprowadzone mechanizmy zapewniające realną partycypację społeczną w procesie opracowywania Strategii oraz formy przygotowania i prowadzenia konsultacji społecznych zapewniające skuteczne włączenie mieszkańców gminy. Włączenie społeczności lokalnej w proces przygotowania Strategii ma na celu lepszą diagnozę sytuacji i pełniejszą analizę potrzeb, co pozwala podjąć trafniejsze decyzje dotyczące celów i kierunków działań oraz uzyskać społeczny konsensus wokół proponowanych rozwiązań. Dzięki społecznej akceptacji zmian zwiększa się szansa na utrzymanie trwałości rezultatów interwencji i minimalizację społecznych konfliktów. Z drugiej strony bezpośrednie uczestnictwo interesariuszy w procesie kształtowania zmian bezpośrednio związanych z podnoszeniem jakości życia przełoży się na zwiększenie wiedzy wśród uczestników procesu, pogłębienie ich identyfikacji z miejscem, a także podniesienie poziomu motywacji związanej z aktywnością społeczną.

W celu przeprowadzenia dogłębnej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy, pełnej identyfikacji potrzeb mieszkańców oraz wyznaczenia celów i kierunków działań rozwojowych w październiku 2021 r. zostały zorganizowane dwa warsztaty konsultacyjne z mieszkańcami oraz przedstawicielami poszczególnych instytucji z terenu gminy.

Na podstawie danych zebranych w trakcie spotkań konsultacyjno-warsztatowych zostały określone słabe i mocne strony, a także opracowane cele strategiczne i kierunki rozwoju gminy Krośnice na lata 2021–2030.

W dniach od 7 lutego do 15 marca 2022 r., na podstawie uchwały Nr XXXIV/233/2021 Rady Gminy Krośnice z dnia 30 marca 2021 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030”, w tym trybu konsultacji, został przeprowadzony proces zgłaszania uwag i opinii do upublicznionego na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Krośnice <https://bip.krosnice.pl> Projektu Strategii Rozwoju Gminy Krośnice

na lata 2021-2030. Uwagi i opinie można było zgłaszać za w formie papierowej lub elektronicznej. W celu osobistego zgłoszenia uwag i opinii do dokumentu dnia 2 marca 2022r. w godzinach od 16.00 – 17.00 w Urzędzie Gminy w Krośnicach (sala nr 7) zostało zorganizowane spotkanie konsultacyjne. Do dnia 15 marca 2022 r., w ramach konsultacji wpłynęły 2 zgłoszenia zawierające uwagi i opinie do projektu Strategii.

Ponadto w związku z uchwałą Nr XXXIV/233/2021 Rady Gminy Krośnice z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu „Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030”, w tym trybu konsultacji, Wójt Gminy Krośnice dnia 31 stycznia 2022 r. wystąpił również do Dyrektora Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z prośbą o zgłoszenie ewentualnych uwag i opinii do przedłożonego projektu dokumentu. PGW Wody Polskie nie zgłosiło żadnych uwag do treści dokumentu.

Z przebiegu i wyników konsultacji projektu „Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030” zostało sporządzone sprawozdanie, które zawierało szczegółowe odniesienie do uwag zgłoszonych przez mieszkańców i instytucje. Wszystkie wnioski wynikające z konsultacji zostały rozpatrzone, a uwagi i opinie uznane za zasadne uwzględniono w treści ostatecznej wersji dokumentu „Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030”. Sprawozdanie z konsultacji zostało podane do informacji publicznej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Krośnice <https://bip.krosnice.pl/>.

12. OPIS PROCEDURY STRATEGICZNEJ OCENY ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Dnia 31 stycznia 2022 r. Wójt Gminy Krośnice wystąpił, do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (DPWIS) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (RDOŚ), z prośbą o uzgodnienie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030”.

Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu pismem z dnia 8 lutego 2022 r., znak ZNS.9022.4.12.2022.DG, wskazał, iż przedmiotowy dokument należy do grupy projektów innych niż wymienione w art. 46 ust. 1 i 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021r. poz. 2373 z późn. zm.), gdyż „nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”.

W związku z powyższym uzgodnienia, co do ewentualnej potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przekazanego projektu dokumentu należy dokonać z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

Dnia 3 marca 2022 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu pismem znak WSI.410.2.11.2022.HL wyraził opinię, iż dla projektu dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030” nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W opinii RDOŚ przedmiotowa Strategia stanowi dokument o charakterze ogólnym, który nie określa szczegółowych rozwiązań co do usytuowania, rodzaju i skali planowanych działań.

W związku z powyższym RDOŚ uznaje, że realizacja ustaleń przedmiotowej Strategii, przy wyborze właściwej lokalizacji i technologii oraz zachowaniu wymogów ochrony środowiska wynikających z przepisów odrębnych, nie powinna znacząco negatywnie wpłynąć na środowisko, w tym na środowisko przyrodnicze.

Stwierdzając, po uzgodnieniu z ww. organami, iż realizacja postanowień projektu dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, w trybie art. 48 ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2021r. poz. 2373 z późn. zm.) **odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030”.**

SPIS TABEL

TABELA 1. LICZBA LUDNOŚCI – STAN NA 31 GRUDNIA.....	5
TABELA 2. STRUKTURA WIEKOWA GMINY KROŚNICE – STAN NA 31 GRUDNIA	5
TABELA 3. ZMIANA LICZBY MIESZKAŃCÓW W OSTATNICH 5 LATACH JAKO % LUDNOŚCI W ROKU BAZOWYM	6
TABELA 4. PROGNOZA LUDNOŚCI GMINY KROŚNICE DO 2030 R.	7
TABELA 5. RUCH NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI W GMINIE KROŚNICE W LATACH 2014–2020	7
TABELA 6. RUCH MIGRACYJNY NA 1000 LUDNOŚCI W GMINIE KROŚNICE W LATACH 2014–2020	8
TABELA 7. WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO W GMINIE KROŚNICE	8
TABELA 8. PRACUJĄCY OGÓŁEM.....	8
TABELA 9. PRACUJĄCY NA 1000 LUDNOŚCI	9
TABELA 10. BEZROBOTNI OGÓŁEM.....	9
TABELA 11. UDZIAŁ BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH W LICZBIE LUDNOŚCI W WIEKU PRODUKCYJNYM OGÓŁEM.....	9
TABELA 12. LICZBA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH OGÓŁEM NA 1000 MIESZKAŃCÓW GMINY	9
TABELA 13. POMOC SPOŁECZNA W GMINIE KROŚNICE	10
TABELA 14. GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1000 MIESZKAŃCÓW	11
TABELA 15. FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW	12
TABELA 16. ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 1000 MIESZKAŃCÓW	12
TABELA 17. DZIECI W PLACÓWKACH WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO NA 1 TYS. DZIECI W WIEKU 3-5 LAT	14
TABELA 18. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W 2020 R.....	14
TABELA 19. AMBULATORIJA OPIEKA ZDROWOTNA.....	15
TABELA 20. LICZBA LEKARZY I LEKARZY DENTYSTÓW PRACUJĄCYCH WG PODSTAWOWEGO MIEJSCA PRACY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	16
TABELA 21. ZDARZENIA WYMAGAJĄCE UDZIAŁU JEDNOSTEK OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ NA 1000 LUDNOŚCI	17
TABELA 22. BIBLIOTEKI PUBLICZNE W GMINIE KROŚNICE	17
TABELA 23. KLUBY SPORTOWE W GMINIE KROŚNICE	19
TABELA 24. WYDATKI NA KULTURĘ FIZYCZNĄ, SPORT I REKREACJĘ PRZYPADAJĄCE NA 1 MIESZKAŃCA	20
TABELA 25. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE DO REJESTRU REGON W GMINIE KROŚNICE.....	22
TABELA 26. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON WEDŁUG SEKCJI PKD W GMINIE KROŚNICE	22
TABELA 27. UDZIAŁ NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW SEKTORA KREATYWNEGO W LICZBIE NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW OGÓŁEM.....	23
TABELA 28. UDZIAŁ NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW SEKTORA KREATYWNEGO W LICZBIE NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW OGÓŁEM (W %) – ŚREDNIA TRZYLETNIA	24
TABELA 29. WSKAŹNIKI PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W GMINIE KROŚNICE	24
TABELA 30. PODMIOTY WPISANE DO REJESTRU REGON NA 10 TYS. MIESZKAŃCÓW	25
TABELA 31. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W REGON NA 1000 MIESZKAŃCÓW.....	25
TABELA 32. MIEJSCA NOCLEGOWE W HOTELACH, MOTELACH I INNYCH OBIEKTACH HOTELOWYCH NA 1000 LUDNOŚCI	29
TABELA 33. WYKONANIE DOCHODÓW I WYDATKÓW W BUDŻECIE GMINY KROŚNICE NA KONIEC IV KW. W 2014 R. I 2020 R. (W ZŁ).....	30
TABELA 34. STRUKTURA DOCHODÓW OGÓŁEM BUDŻETU GMINY KROŚNICE NA KONIEC IV KW. W LATACH 2014–2020 (W TYS. ZŁ).....	30
TABELA 35. STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH BUDŻETU GMINY KROŚNICE NA KONIEC IV KW. W 2014 R. I 2020 R. (W ZŁ).....	31
TABELA 36. DOCHODY OGÓŁEM PRZYPADAJĄCE NA 1 MIESZKAŃCA – ŚREDNIA TRZYLETNIA	31
TABELA 37. STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM BUDŻETU GMINY KROŚNICE NA KONIEC IV KW. W LATACH 2014–2020 (W TYS. ZŁ)	32
TABELA 38. KWOTA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH NA PROJEKTY DOFINANSOW. Z UE PRZYPADAJĄCA NA 1 MIESZKAŃCA – ŚREDNIA TRZYLETNIA	32
TABELA 39. WYDATKI BUDŻETOWE GMINY KROŚNICE WEDŁUG DZIAŁÓW NA KONIEC IV KW. W 2014 R. I 2020 R. (W ZŁ)	33
TABELA 40. ZASOBY MIESZKANIOWE – MIESZKANIA.....	39
TABELA 41. ŚREDNIA TRZYLETNIA LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI.....	39
TABELA 42. ZMIESZANE ODPADY ZEBRANE W CIĄGU ROKU NA MIESZKAŃCA (W KG.).....	50
TABELA 43. ODSETEK GOSPODARSTW DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z INSTALACJI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ	51
TABELA 44. STOPIEŃ ZAGROŻENIA SUSZĄ W OBSZARZE DORZECZA ODRY (PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU DORZECZA).....	57
TABELA 45. UDZIAŁ PROCENTOWY OBSZARÓW ZAGROŻONYCH WYSTĘPOWANIEM CZTERECH TYPÓW SUSZ.....	59
TABELA 46. WSKAŹNIKI OBLIGATORYJNE DLA OBSZARÓW REWITALIZOWANYCH (STAN NA 2015 R.).....	60
TABELA 47. SPÓJNOŚĆ CELU 1 STRATEGII ROZWOJU GMINY KROŚNICE NA LATA 2021–2030 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO I KRAJOWĄ STRATEGIĄ ROZWOJU REGIONALNEGO 2030.....	73
TABELA 48. SPÓJNOŚĆ CELU 2 STRATEGII ROZWOJU GMINY KROŚNICE NA LATA 2021–2030 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO I KRAJOWĄ STRATEGIĄ ROZWOJU REGIONALNEGO 2030.....	76

TABELA 49. SPÓJNOŚĆ CELU 3 STRATEGII ROZWOJU GMINY KROŚNICE NA LATA 2021–2030 ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO I KRAJOWĄ STRATEGIĄ ROZWOJU REGIONALNEGO 2030.....	80
TABELA 50. OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	81

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. STRUKTURA WIEKOWA GMINY KROŚNICE – STAN NA 31 GRUDNIA	6
RYSUNEK 2. ZMIANA LICZBY MIESZKAŃCÓW W OSTATNICH 5 LATACH JAKO % LUDNOŚCI W ROKU BAZOWYM	6
RYSUNEK 3. LICZBA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH OGÓŁEM NA 1000 MIESZKAŃCÓW GMINY	10
RYSUNEK 4. GOSPODARSTWA DOMOWE KORZYSTAJĄCE ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ NA 1000 MIESZKAŃCÓW	11
RYSUNEK 5. ORGANIZACJE SPOŁECZNE NA 1000 MIESZKAŃCÓW	13
RYSUNEK 6. WYNIKI EGZAMINU ÓSMOKLASISTY W 2020 R.....	15
RYSUNEK 7. LICZBA LEKARZY I LEKARZY DENTYSTÓW PRACUJĄCYCH WG PODSTAWOWEGO MIEJSCA PRACY NA 1000 MIESZKAŃCÓW	16
RYSUNEK 8. WYDATKI NA KULTURĘ FIZYCZNĄ, SPORT I REKREACJĘ PRZYPADAJĄCE NA 1 MIESZKAŃCA	20
RYSUNEK 9. UDZIAŁ NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW SEKTORA KREATYWNEGO W LICZBIE NOWO ZAREJESTROWANYCH PODMIOTÓW OGÓŁEM (w %) – ŚREDNIA TRZYLETNIA	24
RYSUNEK 10. LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH W REGON NA 1000 MIESZKAŃCÓW	25
RYSUNEK 11. MIEJSCA NOCLEGOWE W HOTELACH, MOTELACH I INNYCH OBIEKTACH HOTELOWYCH NA 1000 LUDNOŚCI.....	29
RYSUNEK 12. STRUKTURA (%) DOCHODÓW OGÓŁEM BUDŻETU GMINY KROŚNICE NA KONIEC IV KW. W LATACH 2014–2020	30
RYSUNEK 13. DOCHODY OGÓŁEM PRZYPADAJĄCE NA 1 MIESZKAŃCA – ŚREDNIA TRZYLETNIA.....	31
RYSUNEK 14. STRUKTURA (%) WYDATKÓW OGÓŁEM BUDŻETU GMINY KROŚNICE NA KONIEC IV KWARTAŁU W LATACH 2014–2020	32
RYSUNEK 15. KWOTA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH NA PROJEKTY DOFINANSOW. Z UE PRZYPADAJĄCA NA 1 MIESZKAŃCA – ŚREDNIA TRZYLETNIA.....	33
RYSUNEK 16. POŁOŻENIE GMINY KROŚNICE NA TLE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO I POWIATU MILICKIEGO.....	34
RYSUNEK 17. MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE NA TERENIE WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO.....	35
RYSUNEK 18. STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY KROŚNICE	37
RYSUNEK 19. STRUKTURA OSADNICZA GMINY KROŚNICE	38
RYSUNEK 20. ŚREDNIA TRZYLETNIA LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA NA 1000 LUDNOŚCI	39
RYSUNEK 21. TERENY USŁUGOWE, W TYM SPORTOWO-REKREACYJNE GMINY KROŚNICE	41
RYSUNEK 22. TERENY ROLNE GMINY KROŚNICE	44
RYSUNEK 23. UKŁAD KOMUNIKACYJNY GMINY KROŚNICE	45
RYSUNEK 24. WSKAŹNIK EFEKTYWNOŚCI KOSZTOWEJ OGÓŁEM USŁUG ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH W 2019 R.....	50
RYSUNEK 25. OBSZARY CHRONIONE NA TERENIE GMINY KROŚNICE	55
RYSUNEK 26. MAPY ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO DLA GMINY KROŚNICE Z UWZGLĘDNIENIEM Q1% ORAZ Q10%.....	56
RYSUNEK 27. MAPA ŁĄCZNEGO ZAGROŻENIA SUSZĄ	58
RYSUNEK 28. GMINY WYMAGAJĄCE PODJĘCIA PILNYCH DZIAŁAŃ ŁAGODZĄCYCH SKUTKI SUSZY.....	59
RYSUNEK 29. OBSZAR ZDEGRADOWANY	60
RYSUNEK 30. LOGIKA INTERWENCJI STRATEGII	65
RYSUNEK 31. ANALIZOWANE SCENARIUSZE ROZWOJU	67
RYSUNEK 32. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY KROŚNICE	86
RYSUNEK 33. PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ	105

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6a, art. 10e ust. 1 i art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2022.559) oraz art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U.2021.1057 ze zm.), do kompetencji rady gminy należy zatwierdzenie strategii rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Krośnice na lata 2021-2030 jest jednym z najważniejszych narzędzi kreowania rozwoju gminy w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Strategia jest spójna z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym i krajowym oraz uzyskała pozytywną opinię Zarządu Województwa Dolnośląskiego.

Strategia służyć będzie również jako ważny dokument w pozyskiwaniu środków finansowych pochodzących ze źródeł zewnętrznych (np. Unii Europejskiej, budżetu państwa) przez gminę oraz inne podmioty, takie jak np. przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, itp.